

Πρόγραμμα Σπουδών 2013-2014

Προγράμμα Σπουδών Α΄ Ζώνης

Αρχαία Ελληνική Φιλολογία (ΑΕΦ)

[ΑΕΦ 101 Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας / Θεματογραφία](#)

[ΑΕΦ 102 Όμηρικό έπος](#)

[ΑΕΦ 103 Ρητορική](#)

[ΑΕΦ 104 Τραγωδία](#)

Λατινική Φιλολογία (ΛΦ)

[ΛΦ 121 Λατινική Θεματογραφία](#)

[ΛΦ 122 Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας](#)

[ΛΦ 123 Πεζογραφία Ι](#)

[ΛΦ 124 Ποητικά κείμενα Ι](#)

Βυζαντινή Φιλολογία (ΒΦ)

[ΒΦ 221 Εισαγωγή στη Βυζαντινή Φιλολογία](#)

[ΒΦ 223 Βυζαντινή Πεζογραφία](#)

[ΒΦ 224 Βυζαντινή Ποίηση](#)

Νεοελληνική Φιλολογία (ΝΕΦ)

[ΝΕΦ 201: Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία και Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Ι](#)

[ΝΕΦ 202 Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ΙΙ](#)

[ΝΕΦ 203 Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας](#)

[ΝΕΦ 204 Εισαγωγή στη Συγκριτική Γραμματολογία](#)

Γλωσσολογία (ΓΛΩ)

[ΓΛΩ 301 Γενική Γλωσσολογία](#)

[ΓΛΩ 302 Επίπεδα Ανάλυσης της Γλώσσας Ι](#)

[ΓΛΩ 303 Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας](#)

[ΓΛΩ 304 Επίπεδα Ανάλυσης της Γλώσσας ΙΙ](#)

Ιστορία (ΙΣΤ)

[ΙΣΤ 401: Αρχαία Ιστορία](#)

Παιδαγωγικά (ΠΑΙΔ)

[ΠΑΙΔ 531 Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη](#)

[ΠΑΙΔ 532 Γενική Διδακτική – Διδακτικές ασκήσεις](#)

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ Β΄ Ζώνης

Α. Κλασική Ειδίκευση

Αρχαία Ελληνική Φιλολογία (ΑΕΦ)

[ΥΑΕΦ142 Αρχαία Ελληνική Γλώσσα \(Ευθύ-Αντίστροφο\)](#)

[ΥΑΕΦ144 Λυρική Ποίηση](#)

[ΥΑΕΦ146 Ιστοριογραφία](#)

[ΥΑΕΦ148](#) [Φιλοσοφικά Κείμενα](#)

- ΕΕΑΕΦ147** Επική Ποίηση
ΕΕΑΕΦ143 Δραματική Ποίηση
ΕΕΑΕΦ141 Παπυρολογία I
ΕΕΑΕΦ145 Λοιπά Ποιητικά Είδη (εκτός Λυρικής Ποίησης)
ΕΕΑΕΦ150 Επίγραμμα
[ΕΕΑΕΦ151](#) [Λοιπά πεζογραφικά είδη \(εκτός Φιλοσοφίας\)](#)
[ΕΕΑΕΦ152](#) [Παπυρολογία II](#)
ΕΕΑΕΦ153 Επιγραφική
ΕΕΑΕΦ154 Επιστημονική Γραμματεία
ΕΕΑΕΦ155 Μεταφραστική Θεωρία και Πράξη
ΕΕΑΕΦ156 Κριτική κειμένων
ΕΕΑΕΦ157 Αρχαιοελληνικοί μύθοι
ΕΕΑΕΦ158 Πρόσληψη της ελληνικής αρχαιότητας
ΕΕΑΕΦ159 Κοινωνικές και ηθικές αξίες της ελληνικής αρχαιότητας μέσα από τις γραμματειακές πηγές
ΕΕΑΕΦ160 Αρχαία Λογοτεχνική Κριτική
ΕΕΑΕΦ161 Μετρική

Λατινική Φιλολογία (ΛΦ)

[ΥΛΦ171](#) [Πεζογραφία II](#)

[ΥΛΦ173](#) [Έπος](#)

- ΕΕΛΦ172** Ποιητικά κείμενα II
ΕΕΛΦ174 Μυθιστόρημα
[ΕΕΛΦ175](#) [Ρωμαϊκό δράμα](#)
ΕΕΛΦ176 Ειδικά θέματα λατινικής λογοτεχνίας
ΕΕΛΦ177 Ρωμαϊκή Σάτιρα
ΕΕΛΦ178 Λατινική Λογοτεχνία Ύστερης Αρχαιότητας
ΕΕΛΦ179 Μεσαιωνική Λατινική Λογοτεχνία
ΕΕΛΦ180 Νεολατινική Λογοτεχνία
ΕΕΛΦ181 Λατινικά από Μετάφραση
ΕΕΛΦ182 Παλαιογραφία
ΕΕΛΦ183 Σύγχρονες Θεωρίες Λογοτεχνίας
ΕΕΛΦ184 Πρόσληψη Λατινικής Λογοτεχνίας
[ΕΕΛΦ185](#) [Μυθογραφία](#)

B. Βυζαντινή και Νεοελληνική Ειδίκευση

Βυζαντινή Φιλολογία (ΒΦ)

[ΥΒΦ271](#) [Βυζαντινή Υμνογραφία](#)

[ΥΒΦ272](#) [Βυζαντινή Ιστοριογραφία](#)

- ΕΕΒΦ273** Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία
ΕΕΒΦ274 Βυζαντινή Ποίηση
[ΕΕΒΦ275](#) [Βυζαντινή Επιστολογραφία](#)
ΕΕΒΦ276 Βυζαντινή Χρονογραφία
ΕΕΒΦ277 Βυζαντινή Θύραθεν Ρητορική
ΕΕΒΦ278 Βυζαντινή Εκκλησιαστική Ρητορική
[ΕΕΒΦ279](#) [Βυζαντινή Αγιολογία](#)

- ΕΕΒΦ280** Βυζαντινό Μυθιστόρημα
ΕΕΒΦ281 Βυζαντινή Φιλοσοφία
ΕΕΒΦ282 Βυζαντινή Δημόδης Γραμματεία
[ΕΕΒΦ283](#) [Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Ποίησης και Πεζογραφίας](#)
ΕΕΒΦ284 Κριτική των κειμένων και τεχνική των εκδόσεων βυζαντινών κειμένων (Σεμινάριο)
[ΕΕΒΦ285](#) [Μεσαιωνική Φιλολογία και Πληροφορική \(Σεμινάριο\)](#)

Νεοελληνική Φιλολογία (ΝΕΦ)

- [ΥΝΕΦ241](#) [Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία \(αρχές-1669\)](#)
[ΥΝΕΦ242](#) [Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία \(1669-1830\)](#)
[ΥΝΕΦ243](#) [Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία \(1830-1914\)](#)
[ΥΝΕΦ244](#) [Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία \(1914-1974\)](#)
-
- ΕΕΝΕΦ245** Νεοέλληνες Συγγραφείς I (αρχές-1669)
ΕΕΝΕΦ246 Νεοέλληνες Συγγραφείς II (1669-1880)
ΕΕΝΕΦ247 Νεοέλληνες Συγγραφείς III (1880-1930)
[ΕΕΝΕΦ248](#) [Νεοέλληνες Συγγραφείς IV \(1930 κ. εξ.\)](#)
[ΕΕΝΕΦ249](#) [Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Κείμενα I \(αρχές-1669\)](#)
ΕΕΝΕΦ250 Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Κείμενα II (1669-1880)
ΕΕΝΕΦ251 Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Κείμενα III (1880-1930)
ΕΕΝΕΦ252 Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Κείμενα IV (1930 - σήμερα)
[ΕΕΝΕΦ253](#) [Νεοελληνική Γραμματεία I](#)
ΕΕΝΕΦ254 Νεοελληνική Γραμματεία II
ΕΕΝΕΦ255 Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Είδη I
ΕΕΝΕΦ256 Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Είδη II
ΕΕΝΕΦ257 Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Ρεύματα και Κινήματα I (αρχές-1914)
ΕΕΝΕΦ258 Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Ρεύματα και Κινήματα II (1914 κ.ε.)
ΕΕΝΕΦ259 Εφαρμογές Συγκριτικής Γραμματολογίας I
[ΕΕΝΕΦ260](#) [Εφαρμογές Συγκριτικής Γραμματολογίας II](#)
ΕΕΝΕΦ261 Ειδικά Θέματα Νεοελληνικής Φιλολογίας (Σεμινάριο)
ΕΕΝΕΦ262 Ερευνητικά Προβλήματα και Ζητήματα της Νεοελληνικής Φιλολογίας I (Σεμινάριο)
ΕΕΝΕΦ263 Ερευνητικά Προβλήματα και Ζητήματα της Νεοελληνικής Φιλολογίας II (Σεμινάριο)

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΚΟΙΝΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Γλωσσολογία (ΓΛΩ)

- ΕΕΓΛΩ321** Διδακτική της Ελληνικής ως μητρικής
ΕΕΓΛΩ322 Κειμενογλωσσολογία
ΕΕΓΛΩ323 Ψυχογλωσσολογία
ΕΕΓΛΩ324 Δημιουργική Γραφή
ΕΕΓΛΩ325 Κοινωνιογλωσσολογία
[ΕΕΓΛΩ326](#) [Διαλεκτολογία](#)
ΕΕΓΛΩ327 Γλώσσα και Νέες Τεχνολογίες
ΕΕΓΛΩ328 Λεξικολογία
ΕΕΓΛΩ329 Λεξικογραφία
ΕΕΓΛΩ330 Διορθωτική Φωνητική
ΕΕΓΛΩ331 Ιστορική γραμματική της Α.Ε.

- ΕΕΓΛΩ332 Νευρογλωσσολογία
ΕΕΓΛΩ333 Διδακτική του λεξιλογίου
[ΕΕΓΛΩ334 Λεξική Σημασιολογία](#)
ΕΕΓΛΩ335 Παθολογία της Γλώσσας
[ΕΕΓΛΩ336 Γραμματισμός και σχεδιασμός γλωσσικού μαθήματος](#)
ΕΕΓΛΩ337 Διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης
ΕΕΓΛΩ 338 Γλώσσα και μαθηματικά μοντέλα
ΕΕΓΛΩ 339 Σύγχρονες μορφολογικές θεωρίες

Ιστορία (ΙΣΤ)

- ΕΕΙΣΤ 402 Ιστορία του Νεώτερου Ελληνισμού
[ΕΕΙΣΤ409 Ελληνιστική-Ρωμαϊκή ιστορία](#)
ΕΕΒΙΣΤ412 Βυζαντινή **Ιστορία**. Υστεροβυζαντινή Περίοδος. Βυζάντιο και Δύση
ΕΕΒΙΣΤ413 Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία
[ΕΕΙΣΤ417 Αρχαία Ελληνική Θρησκεία](#)

Αρχαιολογία (ΑΡΧ)

- ΕΕΑΡΧ441 Προϊστορική Αρχαιολογία
[ΕΕΑΡΧ442 Κλασική Αρχαιολογία](#)
ΕΕΑΡΧ443 Εισαγωγή στη Βυζαντινή Αρχαιολογία
ΕΕΑΡΧ444 Μνημειακή Τοπογραφία
ΕΕΑΡΧ445 Καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο
ΕΕΑΡΧ446 Ελληνικές Επιγραφές 4^{ου} – 19^{ου} αι.
[ΕΕΑΡΧ448 Επιγραφική](#)

Παιδαγωγικά (ΠΑΙΔ)

- [ΕΕΠΑΙΔ533 Διδακτική Φιλολογικών Μαθημάτων: Η Διδασκαλία της Νέας
Ελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
– Διδακτικές Ασκήσεις](#)
[ΕΕΠΑΙΔ535 Η διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στη
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Διδακτικές Ασκήσεις](#)

Φιλοσοφία (ΦΙΛΟΣ)

- ΕΕΦΙΛΟΣ511 Αρχαία ελληνική φιλοσοφία II

Ψυχολογία

- ΕΕΨΥΧ 521 Ψυχολογία I
ΕΕΨΥΧ 522 Ψυχολογία II

Πρακτική Άσκηση

- ΕΕΠΑ 551 Πρακτική Άσκηση

ΑΕΦ101 Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας / Θεματογραφία

Διδάσκ.: Νικολαΐδου Σμαρώ

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. α. Θέματα φθογγολογίας, τυπολογίας και ετυμολογίας της αρχαίας ελληνικής.
β. Επική ποίηση: Όμηρος.
 2. α. Σύνθεση των λέξεων.
β. Ησίοδος.
 3. α. Η δομή της αρχαίας ελληνικής γλώσσας – Η θεμελιακή διάκριση Όνομα και Ρήμα.
β. Αρχαϊκή Λυρική Ποίηση (Ελεγεία, Ύμνος, Λυρικό Μέλος, Χορική Ποίηση)
 4. α. Απαρέμφατο και μετοχή (η αντιστοιχία της μετοχής με την πρόταση-Ασκήσεις μετατροπής της μετοχής σε δευτερεύουσα πρόταση και της πρότασης σε μετοχή).
β. Η γέννηση του πεζού Λόγου: Ίωνες Φιλόσοφοι και Λογογράφοι.
 5. α. Κύριες και δευτερεύουσες προτάσεις – Ευθύς και πλάγιος λόγος.
 - β. Ιστοριογραφία: Ηρόδοτος.
 6. α. Σύνδεσμοι.
 - β. Σοφιστές και Θουκυδίδης.
 7. α. Δευτερεύουσες προτάσεις I.
 - β. Ο αιώνας του δράματος (5ος π.Χ.) – Η γένεση της τραγωδίας.
 8. α. Δευτερεύουσες προτάσεις II.
 - β. Αισχύλος, Σοφοκλής, Ευριπίδης.
 9. α. Δευτερεύουσες προτάσεις III.
β. Αρχαία Κωμωδία: Αριστοφάνης.
 10. α. Δευτερεύουσες προτάσεις IV.
 - β. Ο αιώνας του πεζού λόγου (4ος π.Χ.) – Ρητορική.
 11. α. Δευτερεύουσες προτάσεις V.
β. Φιλοσοφία: Πλάτων και Αριστοτέλης.
 12. α. Το μεταφραστικό πρόβλημα της αρχαίας ελληνικής.
 - β. Η υποχώρηση της ποίησης και του δράματος κατά τον 4ο αι. π.Χ. – Νέα Κωμωδία
 13. α. Εισαγωγικά στοιχεία στη μελέτη του κριτικού υπομνηματισμού των αρχαίων κειμένων.
β. Τα λογοτεχνικά είδη της ελληνιστικής εποχής.
- Ποίηση: Ύμνοι, Ειδύλλια/μίμοι, Επιγράμματα.
Πεζός Λόγος: Δεύτερη Σοφιστική, Αττικιστές.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στην επιστημονική προσέγγιση της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και λογοτεχνίας. Προσφέρει ενδελεχή γνώση της τυπολογίας, της ετυμολογίας και της σύνταξης της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με τη διδασκαλία επιλεγμένων κειμένων της αρχαίας αττικής πεζογραφίας και διδάσκει τους τρόπους της δόκιμης νεοελληνικής μετάφρασης των αρχαίων κειμένων.
- Προσφέρει παράλληλα μια χρονολογική επισκόπηση της ιστορίας της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας από τα πρώτα φαινόμενά της ως την

ύστερη ελληνιστική εποχή με έμφαση στη σχέση των λογοτεχνικών ειδών με το ιστορικό, κοινωνικό, πολιτισμικό πλαίσιο της καθεμίας εποχής καθώς και τους όρους και τους τρόπους δημιουργίας (αλληλεπιδράσεις και διαφορές των λογοτεχνικών ειδών).

ΛΦ121 Λατινική Θεματογραφία

Διδάσκ.: Τσομής Γεώργιος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή στη ζωή και το έργο του Ιούλιου Καίσαρα. Παρατηρήσεις στη γλώσσα και το ύφος του Ιουλίου Καίσαρα
2. Κείμενο 1: J. Caesar, De bello Gallico, VII, 4, 1-5 / Δοτική πτώση με έμφαση στη Δοτική κατηγορηματική του σκοπού
3. Κείμενο 2: Caes., Gall. VII, 15, 1-6 / Β' όρος σύγκρισης
4. Κείμενο 3: Caes., Gall. VII, 29, 1-6 / Γερούνδιο, Γερονδιακό, Γερονδιακή έλξη
5. Κείμενο 4: Caes., Gall. VII, 50, 4-6 / Υποταγμένος λόγος, Ακολουθία των χρόνων, Βουλευτικές και Ενδοιαστικές προτάσεις
6. Κείμενο 5: Caes., Gall. VII, 62, 1-7 / Προτάσεις του *quominus* και του *quin*, Πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις
7. Κείμενο 6: Caes., Gall. VII, 1 / Αιτιολογικές, Τελικές και Συμπερασματικές προτάσεις
8. Κείμενο 7: Caes., Gall. VII, 77, 15-16 / Χρονικές και Υποθετικές προτάσεις
9. Κείμενο 8: Caes., De bello civili, I, 2 / Εναντιωματικές-Παραχωρητικές και Παραβολικές προτάσεις
10. Κείμενο 9: Caes., De bello civili, I, 33 – 34 / Αναφορικές Προτάσεις
11. Κείμενο 10: Caes., De bello civili, I, 35 / Πλάγιος Λόγος
12. Κείμενο 11: Caes., De bello civili, I, 48 / Ασκήσεις επανάληψης
13. Κείμενο 12: Caes., De bello civili, I, 50 / Ασκήσεις επανάληψης

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές αντιμετωπίζοντας για πρώτη φορά λατινικό κείμενο από το πρωτότυπο χωρίς απλουστεύσεις και άλλες αλλαγές θα γνωρίσουν και θα κατανοήσουν τη γλώσσα και το ύφος του Καίσαρα, πράγμα που θα τους διευκολύνει σε επόμενα εξάμηνα μια και το κείμενο του Καίσαρα αποτελεί την καλύτερη εισαγωγή στη Λατινική πεζογραφία.
- Οι φοιτητές θα γνωρίσουν και θα κατανοήσουν τις τεχνικές αντιμετώπισης αδίδακτου λατινικού κειμένου για μία ακριβή, επιστημονική μετάφραση.
- Θα εμβαθύνουν και πρακτικά στη Λατινική Γραμματική και το Συντακτικό και θα εμπεδώσουν τις συντακτικές ιδιαιτερότητες της Λατινικής γλώσσας (λατινισμούς).
- Παράλληλα, θα εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους. Όλα αυτά τα στοιχεία θα τους βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν λατινικά κείμενα διάφορων περιόδων σε επόμενα εξάμηνα.

ΒΦ221 Εισαγωγή στη Βυζαντινή Φιλολογία

Διδάσκ.: Παπαγιάννης Γρηγόριος, Tocci Raimondo

Τμήμα Α': Παπαγιάννης Γρηγόριος

Περιεχόμενα μαθήματος:

Δεν είναι δυνατό να περιγραφούν επακριβώς οι 13 ενότητες. Κάθε ενότητα χωρίζεται α) σε θεωρητική διδασκαλία, β) σε προσέγγιση-ερμηνεία επιλεγμένων

κειμένων, γ) σε εισαγωγή στην Ελληνική Μετρική (αρχαία, μεσαιωνική και νέα). Οι ενότητες ακολουθούν την χρονολογική σειρά και την διαίρεση της ιστορίας Βυζαντινής Γραμματείας σε περιόδους.

1. και 2. Γενική εισαγωγή. Όροι. Ιουστινιάνεια εποχή
3. Εποχή του Ηρακλείου
4. «Σκοτεινοί αιώνες»
5. και 6. Προμακεδονική εποχή
7. Μακεδονική εποχή
8. Μεταμακεδονική εποχή
9. και 10. Εποχή των Κομνηνών
11. Φραγκοκρατία
12. και 13. Παλαιολόγειοι χρόνοι

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Γνωριμία με τα είδη και τους εκπροσώπους της Βυζαντινής Γραμματείας, με τα desiderata, τις επιστημονικές μεθόδους και τα εργαλεία της Βυζαντινής Φιλολογίας.
- Απώτερος στόχος να συστηματοποιήσουν οι φοιτητές τις γνώσεις τους για την Βυζαντινή Γραμματεία, να μπορούν να προσεγγίσουν τα βυζαντινά κείμενα λαμβάνοντας υπόψη τους τις ιδιαιτερότητές τους (σε επίπεδο γλώσσας, ύφους, περιεχομένου) και χρησιμοποιώντας πλέον τα ειδικά επιστημονικά λεξικά.

Τμήμα Β': Tocci Raimondo

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Τι είναι το Βυζάντιο;
2. Τι είναι η Βυζαντινή Φιλολογία;
3. Εγχειρίδια, λεξικά και άλλα βοηθήματα
4. Επίσκεψη στη Βιβλιοθήκη του Τμήματος
5. Επισκόπηση της Βυζαντινής λογοτεχνίας I
6. Επισκόπηση της Βυζαντινής λογοτεχνίας II
7. Επισκόπηση της Βυζαντινής λογοτεχνίας III
8. Επισκόπηση της Βυζαντινής λογοτεχνίας IV
9. Τα γλωσσικά επίπεδα της Μεσαιωνικής Ελληνικής (υψηλό, μέσο, χαμηλό) I
10. Τα γλωσσικά επίπεδα Μεσαιωνικής Ελληνικής II
11. Τα γλωσσικά επίπεδα Μεσαιωνικής Ελληνικής III
12. Ιουστινιανός ο μέγας, Προκόπιος Καισαρείας και Ρωμανός ο Μελωδός. Η γυνή αυτού Θεοδώρα και η Εβίτα Περόν
13. Συμπεράσματα: Γιατί μελετάμε το Βυζάντιο;

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Η εξοικείωση των φοιτητριών/ών με το φαινόμενο που ονομάζεται *Βυζάντιο* μέσα από τα γραπτά μνημεία.
- Η εμπέδωση βασικών γνώσεων σχετικά με την υπερχλιετή βυζαντινή γραμματεία, τόσο τη θύραθεν όσο και τη θεολογική.
- Η εξοικείωση των φοιτητριών/ών με τις ποικίλες υφολογικές βαθμίδες της μεσαιωνικής Ελληνικής.
- Η εξοικείωση των φοιτητριών/ών με τις μεθόδους και τα κυριότερα βοηθήματα (εγχειρίδια, λεξικά, περιοδικά κ.λπ.) της επιστήμης της

Βυζαντινολογίας

ΝΕΦ201 Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία και Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Ι

Διδάσκ.: Μαυρέλος Νικόλαος, Αρσενίου Ελισάβετ

Τμήμα Α΄: Μαυρέλος Νικόλαος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. **ΜΕΡΟΣ Α:** Οι όροι «Φιλολογία», «Γραμματεία», «Γραμματολογία», «Λογοτεχνία» στην Ελλάδα και η σχέση Φιλολογίας και Λογοτεχνίας. Ο όρος λογοτεχνία ανά τους αιώνες (αρχαιότητα ως σήμερα). ΜΕΛΕΤΗ: κείμενα 2 – 3 από το corpus και σελίδες από το διανεμόμενο σύγγραμμα που επέλεξαν.
2. Το αντικείμενο της Φιλολογίας (κείμενα και είδη, λογοτεχνικό και μη λογοτεχνικό [λογοτεχνία – παραλογοτεχνία], περιγραφή, κατανόηση, ερμηνεία). ΜΕΛΕΤΗ: κείμενα 2-4 από το corpus και σελίδες από το διανεμόμενο σύγγραμμα που επέλεξαν.
3. Ανάγνωση με τους φοιτητές: Κείμενα θεωρίας 4 και 9-14 από το corpus.
4. Η Φιλολογία και οι ανθρωπιστικές επιστήμες. Μέθοδοι προσέγγισης των λογοτεχνικών κειμένων (Ιστορία – Θεωρία – Κριτική της Λογοτεχνίας και η Συγκριτική Γραμματολογία [ή Φιλολογία]). ΜΕΛΕΤΗ: σελίδες από το διανεμόμενο σύγγραμμα που επέλεξαν.
5. Η Νεοελληνική Λογοτεχνία και οι απαρχές της. Η διάκριση «βυζαντινού», «μεσαιωνικού» και «νεοελληνικού». Οι τομές και οι συνέχειες στη νεοελληνική λογοτεχνία. Η παράδοση και η ρήξη. Το γενικό ιστορικό σχήμα της νεοελληνικής λογοτεχνίας. ΜΕΛΕΤΗ: κείμενα 1 και 5–7 και σελίδες από το διανεμόμενο σύγγραμμα που επέλεξαν.
6. Η γλώσσα και το γλωσσικό ζήτημα στη Νεοελληνική Λογοτεχνία: Ένα ζήτημα ουσίας ως και τον 20ό αιώνα. Από τις δύο ξεχωριστές παραδόσεις στη σύγκρουση (Διαφωτισμός – Ρομαντισμός – Ρεαλισμός της γενιάς του '80 κλπ.). Τα μετρικά συστήματα: Αρχαίο, Δημοτικό (νεοελληνικό) και Ιταλικό. Ο ελευθερωμένος και ο ελεύθερος στίχος. ΜΕΛΕΤΗ: κείμενο 8 και σελίδες από το διανεμόμενο σύγγραμμα που επέλεξαν.
7. **ΜΕΡΟΣ Β΄:** Το αντικείμενο της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Διάγραμμα κινήσεων στην Ευρώπη από τον Μεσαίωνα ως τα μέσα του 20ού αι. και Διάγραμμα ειδολογικής Ιστορίας της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τις Απαρχές ως το 1830. ΜΕΛΕΤΗ: Διάγραμμα Ειδολογικής Ιστορίας Ν.Ε. Λογοτεχνίας, Πλάνο κινήσεων (καταρτίστηκαν από τον διδάσκοντα και αναρτώνται στο e-class) και σελίδες από το διανεμόμενο σύγγραμμα που επέλεξαν. Εξέταση ενδεικτικών κειμένων: *Διγενής*. Μελέτη αντίστοιχων σελίδων από την Ιστορία Ν. Ε. Λογοτεχνίας του Α. Πολίτη ή του Κ. Θ. Δημαρά.
8. *Φιλοσοφία του Κρασοπατέρα*, Δημοτικό τραγούδι, Κυπριακά ερωτικά, Σονέτα αρ. 3 και 24. Μελέτη αντίστοιχων σελίδων από την Ιστορία Ν. Ε. Λογοτεχνίας του Α. Πολίτη ή του Κ. Θ. Δημαρά.
9. Μπεργαδής, *Απόκοπος*, Κορνάρος, *Ερωτόκριτος*, Χορτάτζης, *Ερωφίλη*. Μελέτη αντίστοιχων σελίδων από την Ιστορία Ν. Ε. Λογοτεχνίας του Α. Πολίτη ή του Κ. Θ. Δημαρά.
10. G.-C. dalla Croce, *Μπερτόλδος και Μπερτολδίνος*, Μαυροκορδάτος, *Φιλοθέου Πάρεργα*, Μελέτη αντίστοιχων σελίδων από την Ιστορία Ν. Ε. Λογοτεχνίας του Α. Πολίτη ή του Κ. Θ. Δημαρά.

11. Ρήγας, *Σχολείον ντελικάτων εραστών*, Χριστόπουλος, «Βαρελοθήκη» και «Η Αφροδίτη», Βηλαράς, «Σε νέας λύρας κόρδες» και «Μωρόσοφος». Μελέτη αντίστοιχων σελίδων από την Ιστορία Ν. Ε. Λογοτεχνίας του Λ. Πολίτη ή του Κ. Θ. Δημαρά.
12. Κοραής, *Παπατρέχας* (από το Α΄ μέρος) και «Επιστολή προς Αλ. Βασιλείου» (απόσπασμα). Μελέτη αντίστοιχων σελίδων από την Ιστορία Ν. Ε. Λογοτεχνίας του Λ. Πολίτη ή του Κ. Θ. Δημαρά.
13. Ανακεφαλαίωση και εξαγωγή συμπερασμάτων.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Σκοπός του μαθήματος είναι να έρθουν οι φοιτητές για πρώτη φορά σε επαφή με την επιστήμη της Νεοελληνικής Φιλολογίας, με βάση την αναφορά στα τέσσερα εργαλεία του Νεοελληνιστή: Θεωρία, Ιστορία, Κριτική και Συγκριτική Γραμματολογία. Η προσέγγιση γίνεται με σχολιασμό ενδεικτικών κειμένων (άρθρων ή αποσπασμάτων μελετών) για κάθε ένα από τα προαναφερθέντα μεθοδολογικά εργαλεία, έτσι ώστε να κατανοήσουν καλύτερα τον τρόπο δουλειάς της κάθε μεθόδου.
- Στο δεύτερο μέρος του μαθήματος προσεγγίζεται το αντικείμενο της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τη σκοπιά της Ιστορίας της Λογοτεχνίας (διάγραμμα από τις απαρχές έως και 1830), με αναφορά στις δεσπόζουσες ειδολογικές κατηγορίες ανά εποχή, τα ρεύματα και τη σχέση της Νεοελληνικής με τις ξένες λογοτεχνίες, ώστε να μπορούν να καταλαβαίνουν πώς η δική μας λογοτεχνία εντάσσεται στο ευρύτερο ευρωπαϊκό πλαίσιο. Έμφαση δίνεται στις νέες προσεγγίσεις που ανανεώνουν τα κλασικά εγχειρίδια της Ιστορίας, ώστε να μπορούν να κατηγοριοποιούν τα κείμενα με βάση όχι μόνο ιστορικά-χρονολογικά, αλλά και ενδοκειμενικά κριτήρια (ειδολογικές κατηγορίες, μορφικά στοιχεία κλπ.) ή άλλα εξωκειμενικά κριτήρια (κίνημα, ιδεολογία, κοινωνικά ή πολιτισμικά συμφραζόμενα κλπ.). Παράλληλα, εξετάζονται ενδεικτικά κείμενα χαρακτηριστικά για το ρεύμα ή την εποχή τους, για να γίνει κατανοητό πως λειτουργούν τα κείμενα σε κάθε εποχή. Μετά από κάθε τρίωρο προτείνεται στους φοιτητές μελέτη συγκεκριμένων κειμένων από την υποχρεωτική βιβλιογραφία για να εμβαθύνουν στην ύλη που εξετάζεται σε κάθε τρίωρο.

Τμήμα Β΄: Αρσενίου Ελισάβετ

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Οι όροι φιλολογία, γραμματεία, λογοτεχνία: εισαγωγή στη φιλολογία, γραμματολογία, ιστορία της λογοτεχνίας.
2. Εισαγωγή στην έννοια της λογοτεχνίας. Γλωσσική και λογοτεχνική επικοινωνία. Η "ποιητική" λειτουργία της γλώσσας. Η λογοτεχνικότητα.
3. Συγχρονία και διαχρονία. Η ανάγνωση της λογοτεχνίας. Έργο και κείμενο. Λογοτεχνία και πραγματικότητα. Η λειτουργία της λογοτεχνίας.
4. Το παραδοσιακό πλαίσιο. Ο νέος ελληνισμός. Το πρόβλημα της απαρχής. Η συνείδηση, η παράδοση και η ελληνικότητα.
5. Λογοτεχνικά γένη και είδη. Εισαγωγές και εγχειρίδια.
6. Πρώτη Βυζαντινή εποχή (11^{ος} και 12^{ος}).
7. Φραγκοκρατία (1204-1453).
8. Μετά την άλωση (15^{ος} – 17^{ος}).
9. 16^{ος} αι. σε Κρήτη και Κύπρο.
10. Η ακμή της κρητικής λογοτεχνίας (τέλος 16^{ου} και 17^{ος} αι.)

11. Μετά το 1669. Ιόνια νησιά και διασπορά.
12. Ο τουρκοκρατούμενος ελληνισμός ως τα 1770. Φαναριώτες και νεοελληνικός Διαφωτισμός.
13. Δημοτικό τραγούδι.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Σκοπός μας στο μάθημα αυτό είναι:

- Εισαγωγή στους ιστορικούς, κοινωνικούς και πνευματικούς όρους που διαμόρφωσαν την νεοελληνική εθνική ταυτότητα.
- Εξοικείωση με την έννοια της «γραμματείας», της εξέλιξης, δηλαδή, της νεοελληνικής λογοτεχνικής παραγωγής σε μία περίοδο ιδιαίτερος εκτεταμένη και για αυτό το λόγο ποικίλη.
- Εισαγωγή στις βασικές θεωρητικές αρχές της λογοτεχνίας και προετοιμασία για ειδικότερα μαθήματα, όπως της θεωρίας της λογοτεχνίας και της συγκριτικής φιλολογίας.
- Παρουσίαση στους φοιτητές των τρόπων επιστημονικής θεμελίωσης της νεοελληνικής φιλολογίας.
- Εξοικείωση με τα εργαλεία της φιλολογικής εργασίας. Η
- Η εκμάθηση της ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας από τις αρχές της έως το τέλος του 18^{ου} αιώνα.

ΓΛΩ301 Γενική Γλωσσολογία

Διδάσκ.: Καμπάκη Πηνελόπη

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Τι είναι 'γλωσσολογία'; Τι είναι γλώσσα;
2. Επιστήμη και προκατάληψη – επιστημονική μελέτη-μερικές προκαταλήψεις για τη γλώσσα
3. Η γλωσσολογία μέσα στους αιώνες Οι Ινδοί γραμματικοί-Οι Έλληνες - Οι Ρωμαίοι - Μεσαίωνας Αναγέννηση
4. Ιστορική και συγκριτική μελέτη της γλώσσας Εμπειρισμός και Νοησιарχία - 19^{ος} αιώνας: Ιστορικοσυγκριτική γλωσσολογία
5. Η σύγχρονη γλωσσολογία -Ferdinand de Saussure Η διδασκαλία του de Saussure Γλωσσική ικανότητα, γλωσσική επιτέλεση- επικοινωνιακή ικανότητα Αντικείμενο της γλωσσολογικής επιστήμης.
6. 6. Γενικά χαρακτηριστικά της ομιλίας Γραμμικότητα Φωνητικός χαρακτήρας της ομιλίας /προτεραιότητα του προφορικού λόγου- Το αυθαίρετο του γλωσσικού σημείου - Διπλή άρθρωση - Ασυνεχής χαρακτήρας των γλωσσικών μονάδων - Παραγωγικότητα (ή δημιουργικότητα)- Η ανθρώπινη γλώσσα δεν είναι νομοθετημένη - Πολλαπλή σημασία- Υποκειμενικότητα ομιλητή/ακροατή- Ομοιογένεια τεχνητών κωδίκων / ανομοιογένεια ομιλίας - Μετάθεση (displacement) - Εμφυτότητα της ομιλίας -Η ομιλία είναι διαθέσιμη σ' όλα τα μέρη της κοινωνίας
7. Φυσιολογία της ομιλίας - Προέλευση της ομιλίας- Διαπιστώσεις-ερωτήματα- άλλες θεωρίες
8. Η οντογένεση της ομιλίας- Υπόθεση της κρίσιμης ηλικίας (critical period hypothesis) Τα στάδια της γλωσσικής κατάκτησης- Διδασκαλία/ εκμάθηση της ξένης γλώσσας- Μπορούν οι χιμπατζήδες να μάθουν μια ανθρώπινη γλώσσα; ...
9. Γλωσσικά καθολικά - Οι νοηματικές γλώσσες ως απόδειξη για την ύπαρξη γλωσσικών καθολικών Ζωικοί κώδικες επικοινωνίας Γλωσσικά καθολικά Οι λειτουργίες της ομιλίας

10. Είδη σχέσεων μέσα στο γλωσσικό σύστημα -Συστηματική γλώσσα vs α-συστηματικός λόγος-Μορφή και ουσία στη γλώσσα- Είδη σχέσεων μέσα στο γλωσσικό σύστημα
11. Γλώσσα και ύφος - Η έννοια του ύφους- Ατομικό και λογοτεχνικό ύφος-Συστατικά του λογοτεχνικού ύφους
12. Γλώσσα και κοινωνία. Γλώσσα και υπολογιστές - Γλώσσα και Μαθηματικά - Ιστορική αναδρομή-Γενικά Πρότυπα Προτύπων- Εφαρμογές

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Εξοικείωση των φοιτητών με το αντικείμενο της γλωσσικής επιστήμης αλλά και τη διευκρίνιση της έννοιας της επιστημονικής έρευνας, δυνατότητα ιστορικής διερεύνησης του φαινομένου της γλώσσας, δυνατότητα χρονικής συνειδητοποίησης των μαθημάτων της βυζαντινής και κλασικής κατεύθυνσης και σύνδεσης των διαφορετικών εποχών και γλωσσικών συστημάτων της ελληνικής γλώσσας.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων όπως η στοιχειώδης βιβλιογραφική έρευνα και ο σχεδιασμός μιας πειραματικής μελέτης που θα αφορά είτε την ομιλία (langage) και τα χαρακτηριστικά, τη φυσιολογία και την προέλευσή της, τις νοηματικές γλώσσες και τους ζωικούς κώδικες επικοινωνίας, είτε τη γλώσσα (langue) ως συστήματος σε αντίθεση με την α-συστημικότητα του προσωπικού λόγου (parole) του καθενός. Θα μάθουν δηλαδή οι φοιτητές να ξεχωρίζουν τη χρήση της γλώσσας της κοινότητας από τον κάθε ομιλητή (ξε)χωριστά, τις σχέσεις που αναπτύσσονται και διέπουν κάθε γλωσσικό σύστημα, δηλαδή γλωσσικές διαφορές, γλωσσικές αξίες, τα είδη των κατανομών κάθε γλωσσικού στοιχείου και οι συνταγματικές και παραδειγματικές σχέσεις.
- Ακόμη θα έχουν μία πρώτη επαφή με το ύφος και τις ποιητικές γραμματικές καθώς και στις πιο πρόσφατες εφαρμογές της γλωσσικής επιστήμης στους υπολογιστές και τη σύμπραξη με άλλες επιστήμες για προώθηση της έρευνας, όπως γλώσσα και μικρά μαθηματικά μοντέλα προκειμένου να μπορούν να φέρουν σε πέρας μικρά ερευνητικά σχέδια εργασίας στα επόμενα εξάμηνα.

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΕΦ102 Ομηρικό Έπος

Διδάσκ.: Μανακίδου Φλώρα, Τσομής Γεώργιος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. α) Γενική εισαγωγή στο αρχαϊκό έπος, σύντομη ανασκόπηση του ομηρικού ζητήματος (θεωρίες και τάσεις) β) Διάλεκτος, μέτρο.
2. Προοίμιον και στ.11-42. Μία συγκριτική μελέτη με το ιλιαδικό προοίμιο και τις ιδέες που εισάγονται στην αρχή των 2 επών.
3. α 43-112, ο διάλογος Αθηνάς και Δία και η άφιξη της Αθηνάς στην Ιθάκη. Συζήτηση για την θεϊκή (κυρίως το μοτίβο της μεταμφίεσης) και ανθρώπινη δράση (βαθμός ανθρώπινης ελεύθερης θέλησης και ευθύνη) στην *Οδύσσεια*.
4. α 113-177, ο διάλογος της μεταμφιεσμένης Αθηνάς και του Τηλέμαχου. Η κατάσταση στην Ιθάκη και η πρώτη εμφάνιση του Τηλέμαχου. Η εισαγωγή του απόντος κεντρικού ήρωα.

5. α 178-251 δεύτερο τμήμα του διαλόγου της Αθηνάς και του Τηλέμαχου. Συζήτηση των βασικών ιδεών, τακτικής των δύο προσώπων και της αφήγησης.
6. α 319-367 Τηλέμαχος, Πηνελόπη, Φήμιος. Συζήτηση του ρόλου των γυναικών (ιδιαιτέρως της Πηνελόπης), των αιδών (ιδιαιτέρως του Φήμιου) στην *Οδύσσεια*. Συζήτηση για την σκιαγράφηση του ρόλου του Τηλέμαχου και της θέσης του μετά τις οδηγίες της Αθηνάς.
7. β 1-49 Ιθακησίων αγορά και η δημόσια αναμέτρηση Τηλέμαχου και μνηστήρων. Συζήτηση για τις βασικές ιδέες της τίσεως, νεμέσεως, αιδούς και του θεϊκού και ανθρώπινου ρόλου.
8. β 50-105 Τηλέμαχος και Αντίνοος Ι. Συζήτηση για την ενοχή και την εγκληματική συμπεριφορά των μνηστήρων σε αντιπαράθεση με τη συμπεριφορά του Τηλέμαχου.
9. β 106-160 Τηλέμαχος και Αντίνοος ΙΙ, η σκηνή του οιωνού. Σύντομη συζήτηση για τους οιωνούς στα έπη.
10. β 161-207 Αλιθέρσης, Τηλέμαχος, Ευρύμαχος Ι.
11. β 208-259 Τηλέμαχος, Ευρύμαχος ΙΙ. Μέντωρ, Ληόκριτος.
12. β 260-322 Η δεύτερη αναμέτρηση του Τηλέμαχου με τον Αντίνοο.
13. Σύνοψη και γενική συζήτηση πάνω στο θέμα της θέσης και λειτουργίας της Τηλέμαχειας

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Στο εισαγωγικό μάθημα οι φοιτητές θα αποκτήσουν γνώσεις πάνω στα βασικά θέματα του αρχαϊκού έπους, δηλ. το λογοτεχνικό είδος του έπους γενικώς και τις υποκατηγορίες του (με έμφαση στο ηρωικό έπος και τον Επικό Κύκλο), το Ομηρικό Ζήτημα (η ιστορία του και οι βασικές θεωρίες), οι σύγχρονες τάσεις στην ομηρική φιλολογία.
- Ειδικότερα, οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τις βασικές προτεραιότητες της πλοκής και της αφηγηματικής τεχνικής της Οδύσσειας και με τη θέση της Τηλεμάχειας μέσα στην κυρίως ιστορία.
- Στο κυρίως τμήμα του μαθήματος οι φοιτητές θα μπορέσουν να ταυτίσουν τα κύρια μορφικά χαρακτηριστικά (διάλεκτος, ύφος, μέτρο, προφορικότητα, παραδοσιακή γλώσσα), τα πραγματολογικά στοιχεία, και τις βασικές επανερχόμενες ιδέες του ποιήματος (π.χ. αιδώς, νέμεσις, τίσις, ύβρις, ατασθαλίες).
- Ένας επιπλέον στόχος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές τους τρόπους που χρησιμοποιεί ο Τηλέμαχος μέσα σε αυτές τις δύο ραψωδίες και τον ρόλο του μέσα στην ιστορία σε στενή σχέση με τους τρόπους του πατέρα του.

ΛΦ122 Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας
Διδάσκ.: Μαστρογιάννη Άννα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή: Ιστορικές προϋποθέσεις
2. Προ-λογοτεχνικά είδη-Αρχές
3. Δράμα (κωμωδία, τραγωδία)
4. Έπος

5. Βιογραφία – Ιστοριογραφία Ι
6. Ιστοριογραφία ΙΙ
7. Λυρική- Επίγραμμα
8. Ρωμαϊκή Ερωτική Ελεγεία
9. Ρητορική-Φιλοσοφία Ι
10. Ρητορική-Φιλοσοφία ΙΙ
11. Διδακτική ποίηση-Σάτιρα-Βουκολική ποίηση
12. Μυθιστόρημα
13. Ερανοιστές-Επιστολογράφοι-Ειδικές επιστήμες-Χριστιανοί Πατέρες

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές ολοκληρώνοντας επιτυχώς το μάθημα:

- θα έχουν αποκτήσει μια ευρεία εποπτεία της ρωμαϊκής λογοτεχνίας
- θα μπορούν να διακρίνουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τους εκπροσώπους και την εξέλιξη των διαφόρων λογοτεχνικών ειδών
- θα διαπιστώσουν το δημιουργικό διάλογο και την ανανεωτική συμβολή της ρωμαϊκής λογοτεχνίας σε σχέση με τη λογοτεχνική παραγωγή της αρχαίας Ελλάδας
- θα κατανοήσουν την επίδραση της λατινικής λογοτεχνίας στη σύγχρονη ευρωπαϊκή λογοτεχνική παραγωγή

ΒΦ223 Βυζαντινή Πεζογραφία

Διδάσκ.: Κωνσταντινίδου Μαρία, Tocci Raimondo

Περιεχόμενα μαθήματος:

1.-2. Εισαγωγή στο γραμματειακό είδος της βυζαντινής χρονογραφίας: ο όρος χρονογραφία, χρονογραφία vs. ιστοριογραφία, η γλώσσα των χρονογραφιών (κείμενα: Ιωάννης Μαλάλας, Θεοφάνης, Συμεών Λογοθέτης, Θεόδωρος Σκουταριώτης), στόχοι και σκοποί των χρονογράφων, χρονολογικό σύστημα, δομή και περιεχόμενο μιας χρονογραφίας (κείμενο: Ψευδοσυμεών), ο χρονογράφος ως ηθικός κριτής (κείμενο: Ιωάννης Μαλάλας, Πορτραίτα), ο χρονογράφος ως κριτικός αναγνώστης των πηγών (κείμενο: Ιωάννης Ζωναράς), εκπρόσωποι της βυζαντινής χρονογραφίας (2 παραδόσεις)

3. Τα προοίμια των βυζαντινών χρονογραφιών: σκοπός της συγγραφής, αναφορά σε προγενέστερους συγγραφείς και στις πηγές που χρησιμοποιήθηκαν, θεματικές ενότητες ή κέντρο βάρους της αφήγησης, αποστροφή στον αναγνώστη (κείμενα: Θεοφάνης, Ιωάννης Ζωναράς)

4.-5. Διαδικασία σύνθεσης μιας χρονογραφίας: αξιοποίηση των πηγών, επιλογή και επεξεργασία του υλικού (κείμενα: Κωνσταντίνος Μανασσής 2735-99, Ιωάννης Ζωναράς 3,113,10-115,4, Θεοφάνης 103,33-105,4, Συμεών Λογοθέτης 129,11-23) (2 παραδόσεις)

6.-7. Λειτουργία παρέμβλητων λογοτεχνικών ειδών στην κυρίως αφήγηση, όπως επιστολές, αυτοκρατορικά διατάγματα, ρητορικοί λόγοι, επιγράμματα. (κείμενα: Κωνσταντίνος Μανασσής, Θεόδωρος Σκουταριώτης 94,19-101,6, Θεοφάνης 190,20-191,3) (2 παραδόσεις)

8. Ο χρονογράφος ως καθηγητής Ιστορίας (κείμενο: Μιχαήλ Ψελλός, *Ιστορία σύντομος*)

9. Οι χρονογράφοι ως διηγηματογράφοι (κείμενα: Γεώργιος Μοναχός, Θεοφάνης)

10.-11. Η βασιλεία Αλεξίου Α του Κομνηνού (1081-1118) μέσα από τις χρονογραφίες. Ανάγνωση και ερμηνευτική ανάλυση (2 παραδόσεις)

12. Από την χειρόγραφο στην έντυπη έκδοση (κριτική του κειμένου και τεχνική των εκδόσεων)
13. Σύντομη γενική αποτίμηση της βυζαντινής χρονογραφίας.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Η γνωριμία ή/και η εξοικείωση των φοιτητριών/ών με:

- την χρονογραφία, ένα από τα βασικότερα είδη της βυζαντινής γραμματείας στις λογοτεχνικές, ιστορικές και ιδεολογικές διαστάσεις του
- την κοσμοθεωρία της βυζαντινής αυτοκρατορίας
- την ιστορική συνείδηση και αντίληψη των Βυζαντινών
- τις μεθόδους της επιστήμης της Βυζαντινολογίας (κριτική του κειμένου και τεχνική των εκδόσεων, αξιοποίηση των πηγών, επιλογή και επεξεργασία του υλικού, ερμηνευτική ανάλυση).
- Η περαιτέρω εξάσκηση των φοιτητριών/ών στην κατανόηση και γλωσσική ανάλυση κειμένων της Κοινής Μεσαιωνικής Ελληνικής (μέσο ύψος).

ΝΕΦ202 Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας II
Διδάσκ.: Μαυρέλος Νικόλαος, Αρσενίου Ελισσάβετ

Τμήμα Α': Μαυρέλος Νικόλαος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. **Α. Αναδρομή στην Ιστορία και κάποιες βασικές έννοιες Ιστορία:** Η έννοια της ιστορικής προσέγγισης στις λογοτεχνικές σπουδές και τα ιστορικά γεγονότα που καθορίζουν τα όρια αυτά. Περίοδοι και προβλήματα στην ταξινόμηση και την επιλογή του υλικού. **Νεοελληνική:** Τα όρια και οι διαχωρισμοί με βάση την εισαγωγή του Beaton και σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στον Λίνο Πολίτη. **Βασικές έννοιες: Κίνημα, εποχή, γενιά, περίοδος.**
2. **Β. Ο Ρομαντισμός και η εμφάνισή του στην ελληνόφωνη λογοτεχνία πριν την επανάσταση και μετά από αυτή (Επτάνησα και Φανάρι-Αθήνα).** Π. Σούτσος, Οδοιπόρος και Δ. Σολωμός, Κρητικός και «Στοχασμοί» στους *Ελεύθερους Πολιορκημένους*
3. Α. Ρ. Ραγκαβής, *Δήμος και Ελένη* Στ. Κουμανούδης, *Σονέτα εις Βενετίαν* (υπ. αρ. Α', Β' και Δ') και «Ελπίζω εις το μέλλον», Αρ. Βαλαωφίτης, *Κυρά Φροσύνη*, Κ. Ασώπιος, *Τα Σούτεια*, Δ. Παπαρρηγόπουλος. «Οι ποιηταί», Σπ. Βασιλειάδης, «Εις το αρχαίον κάτοπτρον της Κορίνθου», Αχ. Παράσχος, «Η μάγισσα»
4. Παν. Σούτσος, *Ο Λεάνδρος*, Α. Ρ. Ραγκαβής, «Εμάη», Αλ. Σούτσος, *Εξόριστος του 1831*, Γρ. Παλαιολόγος, *Πολυπαθής*, Ιάκ. Πιτσιπιός, *Ο πίθηκος Ξουθ ή τα ήθη του αιώνας*, Π. Καλλιγιάς, *Θάνος Βλέκας*
5. Δ. Βικέλας, *Λουκής Λάρας*, Εμμ. Ροΐδης, *Πάπισσα Ιωάννα*
6. **Γ. Ο Ρεαλισμός και τα νεορομαντικά κινήματα από το 1880 ως τις αρχές του 20ού αι.** Αγ. Γιαννόπουλος-Ηπειρώτης, «Επιστολιμαία διατριβή», Γ. Βιζυηνός, «Το μόνον της ζωής του Ταξείδιον», Ι. Πολυλάς, «Ένα μικρό λάθος», Γρ. Ξενόπουλος, *Μαργαρίτα Στέφα*
7. Ι. Κονδυλάκης, *Πατούχας*, Α. Καρκαβίτσας, *Ο ζητιάνος*, Α. Παπαδιαμάντης, *Η Φόνισσα*, Ν. Επισκοπόπουλος, «Εφιάλτης», Μιχ. Μητσάκης, «Θεάματα στου Ψυρρή»

8. Κ. Παλαμάς, «Φοινικιά», Λ. Πορφύρας, «Lacrimae Rerum», Κ. Χατζόπουλος, «Φθινόπωρο», Ι. Πολυλάς, «Ερασιτέχνης», Μ. Μαλακάσης, «Ασφόδελοι», Λ. Μαβίλης, «Λήθη», Ι. Γρυπάρης, «Τα ρόδα του Ηλιογάβαλου»
9. **Δ. Πρωτοποριακά κινήματα αρχών 20ού αι. και περιόδου μεσοπολέμου.** Κ. Καβάφης, «Μέρες του 1908», «Εκόμισα εις την τέχνην» και «Τα πλοία», Άγγ. Σικελιανός, «Θαλερό», Βάρναλης, «Η μπαλάντα του κυρ Μέντιου», Κ. Καρυωτάκης, «Ανδρείκελα» και «Εμβατήριο πένθιμο και κατακόρυφο»
10. Ρ. Φιλύρας, «Ο Πιερότος», Δ. Βουτυράς, «Παραρλάμα», Κ. Χατζόπουλος, *Φθινόπωρο*, Τ. Άγρας, «Ο Καρυωτάκης και οι Σάτιρες»
11. **Ε. Μοντερνισμός και Υπερρεαλισμός (1930-1945).** Γ. Θεοτοκάς, *Ελεύθερο Πνεύμα*, Γ. Σεφέρης, «Κίχλη», Οδ. Ελύτης, «Του Αιγαίου», Γ. Ρίτσος, «Επιτάφιος», Α. Εμπειρικός, «Το ύψος της σιγής» και «Ιππεύων όνους, αγαπών κυρίες», Ν. Εγγονόπουλος, «Γυψ και φρουρά»
12. Κ. Πολίτης, *Στου Χατζηφράγκου*, Στρ. Μυριβήλης, *Βασίλης ο Αρβανίτης*, Στ. Ξεφλούδας, *Εσωτερική βιογραφία*, Γ. Σκαρίμπας, *Το Βατερλώ των δύο γελοίων*, Ν. Γ. Πεντζίκης, *Ο πεθαμένος και η Ανάσταση*
13. Ανακεφαλαίωση.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Στόχος του μαθήματος είναι να εξεταστεί μια περίοδος δύο σχεδόν αιώνων της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας υπό ιστορική σκοπιά, με έμφαση στα κινήματα και τα χαρακτηριστικά της λογοτεχνικής παραγωγής, ανά εποχή που αυτά αντιπροσωπεύουν.
- Για κάθε κίνημα και εποχή θα εξετάζονται ενδεικτικά κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα κειμένων.

Τμήμα Β΄: Αρσενίου Ελισάβετ

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Διαφωτισμός και γλωσσικό ζήτημα.
2. Ρομαντισμός στα Επτάνησα και στην Αθήνα (διαφορές και ομοιότητες). Συγκριτολογική προσέγγιση σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό Ρομαντισμό.
3. Το πέρασμα από τον Ρομαντισμό στον Ρεαλισμό (1860 – 1880).
4. Ο Ρεαλισμός, ο Νατουραλισμός και το ζήτημα της ηθογραφικής παραγωγής (πεζογραφία). Οι επιδράσεις του Αισθητισμού.
5. Η ποίηση και τα κινήματα από το 1880 ως τις αρχές του 20ού αιώνα (Συμβολισμός, Παρνασσισμός, Καθαρή ποίηση).
6. Γενιά του 1880 – νέα Αθηναϊκή σχολή. Παλαμάς
7. Πεζογραφία μετά το 1880.
8. Καβάφης και Σικελιανός.
9. Η Ποίηση ως το 1930.
10. Καζαντζάκης – Βάρναλης – Γενιά του 20 (Καρυωτάκης).
11. Η λογοτεχνία του μεσοπολέμου. Γενιά του 30.
12. Μοντερνισμός και πρωτοπορία στην Ελλάδα και την Ευρώπη (κινήματα και εκπρόσωποι από το 1930 έως τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο).
13. Μεταπολεμική Ποίηση και Πεζογραφία.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Βασικοί σταθμοί της ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας και βασικές αρχές της μελέτης της. Αφομοίωση του υλικού του ΝΕΦ201 (Εισαγωγή στην

Νεοελληνική λογοτεχνία – Ιστορία Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Ι).

- Γραμματολογική εξοικείωση με τα έργα, τα ρεύματα και τα έντυπα της νεοελληνικής λογοτεχνίας από τις αρχές του 19ου έως το τέλος του 20ου αιώνα.
- Επιπλέον εξοικείωση με την ορολογία και την μεθοδολογία της Νεοελληνικής Φιλολογίας σε όλους τους κλάδους της.

ΓΛΩ302 Επίπεδα Ανάλυσης της Γλώσσας Ι
Διδάσκ.: Καμπάκη Πηνελόπη – Ζωή Γαβριηλίδου

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή
2. Φωνητική Ι: Ακουστική,
3. Φροντιστήριο ακουστικής φωνητικής στο εργαστήριο γλωσσολογίας
4. Αρθρωτική φωνητική
5. Φωνητική ΙΙ: Καταγραφή στο Δ.Φ.Α
6. Φροντιστήριο (tutorial) καταγραφής στο Δ.Φ.Α
7. Φωνολογία Ι: φώνημα, αλλόφωνο, ελεύθερη φωνητική ποικιλία
8. Φωνολογία ΙΙ: διακριτικά χαρακτηριστικά
9. Πρόοδος στο μάθημα
10. Μορφολογία: Εισαγωγή
11. Μορφολογία: Είδη μορφημάτων
12. Μορφολογία: Παραγωγή λέξεων
13. Μορφολογία: Σύνθεση λέξεων

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές:

- Έχουν κατανοήσει την έννοια ‘επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης’
- Γνωρίζουν το Διεθνές φωνητικό Αλφάβηττο (Δ.Φ.Α)
- Καταγράφουν λέξεις με βάση το Δ.Φ.Α
- Κατανοούν τη διάκριση φωνητικής/φωνολογίας
- Κατανοούν την έννοια του ‘μορφήματος’ και είναι σε θέση να τη μεταφέρουν στη διδακτική πράξη
- Διακρίνουν τις σύνθετες από τις παράγωγες λέξεις και είναι σε θέση να μεταφέρουν τη διάκριση αυτή στη διδακτική πράξη
- Γνωρίζουν τα είδη μορφημάτων
- Γνωρίζουν τα είδη των συνθέτων.

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΕΦ103 Ρητορική
Διδάσκ.: Νικολαΐδου Σμαρώ, Μπουσές Σταμάτιος

Τμήμα Α΄: Νικολαΐδου Σμαρώ

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η ιστορία της ρητορικής τέχνης στην αρχαιότητα: από τους ομηρικούς αγορητές και τον έπαινο των αρχαϊκών επινίκων ως τους σοφιστές της αρχαίας Αθήνας του 5ου π.Χ. αιώνα και τη συστηματική ρητορική του 4ου. Η σημασία της παράδοσης των ρητόρων της Σικελίας.
2. α. Οι σοφιστές και η συμβολή τους στην ανάπτυξη της ρητορικής. β. Η

ρητορεία των δημηγοριών του Θουκυδίδη.

3. α. Η ακμή της ρητορικής κατά τον 4ο αι. π.Χ. –Ρητορικά είδη και εκπρόσωποι. β. Η κριτική του Πλάτωνα κατά της ρητορικής των σοφιστών στον *Γοργία* και τον *Φαίδρο*. γ. Η *Ρητορική* του Αριστοτέλη. δ. Η Ρητορική κατά τους ελληνιστικούς χρόνους (Δεύτερη Σοφιστική και Αττικιστές).

4. α. Εισαγωγικά στο έργο του Γοργία και το δοκίμιο *Ελένης Εγκώμιον* : Γοργίας: ρήτορας ή/και σοφιστής; (η Σικελική καταγωγή του ρήτορα, η παρουσία του στην Ελλάδα και την Αθήνα, η σχέση του με τους σοφιστές, η επιρροή του στον Θουκυδίδη, τα «Γοργίεια σχήματα» και η αισθητική της τέχνης του λόγου, η εικόνα του Πλατωνικού *Γοργία*). β. *Ελένης Εγκώμιον* 1-4.

5. *Ελένης Εγκώμιον* 5-8

6. *Ελένης Εγκώμιον* 9-12

7. *Ελένης Εγκώμιον* 13-18

8. *Ελένης Εγκώμιον* 19-21_Συμπεράσματα.

9. α. Εισαγωγικά για το έργο του Δημοσθένη και τον Λόγο *Κατά Μειδίου* (Για τον Δημοσθένη: έμφαση στη σχέση του ρήτορα με τη συστηματική ρητορική του 4ου αιώνα και η ιδιαίτερη στάση του στη διαμόρφωση της πορείας της πόλης-κράτους της Αθήνας). β. Δημοσθένης, *Κατά Μειδίου* 1-2.

10. Δημοσθένης, *Κατά Μειδίου* 3-8

11. Δημοσθένης, *Κατά Μειδίου* 9-15

12. Δημοσθένης, *Κατά Μειδίου* 62-63 και 219-220

13. Δημοσθένης, *Κατά Μειδίου* 221-227 –Συμπεράσματα.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Το μάθημα προσεγγίζει γραμματολογικά την αρχαία ελληνική ρητορεία από τα πρώτα φανερώματά της (ομηρικοί αγορητές) ως την ύστερη αρχαιότητα. Συστηματικά επικεντρώνεται στη Ρητορική της κλασικής εποχής με την εξέταση των έργων Ελένης Εγκώμιον του Γοργία και *Κατά Μειδίου* του Δημοσθένη. Διερευνάται η μετάβαση από τη ρητορική του πέμπτου αι. π.Χ. (θεωρητική ενασχόληση των σοφιστών με την αισθητική και την τέχνη του λόγου) στην ακμή της ρητορικής τέχνης του τέταρτου αιώνα.

Οι φοιτητές θα κατανοήσουν:

- Τη διαφορά ανάμεσα στη φυσική ευγλωττία και τη συστηματική ρητορεία.
- Τη σχέση μεταξύ της τέχνης του λόγου και της ηθικής της πειθούς.
- Τη σχέση της ρητορικής τέχνης με τη φιλοσοφία και την πολιτική.
- Τη θέση του ρήτορα στην αρχαία πόλη.

Τμήμα Β΄: Μπουσές Σταμάτιος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγικά I

2. Εισαγωγικά II

3. § 1-2 Προοίμιον - exordium

4. § 3 Καταγωγή της Ελένης.

Διήγησις–Narratio

§ 4 Ιστορία της Ελένης.

Διήγησις–Narratio

§ 5 Αναγγελία ανασκευής των κατηγοριών

Διήγησις – Narratio

5. § 6 Αίτια α. Τύχη, θεοί, Ανάγκη.

Λύσις – refutatio, confutatio, πίστις – argumentatio

- § 7 Αίτια β. Βία.
Λύσις – refutatio, confutatio, πίστις – argumentatio
6. § 8 Αίτια γ. Λόγος 1. Η δύναμη του λόγου
Πίστις, απόδειξις - probatio, confirmatio
§ 9 Αίτια γ. Λόγος 2. Ποίηση και συναισθήματα.
Πίστις, απόδειξις – probatio, confirmatio
7. § 10 Αίτια γ. Λόγος 3. Επωδές, γοητεία.
Πίστις, απόδειξις-probatio, confirmatio
§ 11 Αίτια γ. Λόγος 4. Λόγος απατηλός.
Πίστις, απόδειξις-probatio, confirmatio
8. § 12 Αίτια γ. Λόγος 5. πειθώ.
1η Λύσις-refutatio, confutatio
§ 13 Αίτια γ. Λόγος 5. πειθώ.
1η Απόδειξις-probatio, confirmatio
§ 14 Αίτια γ. Λόγος 6. Πειθώ και φάρμακα.
2η Απόδειξις-probatio, confirmatio
9. § 15 Αίτια δ. Έρωτας 1. Η επίδραση της όψης.
1η Απόδειξις-probatio, confirmatio
§ 16-17 Αίτια δ. Έρωτας 2. Όψη και φόβος.
2η Απόδειξις-probatio, confirmatio
10. § 18 Αίτια δ. Έρωτας 3. Όψη και πόθος.
3η Απόδειξις-probatio, confirmatio
§ 19 Αίτια δ. Έρωτας.
Λύσις-refutatio, confutatio
11. § 20-21 Σύνοψη, Κατάληξη.
Έπίλογος-peroratio, conclusio
12. Επιλογικά
13. Η πρόσληψη του *Ελένης Έγκωμιού*

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές θα αποκτήσουν:

- Εποπτεία της πρώιμης ρητορικής, άρρηκτα συνδεδεμένης με τους σοφιστές.
- Εξοικείωση με τις ιδιαίτερες παραμέτρους, πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές που διέπουν την σοφιστική κίνηση.
- Κατανόηση της ιδιαίτερης περίπτωσης του Γοργία και του έργου του καθώς και της καινοτομίας του εγκωμίου προς την Ελένη.
- Εξοικείωση με τον κεντρικό ρόλο που έχει διαδραματίσει η Ρητορική και ειδικότερα ο Γοργίας στην Ευρωπαϊκή κουλτούρα.
- Κατανόηση, με αφορμή το κείμενο του Γοργία, της χειρόγραφης παράδοσης και της κριτικής των κειμένων καθώς και της τεχνικής των εκδόσεων αρχαίων ελλήνων συγγραφέων.
- Εξοικείωση με την διάρθρωση ενός ρητορικού λόγου (δομή, περιεχόμενο, επιχειρήματα).

ΛΦ123 Πεζογραφία I
Διδάσκ. Μαστρογιάννη Άννα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή: η επιγραφή και οι παραλλαγές της, περιεχόμενο και γλώσσα, η ελληνική μετάφραση, ιδεολογία και προπαγάνδα, παράδοση του κειμένου
2. §1-4: Προοίμιο
3. § 5-7: Αξιώματα
4. §8-12: Θρησκεία και κοινωνία
5. §13-14: Τιμές προς τον Αύγουστο
6. §15-18: Δωρεές του Αυγούστου προς τη Ρώμη και τους στρατιώτες του
7. § 19-23: Δημόσια κτίσματα και θεάματα
8. § 24: Τα δώρα του Αυγούστου προς τους θεούς
9. §25: Ο Αύγουστος εναντίον των εσωτερικών εχθρών του
10. §26-27: Πόλεμοι και κατακτήσεις του Αυγούστου
11. §28-33: Η εξωτερική πολιτική του Αυγούστου και η δημιουργία αποικιών
12. §34-35: Το κύρος του Αυγούστου
13. Appendix: Η οικονομική διαχείριση του Αυγούστου

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοήσουν το ιστορικό και ιδεολογικό υπόβαθρο της αυγούστειας περιόδου, κάτι που θα αποτελέσει τη βάση για την ενασχόληση και με άλλους εκπροσώπους της περιόδου αυτής σε επόμενα εξάμηνα.
- γνωρίσουν τις βασικές αρχές της επιγραφικής επιστήμης.
- εμπεδώσουν τις γνώσεις τους στη γραμματική και τη σύνταξη της λατινικής γλώσσας.

ΝΕΦ203 Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας

Διδάσκ.: Βούλγαρη Σοφία, Χελιδώνη Στεργιανή

Τμήμα Α΄: Βούλγαρη Σοφία

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή: τι είναι η θεωρία της λογοτεχνίας;
2. Θεωρία-κριτική-ιστορία: βασικές αρχές και στόχοι της θεωρίας
3. Τι είναι λογοτεχνία; Βασικές ιδιότητες της λογοτεχνίας: η έννοια της λογοτεχνικότητας
4. Λογοτεχνία και γλωσσολογία I: γλώσσα, νόημα και ερμηνεία: ποιητική και ερμηνευτική
5. Λογοτεχνία και γλωσσολογία II: φορμαλισμός και δομισμός: σημειωτική
6. Ποιητική I: ποίηση και γλωσσολογία (αναλύσεις κειμένων)
7. Ποιητική II: η ανάλυση της αφήγησης (ορισμοί και λειτουργίες της αφήγησης, αφηγηματολογία)
8. Αναλύσεις αφηγηματικών κειμένων
9. Ερμηνεία και ερμηνευτική I: τα όρια της ερμηνείας: τάσεις της ερμηνευτικής
10. Ερμηνεία και ερμηνευτική II: Νέα Κριτική, Ψυχανάλυση
11. Διαλογικότητα και ερμηνεία: αναλύσεις κειμένων
12. Θεωρίες του αναγνώστη
13. Μεταδομισμός και αποδόμηση

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Κατανόηση της σημασίας και της χρησιμότητας της θεωρητικής προσέγγισης της λογοτεχνίας σε σχέση με άλλου τύπου προσεγγίσεις.
- Εμβάθυνση στις έννοιες που σχετίζονται με τη λογοτεχνική επικοινωνία και

ερμηνεία.

- Ένταξη των ερωτημάτων που συνήθως (και στα πλαίσια της σχολικής εκπαίδευσης) τίθενται σε σχέση με λογοτεχνικά κείμενα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο θεωρητικού προβληματισμού για τη λογοτεχνία.
- Κριτική επανεξέταση κάποιων πλατιά διαδεδομένων και βαθιά ριζωμένων αντιλήψεων για τη γλώσσα και τη λογοτεχνία, οι οποίες αποτελούν τροχοπέδη στη ουσιαστική κατανόηση του λογοτεχνικού φαινομένου.
- Ικανότητα μορφολογικής ανάλυσης ενός λογοτεχνικού κειμένου, εκ του σύνεγγυς, εξάσκηση στη προσεκτική ανάγνωση του ίδιου του κειμένου.

Τμήμα Β΄: Χελιδόνη Στεργιανή

1. Εισαγωγή. Ιστορική προσέγγιση. Βασικές έννοιες.
2. Ο ρόλος της Γλωσσολογίας. Έννοιες κλειδιά για την κατανόηση της σύγχρονης Θεωρίας της Λογοτεχνίας.
3. Ο Ρωσικός Φορμαλισμός. Το κίνημα και οι εκπρόσωποί του. Προσέγγιση κειμένων Ρώσων Φορμαλιστών.
4. Η θεωρία του V.I. Propp για το μαγικό παραμύθι. Παραδείγματα ανάλυσης παραμυθιών σύμφωνα με τη θεωρία του V.I. Propp.
5. Η πολυφωνικότητα του Mikhail Bakhtin. Η Σχολή της Πράγας. Η Σχολή της Κοπεγχάγης.
6. Η Νέα Κριτική.
7. Η «Παραδειγματική Ανάλυση» του μύθου από τον Claude Lévi-Stauss (η ανάλυση του μύθου του Οιδίποδα).
8. Η σύγχρονη Σημειωτική της λογοτεχνίας. 1. Ο Claude Bremond και η «Λογική του αφηγήματος».
9. 2. Η θεωρία του Tzvetan Todorov. Ο A. J. Greimas και η σχολή του.
10. Ο A. J. Greimas και η σχολή του (συνέχεια). Σύγχρονες σημειωτικές τάσεις: 1. Ο Roland Barthes.
11. 2. Οι θεωρίες του Gérard Genette.
12. Οι θεωρίες του Gérard Genette (συνέχεια). Εφαρμογές των σημειωτικών μεθόδων ανάλυσης σε κείμενα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας.
13. Άλλες σύγχρονες τάσεις στην κειμενική ανάλυση (Μεταδομισμός και Αποδόμηση, Μαρξιστικές θεωρίες, Η Σχολή της Μόσχας-Τάρτου, η Σχολή της Κωσταντζας (θεωρία της πρόσληψης), οι Ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις, Φεμινιστικές θεωρίες κ.ά).

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές θα καταρτιστούν, σε εισαγωγικό επίπεδο, σε σχέση με τον επιστημονικό χώρο της Θεωρίας της Λογοτεχνίας. Μέσω μιας προσέγγισης τόσο διαχρονικής όσο και συγχρονικής, θα γνωρίσουν το εύρος του συγκεκριμένου επιστημονικού χώρου και θα αποκτήσουν τις απαραίτητες και επαρκείς για ένα εισαγωγικό επίπεδο γνώσεις σε σχέση με τις σημαντικότερες Θεωρίες της Λογοτεχνίας. Θα κατανοήσουν και θα κατακτήσουν θεμελιώδεις όρους/κλειδιά της Θεωρίας της Λογοτεχνίας και θα εξοικειωθούν με τις, προτεινόμενες από τις διάφορες θεωρίες, μεθόδους ανάλυσης των λογοτεχνικών κειμένων, μέσω εφαρμογών σε κείμενα Ελλήνων συγγραφέων (κείμενα ποιητικά και πεζά από όλες τις περιόδους της νεοελληνικής λογοτεχνίας).

ΓΛΩ303 Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας
Διδάσκ.: Γαβριηλίδου Ζωή

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή: η έννοια της γλωσσικής αλλαγής, παράγοντες γλωσσικής αλλαγής
2. Ινδοευρωπαϊκή-Οικογένειες γλωσσών
3. Προελληνική Πρωτοελληνική-Γραμμική Β
4. Φροντιστήριο εκπόνησης εργασίας
5. Αρχαία ελληνική – αρχαίες ελληνικές διάλεκτοι - ΑΕ προφορά
6. Ελληνιστική Κοινή-Αττικισμός
7. Μεσαιωνική Ελληνική
8. Νέα Ελληνική
9. Το γλωσσικό ζήτημα και οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις: Εργασίες
10. Πρόοδος
11. Νέες ελληνικές διάλεκτοι και ιδιώματα: I
12. Νέες ελληνικές διάλεκτοι και ιδιώματα: II
13. Νέες ελληνικές διάλεκτοι και ιδιώματα: Προβολή ταινίας

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Να είναι οι φοιτητές σε θέση να ερμηνεύουν τη σύγχρονη μορφή της ελληνικής (κανόνες και εξαιρέσεις) με βάση αλλαγές που έχουν συντελεστεί διαχρονικά, δηλαδή να συνειδητοποιήσουν την έννοια της διαχρονικότητας στη γλώσσα.
- Να αναπτύξουν στρατηγικές, ώστε να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά της κάθε ιστορικής περιόδου της Ελληνικής.
- Να είναι σε θέση να μεταφέρουν την αποκτηθείσα γνώση στη διδακτική πράξη.

ΙΣΤ401 Αρχαία Ιστορία
Διδάσκ.: Χατζή Αικατερίνη

ΠΑΙΔ531 Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη
Διδάσκ.: Κορρέ Ειρήνη

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Διασάφηση βασικών παιδαγωγικών εννοιών
2. Σκοποί, μέσα και παράγοντες της αγωγής
3. Η Παιδαγωγική ως Επιστήμη (αντικείμενο, χρησιμότητα, επιστημονική θεμελίωση).
4. Η Έρευνα στην Παιδαγωγική Επιστήμη
5. Από την Παιδαγωγική στις Επιστήμες της Αγωγής
6. Κλάδοι και σύγχρονες τάσεις των Επιστημών της Αγωγής
7. Επισκόπηση των κυριότερων παιδαγωγικών και εκπαιδευτικών ρευμάτων από το 18ο αιώνα μέχρι τα μέσα του 20ου αιώνα
8. Τα παιδαγωγικά και εκπαιδευτικά ρεύματα κατά το 2ο μισό του 20ου αιώνα: παρουσίαση και κριτική ανάλυση.
9. Οι σύγχρονες εξελίξεις (παγκοσμιοποίηση, κοινωνία της γνώσης, πολυπολιτισμικότητα, ευρωπαϊκή ολοκλήρωση κτλ.)
10. Όψεις και Συνθήκες Εκπαίδευσης: Επιδιώξεις και Στόχοι, Σχολικός Θεσμός,

Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, Προγράμματα και Περιεχόμενα, Μέθοδοι και Τεχνικές, Αξιολόγηση, Σχολικός Χώρος και Χρόνος, Σχέση Σχολείου, Οικογένειας, Κοινωνίας, Παιδαγωγική Επιστήμη και Μάθηση.

11. Η Εκπαιδευτική Πράξη: Θεμελιώδεις Αρχές, Εκπαιδευτικές Σχέσεις, Το Μάθημα, Τα Σχολικά Εγχειρίδια-Το Εκπαιδευτικό Υλικό και Παιδαγωγική της Πληροφόρησης.
12. Σύγχρονοι Παιδαγωγικοί Προσανατολισμοί και Εφαρμογές
13. Ο ρόλος του σχολείου και των εκπαιδευτικών στη σύγχρονη εποχή

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Με το μάθημα αυτό επιδιώκεται να καταστούν οι φοιτητές ικανοί να προσδιορίζουν το πεδίο αναφοράς της Παιδαγωγικής Επιστήμης, τη βασική θεματική της, την πορεία εξέλιξής της και να κατανοήσουν τη σπουδαιότητα και τη συνεισφορά της.
- Να κατανοούν τα επίπεδα προσέγγισης των παιδαγωγικών φαινομένων και τους παράγοντες που τα επηρεάζουν.
- Να αναπτύσσουν παιδαγωγικό προβληματισμό μέσα από την επαφή τους με τα παιδαγωγικά κινήματα, τις σύγχρονες τάσεις, αναζητήσεις και μορφές αγωγής στο χώρο της εκπαίδευσης.
- Να εξοικειωθούν με τη βασική ορολογία και τη θεματική της Παιδαγωγικής Επιστήμης.
- Να εξοικειωθούν με τους ευρύτερους παράγοντες και τις παραμέτρους που επηρεάζουν τα εκπαιδευτικά δρώμενα και τα παιδαγωγικά φαινόμενα.
- Να κατανοήσουν τις επιδράσεις των σύγχρονων εξελίξεων στον τομέα της εκπαίδευσης.
- Να σχηματίζουν μια σαφή εικόνα του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος και των συνθηκών του.
- Να ευαισθητοποιούνται απέναντι στις σύγχρονες παιδαγωγικές κατευθύνσεις.
- Να αποκτήσουν το απαραίτητο γνωστικό υπόβαθρο που θα τους επιτρέψει να προχωρήσουν απρόσκοπτα στην υπόλοιπη παιδαγωγική τους κατάρτιση.

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΕΦ104 Τραγωδία

Διδάσκ.: Νικολαΐδου Σμαρώ

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η γέννηση και η ανάπτυξη της αρχαίας τραγωδίας. Η σχέση της με τα άλλα δραματικά είδη.
2. α. Η σκηνική παρουσίαση της τραγωδίας. Οι δραματικοί αγώνες. β. Η ζωή και το έργο του Αισχύλου.
3. α. Η σχέση του Αισχύλου με τους δύο νεότερους μεγάλους ομοτέχνους του. Οι συνεχόμενες τριλογίες του ποιητή. β. Η σωζόμενη *Ορέστεια* τριλογία. Θέματα σκηνοθετικής/θεατρικής ανάγνωσης της *Ορέστειας* σε σχέση με το συνολικό έργο του Αισχύλου.
4. Η ερμηνεία των *Ευμενίδων* και η σχέση τους με το πολιτικό περιβάλλον της εποχής. Το ζήτημα της ιστορικής/πολιτικής ανάγνωσης της αρχαίας τραγωδίας – Τα διονυσιακά στοιχεία του έργου και η προοπτική τους για την ερμηνευτική του προσέγγιση.

5. Αισχύλου *Ευμενίδες* 1-116
6. Αισχύλου *Ευμενίδες* 117-231
7. Αισχύλου *Ευμενίδες* 232-306
8. Αισχύλου *Ευμενίδες* 307-414
9. Αισχύλου *Ευμενίδες* 415-565
10. Αισχύλου *Ευμενίδες* 566-680
11. Αισχύλου *Ευμενίδες* 681-777
12. Αισχύλου *Ευμενίδες* 778-869
13. Αισχύλου *Ευμενίδες* 870-1047

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Το μάθημα προσφέρει σε βάθος προσέγγιση των γραμματολογικών χαρακτηριστικών της αρχαίας τραγωδίας με τη διδασκαλία της τραγωδίας Ευμενίδες του Αισχύλου.

Οι φοιτητές θα κατανοήσουν:

- Τη θέση της αρχαίας τραγωδίας στη θρησκευτική και πολιτική ζωή της Αθήνας.
- Την τραγική αντίληψη του Αισχύλου και την παρακαταθήκη του για τους νεότερους ομοτέχνους.
- Τους όρους και τα όρια της πολιτικής ανάγνωσης της αρχαίας τραγωδίας και ειδικότερα των Ευμενίδων.
- Τη σημασία της παρουσίας του τιμώμενου θεού Διονύσου σε τραγωδίες με μη διονυσιακό περιεχόμενο όπως οι Ευμενίδες.
- Τους μετασχηματισμούς και τις αλλαγές του δραματικού και σκηνικού χώρου στις τραγωδίες του Αισχύλου.

ΛΦ124 Ποιητικά Κείμενα Ι

Διδάσκ.: Μαστρογιάννη Άννα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή: Βίος και έργα του Ορατίου - Οι *Ωδές*: μορφή και περιεχόμενο, χρονολογική κατάταξη, γλώσσα και ύφος, ιδεολογία, πρόσληψη.
2. Τα μέτρα των *Ωδών*
3. Προγραμματική *Ωδή*: carm. I 1
4. Συμποτικά ποιήματα: carm. I 7, II 7
5. Οι «ελεγειακές» *Ωδές*: carm. I 5, 13, 33
6. Το ποιητικό ιδεώδες: carm. I 22, 31
7. Φιλοσοφικά θέματα: carm. I 11, II 10
8. Πολιτική ιδεολογία: carm. I 37
9. Ποιητική αθανασία: carm. II 20, III 30
10. Ύμνος στο Βάκχο: carm. II 19
11. Οι Ρωμαϊκές *Ωδές*: carm. III 1
12. Ποιήματα για τη φύση: carm. III 13
13. Συμπεράσματα.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ποίησης του Ορατίου.
- εμπεδώσουν βασικές γνώσεις γραμματικής και συντακτικού της λατινικής γλώσσας.
- προσεγγίσουν μέσω της ποίησης του Ορατίου τα κύρια φιλοσοφικά ρεύματα

της εποχής.

ΝΕΦ204 Εισαγωγή στη Συγκριτική Γραμματολογία
Διδάσκ.: Βούλγαρη Σοφία, Χελιδώνη Στεργιανή

Τμήμα Α΄: Βούλγαρη Σοφία

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή: η έννοια της Συγκριτικής Γραμματολογίας
2. Γένεση και εξέλιξη του κλάδου· τα πεδία έρευνας
3. Η Συγκριτική Γραμματολογία στην Ελλάδα· η νεοελληνική λογοτεχνία από συγκριτολογική σκοπιά
4. Η σύγκριση των λογοτεχνιών I: διεθνής επικοινωνία και ανταλλαγή· επίδραση, πρόσληψη, υποδοχή (ο ρόλος του αναγνώστη)
5. Η σύγκριση των λογοτεχνιών II: η μετάφραση· θεματική και θεματολογία· λογοτεχνικά γένη και είδη
6. Η λογοτεχνία και τα πολιτισμικά της συμφραζόμενα I: συγκριτική εικονολογία· η λογοτεχνία και οι άλλες τέχνες· η λογοτεχνία και οι επιστήμες
7. Η λογοτεχνία και τα πολιτισμικά της συμφραζόμενα II: η λογοτεχνική ιστορία: λογοτεχνικές εποχές, περίοδοι, ρεύματα
8. Ρομαντισμός: ιστορικό πλαίσιο, στόχοι και πρόγραμμα, η ρομαντική λογοτεχνία
9. Ελληνικός ρομαντισμός: χαρακτηριστικά και ιδιομορφίες, Σολωμός και Νοβάλις
10. Ρεαλισμός και νατουραλισμός: ιστορικό πλαίσιο, ιδεολογία και αισθητική
11. Ελληνικός ρεαλισμός: τάσεις και εκδοχές, ηθογραφία της υπαίθρου και της πόλης
12. Μοντερνισμός: ιστορικό πλαίσιο, συμβολισμός και παρακμή, πρωτοπορία, ποίηση και πεζογραφία
13. Ελληνικός μοντερνισμός: χαρακτηριστικά, πρόσληψη, ποίηση (Καρυωτάκης – Μπωντλαίρ, Σεφέρης – Έλιοτ), πεζογραφία.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Εξοικείωση των φοιτητριών/ών με τη συγκριτική μέθοδο προσέγγισης της λογοτεχνίας, καθώς και με την οπτική των πολιτισμικών σπουδών
- Εμπέδωση βασικών γνώσεων σχετικά με τα ρεύματα και κινήματα του 19ου και 20ου αι.
- Διεύρυνση του ορίζοντα των φοιτητριών/ών μέσα από την υπερεθνική οπτική, που τοποθετεί τη νεοελληνική λογοτεχνία στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής.
- Κατανόηση της σπουδαιότητας της συγκριτικής προσέγγισης για μια σφαιρική μελέτη της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Τμήμα Β΄: Χελιδώνη Στεργιανή

1. Εισαγωγή
 - Ορισμός του επιστημονικού κλάδου: Συγκριτική Γραμματολογία
2. Καταγωγή και Ιστορία του κλάδου
 - Προϊστορία, γένεση και εξέλιξη
 - Η Συγκριτική Γραμματολογία στην Ελλάδα
3. Αντικείμενο, μέθοδος και ερευνητικό πεδίο
 - I. Το αντικείμενο
 - II. Το πεδίο έρευνας και ο σκοπός της Συγκριτικής Γραμματολογίας

- III. Η μέθοδος
- IV. Ο εξοπλισμός του συγκριτολόγου
- V. Βασική ορολογία
- 4. Οι διεθνείς λογοτεχνικές ανταλλαγές
 - Συντελεστές και φορείς του λογοτεχνικού κοσμοπολιτισμού
- I. Τα βιβλία και οι τύχες τους
- II. Οι άνθρωποι
- III. Εξωλογοτεχνικοί πολιτισμικοί παράγοντες/μεσολαβητές στις διεθνείς λογοτεχνικές σχέσεις
- IV. Η δημιουργία της εικόνας του «άλλου»
- 5. Συνέχεια:
 - Επίδραση και επιτυχία
- I. Συγγραφείς μιας εθνικής λογοτεχνίας στο εξωτερικό
- II. Ξένοι συγγραφείς σε μια χώρα
- III. Επιδράσεις ανάμεσα σε ξένες λογοτεχνίες
- IV. Αμοιβαίες επιδράσεις
- V. Παραδείγματα
- 6. Συνέχεια:
 - Πηγές και πρόσληψη
- I. Ξένοι προσανατολισμοί σε μια εθνική λογοτεχνία
- II. Η πρόσληψη μιας εθνικής λογοτεχνίας από ξένες λογοτεχνίες
- III. Οι ξένες πηγές των συγγραφέων
- IV. Παραδείγματα
- 7. Γενική Γραμματολογία και Συγκριτική Γραμματολογία
 - Το ερευνητικό πεδίο της Γενικής Γραμματολογίας και η σχέση της με τη Συγκριτική Γραμματολογία (η Λογοτεχνική Ιστορία στη Συγκριτική Γραμματολογία)
 - Το αντικείμενο της Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας
- I. Μεγάλα διεθνή ρεύματα : ιδέες, δόγματα, αισθήματα
- Θρησκευτικές ιδέες
- Φιλοσοφικές και ηθικές ιδέες
 - Πολιτικά και ιδεολογικά ρεύματα
 - Επιστημονικές ιδέες
 - Παραδόσεις και ρεύματα ευαισθησίας
 - Λογοτεχνικά και καλλιτεχνικά ρεύματα (κείμενα από την ελληνική και την ξένη λογοτεχνία)
- 8. Συνέχεια:
 - II. Περίοδοι, εποχές και γενιές
 - III. Θέματα και μοτίβα (μύθοι)
 - IV. Γένη και είδη
 - V. Μορφολογία της λογοτεχνίας και λογοτεχνικές τεχνικές (λογοτεχνικές μορφές, τρόποι και τεχνικές, μετρικά και στροφικά συστήματα)
 - Θεωρία της λογοτεχνίας και Γενική και Συγκριτική Γραμματολογία
- 9. Από τη Συγκριτική Γραμματολογία στις Μεταφραστικές Σπουδές
- 10. Συγκριτική Γραμματολογία και Διαπολιτισμικές Σπουδές
- 11. Παραδείγματα συγκριτολογικών εφαρμογών: Η κριτική και η ερμηνεία των κειμένων
- 12. Παραδείγματα συγκριτολογικών εφαρμογών

13. Συμπεράσματα για τη σημερινή κατάσταση του κλάδου και το μέλλον του (ως διεθνούς ακαδημαϊκού κλάδου και ως ελληνικού)

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές εισάγονται στις συγκριτολογικές σπουδές. Γνωρίζουν τη Συγκριτική Γραμματολογία α) από ιστορική άποψη και μέσω των διαρκών αναδιαμορφώσεων και προσαρμογών της με βάση τις εξελίξεις στη θεώρηση της λογοτεχνίας, β) από μεθοδολογική άποψη (ορολογία, ερευνητικό πεδίο, μέθοδοι) και γ) από θεωρητική άποψη (διεπιστημονικά και επιστημολογικά ζητήματα). Επίσης, γνωρίζουν το ερευνητικό πεδίο της Γενικής Γραμματολογίας και τη σχέση της με τη Συγκριτική Γραμματολογία: μεγάλα διεθνή ρεύματα ιδεών, η Λογοτεχνική Ιστορία στη Συγκριτική Γραμματολογία (ευρωπαϊκά λογοτεχνικά ρεύματα και κινήματα), περίοδοι, εποχές και γενιές, θέματα και μοτίβα (μύθοι), γένη και είδη. Τέλος, μέσα από δείγματα συγκριτολογικών εφαρμογών, οι φοιτητές εξοικειώνονται με τη συγκριτική προσέγγιση των κειμένων και, ειδικότερα, ασκούνται στους τρόπους διερεύνησης των σχέσεων της Ελληνικής με την Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία (λ.χ. όψεις της πρόσληψης του Ευρωπαϊκού Ρομαντισμού από έργα της Νεοελληνικής Γραμματείας, οι σχέσεις του Ελληνικού Νατουραλισμού με τον Γαλλικό, κ. ά.).

ΒΦ224 Βυζαντινή Ποίηση

Διδάσκ.: Παπαγιάννης Γρηγόριος, Τζιάτζη Μαρία

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η Βυζαντινή Ποίηση (τα είδη, οι κυριότεροι εκπρόσωποι, η γλώσσα, τα μέτρα)
2. Το Βυζαντινό Επίγραμμα της Πρώιμης Βυζαντινής Περιόδου: Γρηγόριος Ναζιανζηνός
3. Παύλος Σιλεντιάριος,
4. Αγαθίας Σχολαστικός
5. Γεώργιος Πισίδης και η τομή στη Βυζαντινή Ποίηση
6. Θεόδωρος Στουδίτης
7. Συμεών Νέος Θεολόγος
8. Ιωάννης Γεωμέτρης
9. Ιωάννης Μαυρόπους
10. Χριστοφόρος Μυτιληναίος
11. Θεόδωρος Πρόδρομος: α. ιστορικά ποιήματα
12. Θεόδωρος Πρόδρομος: ερωτικό μυθιστόρημα
13. Μανουήλ Φιλής

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές θα γνωρίσουν τα διάφορα ποιητικά είδη της βυζαντινής λογοτεχνίας μέσα από μια διεξοδική θεωρητική εισαγωγή, ενώ παράλληλα θα διδαχθούν επιλεγμένα ποιήματα ή αποσπάσματα από τους πιο σημαντικούς εκπροσώπους ανά είδος και εποχή.
- Ύστερα από μια σύντομη εισαγωγή στην προσωπικότητα και το έργο του κάθε ποιητή θα προχωρούμε στη μετάφραση και το σχολιασμό των αντίστοιχων ποιημάτων.
- Είναι επιθυμητή η ενεργός συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα, ειδικά στη μετάφραση και τη γραμματική ανάλυση.

- Απώτερος στόχος είναι ύστερα από την παρακολούθηση αυτού του μαθήματος να μπορούν οι φοιτητές να μεταφράζουν απαιτητικά βυζαντινά κείμενα στη σύγχρονη γλώσσα και να αναγνωρίζουν τα είδη και τα μέτρα της βυζαντινής ποίησης και τις ιδιαιτερότητές τους.

ΓΛΩ304 Επίπεδα Ανάλυσης της Γλώσσας II
Διδάσκ.: Γαβριηλίδου Ζωή

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Λεξικολογία (θεωρητικές αρχές, ορολογία, μονάδα)
2. Λεξικολογία (Νοητικό-βασικό λεξιλόγιο)
3. Λεξικολογία (Γλώσσα των Νέων)
4. Λεξικολογία (λεξική σημασιολογία)
5. Λεξικολογία (νεολογία-δανεισμός)
6. Φροντιστήριο στην ύλη της λεξικολογίας
7. Πρόοδος
8. Σύνταξη (ανάλυση σε άμεσα συστατικά)
9. Σύνταξη (μετασχηματιστική σύνταξη)
10. Πραγματολογία (Γλωσσικές πράξεις, προσλεκτικοί ενδείκτες)
11. Πραγματολογία II (σύγχρονες πραγματολογικές θεωρίες)
12. Κοινωνιογλωσσολογία (γλωσσική ποικιλότητα)
13. Κοινωνιογλωσσολογία (πολυγλωσσία)

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Στο τέλος του μαθήματος οι μαθητές είναι εξοικειωμένοι με θεωρητικά ζητήματα γύρω από τη:

- Λεξικολογία
- Σημασιολογία
- Σύνταξη
- Πραγματολογία
- Κοινωνιογλωσσολογία

ΠΑΙΔ532 Γενική Διδακτική - Διδακτικές ασκήσεις
Διδάσκ.: Κορρέ Ειρήνη

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η θέση της Διδακτικής Μεθοδολογίας στο χάρτη των επιστημών της αγωγής. Η σχέση της προς την (Ειδική) Διδακτική κάθε γνωστικού αντικειμένου. Η εξέλιξη της Διδακτικής Μεθοδολογίας. Βασικές κατευθύνσεις / τάσεις στη Διδακτική
2. Βασικές έννοιες και περιεχόμενα της Διδακτικής: Διδασκαλία, Μάθηση, Πρόγραμμα Σπουδών και συναφείς έννοιες (ωρολόγιο πρόγραμμα, αναλυτικό πρόγραμμα, πρόγραμμα σπουδών ...).
3. Το Αναλυτικό Πρόγραμμα. Έννοια και περιεχόμενο. Οργάνωση και αξιολόγηση του Α.Π.
4. Προσεγγίσεις διδασκαλίας με βάση την κυρίαρχη λογική διεργασία, μέθοδοι, μορφές διδασκαλίας. Η «πορεία διδασκαλίας». Κριτική θεώρηση των διαφόρων προτάσεων για «πορείες διδασκαλίας». Σύγχρονες διδακτικές αρχές. Παιδαγωγική αξιοποίηση του λάθους του μαθητή.

5. Σχεδιασμός της διδασκαλίας και γενικότερα της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη προοπτική, ως πεδίο αλληπάλλληλων, εναρμονιζόμενων μεταξύ τους αποφάσεων του εκπαιδευτικού.
6. Κατάστρωση «Σχεδίου διδασκαλίας» μιας επιμέρους διδακτικής ενότητας, είτε σε ωριαία είτε σε ευρύτερη βάση. Κατάστρωση «Σεναρίου διδασκαλίας». Δυνατότητες και όρια στο σχεδιασμό της διδασκαλίας. Συνεκτιμώμενοι Άξονες στο σχεδιασμό μιας διδασκαλίας .
7. Διδακτικές προσεγγίσεις και μέθοδοι (διδασκαλία με ομάδες εργασίας, ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, εξατομικευμένη διδασκαλία, διαφοροποιημένη διδασκαλία, διδασκαλία με βάση τη μέθοδο project / σχέδιο δράσης, διδασκαλία με βάση την ερμηνευτική διαδικασία, διδασκαλία με βάση τη διερευνητική διαδικασία)
8. Διδακτικές προσεγγίσεις και μέθοδοι(διδασκαλία με βάση την ανακάλυψη, διδασκαλία προσανατολισμένη στην επίλυση προβλήματος, διδασκαλία με βάση τη διεπιστημονική προσέγγιση, διδασκαλία από ομάδα εκπαιδευτικών / team teaching, διδασκαλία με ανάπτυξη από τους μαθητές Ατομικού Φακέλου Μαθήματος).
9. Σχολικά Εγχειρίδια. Κατηγορίες διδακτικών εγχειριδίων. Αξιολόγηση των σχολικών εγχειριδίων. Η σχέση του σχολικού εγχειριδίου και του Αναλυτικού Προγράμματος. Σχολικό εγχειρίδιο, Αναλυτικό Πρόγραμμα και διδακτική πράξη.
10. Άσκηση στην αξιολόγηση διδασκαλίας. Αξιολόγηση του σχεδίου, σεναρίου διδασκαλίας.
11. Παιδαγωγική ατμόσφαιρα, παιδαγωγική σχέση, παιδαγωγική αλληλεπίδραση στη σχολική τάξη. Ψυχοδυναμική της σχολικής τάξης. Διδακτικό ύφος, διδακτική συμπεριφορά. Διαστάσεις της διδακτικής συμπεριφοράς του εκπαιδευτικού. Το «παραπρόγραμμα». Η έννοια και η δυναμική του.
12. Ο ρόλος των νέων τεχνολογιών στις σύγχρονες προσεγγίσεις εκπαίδευσης και διδασκαλίας.
13. Εκπαίδευση και παγκοσμιοποίηση. Νέες εκπαιδευτικές τάσεις

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Με τη διδασκαλία του μαθήματος αυτού ο φοιτητής επιδιώκεται να καταστεί ικανός να διακρίνει τη σχέση της Διδακτικής Μεθοδολογίας προς τις άλλες συγγενείς της επιστήμες και να αντιλαμβάνεται τη διαφοροποίησή της από αυτές. Ιδίως να αντιλαμβάνεται τη συνάφειά της προς την Ειδική Διδακτική (Μεθοδολογία) και τη διάκρισή της από αυτή.
- Να κατανοεί και να χρησιμοποιεί με επιτυχία βασικούς παιδαγωγικούς - διδακτικούς όρους.
- Να κατέχει την έννοια της μεθοδολογίας, μέσα από την οποία αντλούνται δυνατότητες επιλογής εναλλακτικών λύσεων για δράση προς την επίτευξη του σκοπού και των στόχων της διδασκαλίας.
- Να αναγνωρίζει την υπεροχή της ενεργού συμμετοχής του μαθητή στη διαδικασία της διδασκαλίας/ μάθησης απέναντι σ' αυτή της παθητικής του στάσης και να την επιδιώκει σε κάθε διδακτικό του βήμα.
- Να σχεδιάζει και να πραγματοποιεί μια διδασκαλία, να αυτοαξιολογείται και να αξιοποιεί την αντίστοιχη ανατροφοδότηση.
- Να χειρίζεται με τον προσφορότερο τρόπο την ερώτηση στην διδασκαλία, έχοντας υπόψη την ποικιλία των μορφών της και τη λειτουργικότητά τους.

- Να συνειδητοποιεί τη διάσταση του "Παραπρογράμματος" και τη δυναμική του.
- Να σχεδιάζει και να υλοποιεί με επιτυχία διδασκαλίες χρησιμοποιώντας ποικίλες προσεγγίσεις και μεθόδους (ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, διαφοροποιημένη διδασκαλία, διδασκαλία με τη μέθοδο σχεδίου δράσης / μέθοδο project, διδασκαλία με βάση τη διερευνητική διαδικασία, διδασκαλία με βάση την ανακάλυψη, διδασκαλία με βάση την ερμηνευτική διαδικασία, διδασκαλία προσανατολισμένη στην επίλυση προβλήματος, διδασκαλία από ομάδα εκπαιδευτικών / team teaching κτλ).
- Να αξιοποιεί κατάλληλα την τεχνική της ανάθεσης μαθητικών εργασιών και του Ατομικού Φακέλου Μαθήματος.
- Να λειτουργεί δημιουργικά κάνοντας χρήση της διδακτικής ελευθερίας του, στηριζόμενος στην επιστημονική και παιδαγωγική του κατάρτιση από τη μια, και στη σωστή εκτίμηση των δυνατοτήτων του από την άλλη.

2.1.4.2 Περιγραφές Διδασκομένων Μαθημάτων Β' Ζώνης

2.1.4.2.1 Κλασική Ειδίκευση (Χειμερινού Εξαμήνου 2013-14)

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΑΕΦ141 Παπυρολογία Ι
Διδάσκ.: Σαρίσχουλη Παναγιώτα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. **i) Συνάντηση υποδοχής.** Προσωπική γνωριμία με τους φοιτητές. Συζήτηση για τις απαιτήσεις του μαθήματος. Ο διδάσκων παρουσιάζει μια γενική εισαγωγή στο αντικείμενο του μαθήματος, ένα σχεδιάγραμμα της πορείας των παραδόσεων και των απαιτήσεων του διδάσκοντα από τους φοιτητές. Οι φοιτητές λαμβάνουν έναν κατάλογο συγγραμμάτων διαρθρωμένο ανάλογα με τις επιμέρους ενότητες του μαθήματος. **ii) Εισαγωγική διάλεξη** για τους όρους «πάπυρος» και «παπυρολογία» (ορισμοί).
2. **Υλικά.** Πάπυρος, περγαμινή, χαρτί, όργανα γραφής (κάλαμος), είδη μελανιού.
3. **Λογοτεχνικά παπυρικά κείμενα:** Κείμενα γνωστά από τη μεσαιωνική χειρόγραφη παράδοση, κείμενα άγνωστα, χριστιανικά παπυρικά κείμενα.
4. **Μη φιλολογικοί πάπυροι: 1. Χρονικά όρια** για την επιστήμη της παπυρολογίας: πτολεμαϊκή (323-30 π.Χ.), ρωμαϊκή (30 π.Χ. - 284 μ.Χ.), βυζαντινή περίοδος (284-641 μ.Χ.). **2. Είδη κειμένων** (κείμενα από κυβερνητικά αρχεία, κείμενα ιδιωτικής φύσεως, ιδιωτική αλληλογραφία, θρησκευτικά κείμενα, κείμενα από τη σχολική ζωή, αρχεία διατηρημένα σε παπύρινο περίβλημα μούμιας).
5. **Έκδοση παπυρικών κειμένων: P. Eleph. 1** (συμφωνητικό γάμου)
6. **UPZ I.1** (η κατάρα της Αρτεμισίας)
7. **BGU X 1993** (υπόμνημα από το αρχείο του Ζήνωνος)
8. **P.Oxy. 2404** (λογοτεχνικό κείμενο)
9. **P.Oxy. 2594** (ρωμαϊκή ιδιωτική επιστολή)
10. **PGM I 232-248** (μαγικό κείμενο)
11. **PGM I 248-262** (μαγικό κείμενο)

12. *P.Rainer Cent. 76* (βυζαντινή ιδιωτική επιστολή)
13. *Συμπεράσματα και τελική επισκόπηση της διδακτέας ύλης.*

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στην επιστήμη της παπυρολογίας.
- Κατά τη διάρκεια των παραδόσεων παρουσιάζεται μια επιλογή δημοσιευμένων παπυρικών κειμένων από την ελληνιστική, ρωμαϊκή και ύστερη αρχαιότητα.
- Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στα ερμηνευτικά προβλήματα που παρουσιάζουν τόσο λογοτεχνικά κείμενα όσο και έγγραφα σε πάπυρο.
- Με το πέρας των παραδόσεων οι φοιτητές θα είναι σε θέση να μεταγράψουν παπυρικά κείμενα, αλλά και παρουσιάσουν την κριτική έκδοση ενός παπυρικού κειμένου.

ΥΑΕΦ145 Λοιπά Ποιητικά Είδη

Διδάσκ.: Μανακίδου Φλώρα, Τσομής Γεώργιος

Τμήμα Α΄: Μανακίδου Φλώρα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. α) Γενική εισαγωγή στην ελληνιστική εποχή, σύντομη παρουσίαση των δυναστειών με έμφαση στην πολεμαϊκή Αλεξάνδρεια (Μουσείον, Βιβλιοθήκη) και ιδιαίτερα την αλεξανδρινή φιλολογία (ονόματα φιλολόγων: Ζηνόδοτος, Απολλώνιος Ρόδιος, Ερατοσθένης, Αριστοφάνης, Απολλώνιος Ειδογράφος, Αρίσταρχος) β) Γενική εισαγωγή στην ελληνιστική ποίηση. Σημαντικότεροι εκπρόσωποι και τάσεις, προβλήματα χρονολόγησης και σχέσεων μεταξύ ποιητών. Καλλιμαχικοί και αντίπαλοι. Ο όρος ποιητής-λόγιος, φύσις εναντίον τέχνης (*ingenium, ars*), παράδοση εναντίον νεωτερικότητας, *ars allusiva*. Οι πρόδρομοι: Αντίμαχος Κολοφώνιος, Φιλίτας Κώος. Παρουσίαση επιλεγμένων χωρίων που διαφωτίζουν τα παραπάνω θέματα.

2. Θεόκριτος

α) *Βίοι* και σχόλια

β) Μέτρο: κυρίως δακτυλικό εξάμετρο

γ) Διάλεκτος: κυρίως δωρική

δ) Οι ποιητικοί κόσμοι του Θεόκριτου: θέματα και πιθανές κατηγορίες του *Συντάγματος*

3) Ανάγνωση των Ειδυλλίων 11, 7, 4, στο πρωτότυπο με έμφαση σε κριτικό υπόμνημα, σύνταξη, διάλεκτο, πραγματολογικά στοιχεία, λογοτεχνικά μοντέλα και νεωτερικότητα: XI 1-27

4) XI 28–81

5) IV 1–25

7) IV 26-63

8) VII 1-34

9) VII 35-70

10) VII 71-100

11) VII 101-130

12) VII 131-157

13) Τελική ενότητα: σύνοψη των βασικών αρχών της ελληνιστικής ποίησης (π.χ. *arte allusiva, imitatio cum oppositione, aemulatio*), και η θέση των θεοκρίτειων

ποιημάτων.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Στα εισαγωγικά μαθήματα οι φοιτητές θα αποκτήσουν γνώσεις πάνω στο ιστορικό πλαίσιο και στις βασικές αισθητικές αρχές που διέπουν την νεωτερική ποίηση της ελληνοιστικής περιόδου (π.χ. η σχέση νεωτερικότητας και παράδοσης, ποιητική μνήμη και τέχνη των υπαινιγμών).
- Στο δεύτερο μέρος της εισαγωγής θα δοθούν στοιχεία για τον βίο και το έργο του Θεόκριτου και οι φοιτητές θα δουν πώς μπορούν να αξιοποιούν τις αρχαίες πηγές όπως Βίους και σχόλια που δεν προσφέρουν πάντοτε αξιόπιστο υλικό.
- Η εισαγωγή θα επιτρέψει στους φοιτητές να συνειδητοποιήσουν τις δυσκολίες που θέτει αυτή η ποίηση στον αναγνώστη της στο βαθμό που όχι μόνον είναι τυπική της ανανεωτικής φύσης της ελληνοιστικής ποίησης, αλλά και δημιουργεί ένα εντελώς νέο είδος, το βουκολικό.
- Με το κυρίως τμήμα του μαθήματος οι φοιτητές θα μπορέσουν να ταυτίσουν τα κύρια μορφικά χαρακτηριστικά (υφικά, διαλεκτολογικά, μετρικά), τα θέματα και τις αισθητικές προτεραιότητες της θεοκρίτειας βουκολικής ποίησης και να δουν στην πράξη πώς διαφορετικές ερμηνευτικές προσεγγίσεις μπορούν να είναι εξίσου πιθανές και γόνιμες (ρεαλιστική, συμβολική).

ΥΑΕΦ147

Αρχαϊκή Επική Ποίηση

Διδάσκ.: Μανακίδου Φλώρα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. α. Προβλήματα της ησιόδειας βιογραφίας και εργογραφίας: τα αυτοβιογραφικά χωρία (*Θεογονία* 22-34, *ΕΗ* 633-640, 648-662. Επιλεγμένη παρουσίαση της σχετικής βιβλιογραφίας και των εκδόσεων.
1. β. Προβλήματα δομής και σχέσεων μεταξύ ενοτήτων, η δομή και σύνθεση του ποιήματος. Ιδέες και προτεραιότητες του περιεχομένου. Επιλεκτική παρουσίαση βιβλιογραφίας.
2. Ανάγνωση του κειμένου στο πρωτότυπο με έμφαση σε κριτικό υπόμνημα, σύνταξη, διάλεκτο, πραγματολογικά στοιχεία, νεωτερισμό και προβλήματα δομής: το προοίμιον και οι δύο Έριδες (1-26), μία συγκριτική ανάγνωση με τα ομηρικά προοίμια. Έρις στην *Θεογονία*.
3. Πέρσης και ποιητής (27-41); Πανδώρα I (42-68)
4. Πανδώρα II (69-105)
5. Πέντε γένη I (106-155)
6. Αίνος (202-212); Πέρσης, βασιλιάδες, Δίκη I (213-247)
7. Πέρσης, βασιλιάδες, Δίκη II (248-285)
8. Περισσότερες οδηγίες για εργασία (286-326)
9. Περισσότερες οδηγίες για τις σχέσεις προς άλλους και εργασία I (327-382)
10. Ημερολόγιο Αγρότη I: χειμώνας (493-535)
11. Ημερολόγιο Αγρότη II: χειμώνας (536-563); καλοκαίρι (582-608)
12. Ναυτιλία και καιρός (618- 694); ανάγνωση περισσότερων οδηγιών (695-764)
13. Σύνοψη (δομή, ιδέες)

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Στην εισαγωγική ενότητα οι φοιτητές θα αποκτήσουν γνώσεις πάνω στα κύρια προβλήματα που σχετίζονται με την ησιόδεια βιογραφία και εργογραφία και θα εισαχθούν στα κύρια προβλήματα που θέτει το ίδιο το ποίημα κατά την ανάγνωσή του.
- Στο κυρίως τμήμα του μαθήματος οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τα μορφολογικά χαρακτηριστικά της αρχαϊκής επικής λέξης και του μέτρου, με τα θέματα και τις προτεραιότητες του περιεχομένου του ποιήματος και τη σχέση του τόσο με τα δύο ομηρικά έπη όσο και με τη *Θεογονία*.
- Στη συζήτηση των χωρίων έμφαση θα δοθεί στη βιβλιογραφία πάνω στα διάφορα θέματα και οι φοιτητές θα παροτρυνθούν να διαβάζουν μελέτες σε συγκριμένα θέματα και να εξοικειωθούν με τη μελέτη της βιβλιογραφίας.

ΥΑΕΦ148 Φιλοσοφικά Κείμενα

Διδάσκ.: Μπουσές Σταμάτιος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή

Η πρώτη θεώρηση του κόσμου, Ωκεανός, Νύχτα, Ησιόδεια Κοσμογονία, Ορφική κοσμογονία, Φερεκύδης.

2. ΙΩΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Θαλής, Αναξίμανδρος, Αναξίμενης

3. Ξενοφάνης, Ηράκλειτος

4. ΙΤΑΛΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ

Πυθαγόρας και Πυθαγόρειοι

Αλκμέων και Ιπποκράτης

5. ΠΡΟ-ΠΑΡΜΕΝΙΔΕΙΟΣ ΠΥΘΑΓΟΡΙΣΜΟΣ

Παρμενίδης

6. Ζήνων

Μέλισσος

Φιλόλαος, Εύρυτος

7. ΜΕΤΑ-ΠΑΡΜΕΝΙΔΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Εμπεδοκλής,

8. Αναξαγόρας, Αρχέλαος

9. ΑΤΟΜΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Λεύκιππος, Δημόκριτος

10. Διογένης

11. ΣΟΦΙΣΤΕΣ

Πρωταγόρας, Γοργίας, Πρόδικος, Ιππίας, Αντιφών.

12. Ο πάπυρος του Δερβενίου, Στήλες IV–XXVI

13. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

-
- να αναπτύξει ο φοιτητής την ικανότητα να διαβάσει, να ερμηνεύσει, να αναλύσει και να αξιολογήσει φιλοσοφικά κείμενα.
 - να εισαγάγει τους φοιτητές στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία.

- να διευκολυνει τον προσεκτικό και με σεβασμό διάλογο για σημαντικά φιλοσοφικά, θρησκευτικά και ιστορικά θέματα.
- να προωθήσει τις δεξιότητες γραφής, με γνώμονα την οργάνωση, την ανάπτυξη επιστημονικών εργασιών και την χρήση της δευτερεύουσας βιβλιογραφίας.
- να μπορεί να συνθέσει και να μελετήσει τις απόψεις των άλλων μελετητών σε γραπτή και προφορική μορφή.
- να μπορεί ο φοιτητής να αμφισβητήσει υποθέσεις και αδιαμφισβήτητες πεποιθήσεις.
- να μάθει ο φοιτητής να σκέφτεται και να παρουσιάζει δοκίμια με ακρίβεια, σαφήνεια και συντομία.

ΕΕΑΕΦ151 Λοιπά Πεζογραφικά Είδη
Διδάσκ.: Σαρίσχουλη Παναγιώτα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. **i) Συνάντηση υποδοχής.** Προσωπική γνωριμία με τους φοιτητές. Συζήτηση για τις απαιτήσεις του μαθήματος. Ο διδάσκων παρουσιάζει μια γενική εισαγωγή στο αντικείμενο του μαθήματος, ένα σχεδιάγραμμα της πορείας των παραδόσεων και των απαιτήσεων του διδάσκοντα από τους φοιτητές. Οι φοιτητές λαμβάνουν έναν κατάλογο συγγραμμάτων διαρθρωμένο ανάλογα με τις επιμέρους ενότητες του μαθήματος. **ii) Εισαγωγική διάλεξη** για τη γνωριμία του Πλουτάρχου με την Αίγυπτο, την αιγυπτιακή γλώσσα και τη λατρεία του Οσίριδος.
2. **Πηγές του Πλουτάρχου.** Παρουσιάζονται οι πηγές του συγγραφέα για τα αιγυπτιακά μυθολογικά και λατρευτικά στοιχεία της πραγματείας. Πρόκειται για λογοτεχνικές πηγές της προ-πτολεμαϊκής και πτολεμαϊκής περιόδου.
3. **Το έργο: i) Τόπος και χρόνος συγγραφής, ii) Δομή της πραγματείας**
4. **Ο μύθος: i) Ο αιγυπτιακός μύθος, ii) Η αφήγηση του Πλουτάρχου, iii) Σύγκριση του πλουτάρχειου με τον αιγυπτιακό μύθο, iv) Οι θεοί του οσιριακού κύκλου, v) Παράλληλοι μύθοι**
5. **Το κείμενο (κεφ. 12.355 D – 19.358 E):** Μελέτη του αρχαιοελληνικού κειμένου, νεοελληνική απόδοση και σχόλια στο κείμενο. Η παράδοση ξεκινά με το κεφ. 12 της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος του Πλουτάρχου.
6. **Κεφ. 13** της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος.
7. **Κεφ. 14** της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος.
8. **Κεφ. 15-16** της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος.
9. **Κεφ. 17** της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος.
10. **Κεφ. 18** της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος.
11. **Κεφ. 19** της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος.
12. **Κεφ. 20** της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος.
13. **Κεφ. 21** της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος. Συμπεράσματα και τελική επισκόπηση της διδακτέας ύλης.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι παραδόσεις καλύπτουν τόσο θεωρητικούς προβληματισμούς όσο και τη μελέτη συγκεκριμένων αρχαιοελληνικών πηγών (Πλουτάρχου Περί Ίσιδος και Οσίριδος, ποικίλους έλληνες και λατίνους συγγραφείς, ελληνικά μαγικά παπυρικά κείμενα).
- Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να συμμετάσχουν στη συζήτηση επιστημονικών θεμάτων που προκύπτουν στη διάρκεια των παραδόσεων, έτσι ώστε να

αναπτύξουν τις προσωπικές τους δυνατότητες κριτικής ανάλυσης του κειμένου.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΛΦ172 Ποιητικά Κείμενα II
Διδάσκ.: Μιχαλόπουλος Χαρίλαος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή I: Ιστορικό και λογοτεχνικό υπόβαθρο, Αυγούστεια Ρώμη και λογοτεχνία, (αντι-) αυγουστειανισμός και λογοτεχνικοί κύκλοι
2. Εισαγωγή II: η εξέλιξη του είδους (αρχαϊκή Ελλάδα, Ελληνιστική Αλεξάνδρεια, Ρώμη), Αλεξανδριανισμός και *poetae novi* (ο ρόλος του Κάτουλλου), η Ρωμαϊκή Ερωτική Ελεγεία ως γνήσια ρωμαϊκό δημιούργημα, εκπρόσωποι και βασικά χαρακτηριστικά
3. Προπέρτιος 1.1
4. Προπέρτιος 1.3
5. Τίβουλλος 1.1
6. Τίβουλλος 1.1, Οβίδιος *Amores* 1.1
7. Οβίδιος *Amores* 1.5
8. Προπέρτιος 1.7 και 2.7
9. Προπέρτιος 1.22
10. Οβίδιος *Amores* 1.9
11. Οβίδιος *Amores* 1.11
12. Οβίδιος *Amores* 1.12
13. Οβίδιος *Amores* 3.1

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές ολοκληρώνοντας επιτυχώς το μάθημα θα είναι σε θέση:

- να διακρίνουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ρωμαϊκής ερωτικής ελεγείας ως γνήσια ρωμαϊκού λογοτεχνικού είδους σε αντιδιαστολή προς την αρχαϊκή ελληνική και ελληνιστική ελεγειακή παραγωγή.
- να αντιληφθούν την εξέλιξη του είδους (Γάλλος, Προπέρτιος, Τίβουλλος, Οβίδιος) και να το εντάξουν στα ευρύτερα ιδεολογικά και αισθητικά πλαίσια της αυγούστειας λογοτεχνικής παραγωγής.
- να κατανοήσουν και να πραγματευτούν όχι μόνο ζητήματα γλώσσας, ύφους και μετρικής, αλλά και ειδικότερα θέματα ρητορικής αναπαράστασης της ερωτικής επιθυμίας στα πλαίσια μια έμφυλης προσέγγισης.

ΥΛΦ173 Έπος
Διδάσκ.: Μιχαλόπουλος Χαρίλαος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή I:
 - Ο Οβίδιος και η εποχή του (ιστορικό και λογοτεχνικό υπόβαθρο)
 - (αντι)αυγουστειανισμός και αυγούστεια λογοτεχνία, Οβίδιος: βιογραφικά, εργογραφικά, ειδολογική άνοδος, - - ο μύθος και η λειτουργία του: λογοτεχνοποίηση του μύθου, μυθολογικές πηγές, μυθολογική αφήγηση
2. Εισαγωγή II:
 - Οι *Μεταμορφώσεις* ως έπος (:): λογοτεχνικό γένος, πηγές, διακειμενικότητα, επιδράσεις,

- Μεταμόρφωση ή *Μεταμορφώσεις*; Το θέμα της μεταμόρφωσης: τύποι και λειτουργία μεταμορφώσεων, μεταμορφωσιακοί, αιτιολογικοί μύθοι, ασυμβατότητα (;) μεταμόρφωσης με το έπος
 - Δομή, περιεχόμενο και αφηγηματική τεχνική των *Μεταμορφώσεων*
3. Προοίμιο (1.1-4), Απόλλων και Δάφνη (1.452-567)
 4. Απόλλων και Δάφνη (1.452-567)
 5. Αράχνη (6.5-145)
 6. Αράχνη (6.5-145)
 7. Φιλήμων και Βαυκίδα (8.620-720)
 8. Πρόκνη, Τηρέας, Φιλομήλα (6.424-674)
 9. Πρόκνη, Τηρέας, Φιλομήλα (6.424-674)
 10. Πρόκνη, Τηρέας, Φιλομήλα (6.424-674)
 11. Πυγμαλίων (10.243-294)
 12. Πύραμος και Θίσβη (4.55-166)
 13. Κήρυξ και Αλκυόνη (11.410-748)

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές θα γνωρίσουν το ρωμαϊκό έπος μέσα από την εξέταση ενός από τα σημαντικότερα έργα της λατινικής αλλά και της παγκόσμιας λογοτεχνίας, τις *Metamorphoses* του Οβιδίου.
 - Θα εμβαθύνουν στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της οβιδιανής ποίησης, την οποία θα μπορούν να εντάξουν στα λογοτεχνικά, κοινωνικο-πολιτικά και ιδεολογικά πλαίσια της αυγούστειας εποχής.
 - Θα εμπεδώσουν τις γνώσεις τους σε ζητήματα γραμματικής, συντακτικού και μετρικής της λατινικής γλώσσας.
 - Κυρίως όμως θα αναπτύξουν κριτική σκέψη γύρω από ζητήματα της σύγχρονης φιλολογικής κριτικής, όπως διακειμενικότητα, μετα-λογοτεχνικότητα, αφηγηματικές τεχνικές, σχέση λογοτεχνίας και πολιτικής, φύλο, λειτουργία και ερμηνεία του μύθου, πρόσληψη.
-

ΕΕΛΦ185 Μυθογραφία

Διδάσκ.: Μαστρογιάννη Άννα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή: Βίος και έργα του Φαίδρου - Λογοτεχνικό υπόβαθρο των μύθων – γενικά χαρακτηριστικά των μύθων του Φαίδρου - πρόσληψη
2. Μύθοι 1-2
3. Μύθοι 3-5
4. Μύθοι 6-7
5. Μύθοι 8-11
6. Μύθοι 12-14
7. Μύθοι 17-19
8. Μύθος 16
9. Μύθοι 15, 20-21
10. Μύθοι 22-24
11. Μύθος 25
12. Μύθος 26
13. Συμπεράσματα

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίσουν το λογοτεχνικό είδος της μυθογραφίας
- προσεγγίσουν τον ιαμβικό σενάριο του Φαίδρου
- εμπεδώσουν βασικές γνώσεις γραμματικής και συντακτικού της λατινικής γλώσσας

2.1.4.2.2 Βυζαντινή – Νεοελληνική Ειδίκευση (Χειμερινού Εξαμήνου 2013-14)

BYZANTINΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΒΦ272 Βυζαντινή Ιστοριογραφία

Διδάσκ.: Τζιάτζη Μαρία

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η ιστοριογραφία του ενδέκατου και δωδέκατου αιώνα
2. Ο Μιχαήλ Ψελλός και η Χρονογραφία του
3. 1^ο κείμενο: Περί Ῥωμανοῦ τοῦ Διογένους καὶ ὅπως καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν βασιλείαν ἀπώλεσεν
4. Ο Μιχαήλ Ατταλειάτης και η *Ιστορία* του
5. 2^ο κείμενο: Ὅπως ἠττήθη ὁ Ῥωμανὸς Διογένης καὶ ἐάλω
6. Η *Σύνοψις Ἱστοριῶν* του Ἰωάννη Σκυλίτζη
7. 3^ο κείμενο: Ἀποστασία τοῦ Βάρδα Σκληροῦ καὶ τοῦ Βάρδα Φωκᾶ
8. Η *Ῥγλη Ἱστορίας* του Νικηφόρου Βρυεννίου
9. 4^ο κείμενο: Περί Νικηφόρου τοῦ Βρυεννίου καὶ πῶς εἰς ἀποστασίαν ὄρμησε
10. Η Άννα Κομνηνή και η *Ἀλεξιάς*
11. 5^ο κείμενο: Κατάκρισις Ἰωάννου τοῦ Ἴταλοῦ
12. Ἰωάννης Ζωναρᾶς και η *Ἐπιτομὴ Ἱστοριῶν*
13. 6^ο κείμενο: Ἡ κατὰ τῶν Περσῶν ἐκστρατεία Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να διακρίνουν αμέσως το είδος της βυζαντινής ιστορίας από αυτό της βυζαντινής χρονογραφίας και θα γνωρίσουν μερικά από τα σημαντικότερα ιστορικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν στο Βυζάντιο μέσα από την πένα των πιο ταλαντούχων ιστορικών συγγραφέων και συχνά αυτοπτών μαρτύρων τους.
- Επίσης, θα τους δοθεί η ευκαιρία να δουν το ίδιο ιστορικό γεγονός να περιγράφεται από δύο ιστορικούς με διαφορετική οπτική γωνία και με διαφορετικά κριτήρια ή κίνητρα.

ΕΕΒΦ285 Μεσαιωνική Φιλολογία και Πληροφορική

Διδάσκ.: Παπαγιάννης Γρηγόριος

Περιεχόμενα μαθήματος:

-
1. Γνωριμία με το γραφικό περιβάλλον του λογισμικού.

2.-5. Παρουσίαση των λειτουργιών που είναι σε θέση να εκτελέσει το λογισμικό με παράλληλη επισήμανση της χρησιμότητά τους κατά την «άσκηση» ερευνητικών εργασιών της Βυζαντινής Φιλολογίας.

6.-7. Αναζήτηση Βιβλιογραφίας με τη βοήθεια της Πληροφορικής

8.-10. Ιστοσελίδες φιλολογικού ενδιαφέροντος

11.-13. DIAL-G

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Εξοικείωση με λογισμικό απαραίτητο για τον αρτιότερο καταρτισμό κριτικών εκδόσεων των κειμένων της Βυζαντινής Φιλολογίας, για τον εντοπισμό των παραθεμάτων, για την συμπλήρωση χασμάτων, για τον «εντοπισμό» σπάνιων ή «άπαξ» λέξεων, για τον καταρτισμό «ταμείου» (πίνακα συμφραζομένων) ενός κειμένου/συγγραφέα, με βάσεις δεδομένων για την αναζήτηση βιβλιογραφίας, με ιστοσελίδες που το περιεχόμενό τους άπτεται άμεσα και ειδικά της Μεσαιωνικής Φιλολογίας, με το Διαχρονικό Διαδικτυακό Λεξικό της Ελληνικής (DIAL-G), που καταρτίζεται στο Τμήμα με τη συμμετοχή και των φοιτητών.
- Απώτεροι στόχοι: να συνειδητοποιήσουν οι φοιτητές πώς μπορούν να βελτιστοποιήσουν την επιστημονική απόδοσή τους με τη βοήθεια της Πληροφορικής, αλλά και πως οι Υπολογιστές από μόνοι τους δεν μπορούν να παραγάγουν «επιστήμη». Να αποκτήσουν την δεξιότητα χειρισμού των αναφερθέντων εργαλείων της Πληροφορικής και να τα χρησιμοποιήσουν οι ίδιοι για την σύνθεση πρωτότυπης εργασίας.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΝΕΦ241

Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία (αρχές-1669)

Διδάσκ.: Χελιδώνη Στεργιανή

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή στην πρώιμη νεοελληνική ποίηση. Το ζήτημα των αρχών. Οι περίοδοι.
2. Από τις αρχές μέχρι την Άλωση. Ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο.
3. Το ερωτικό μυθιστόρημα. Οι πρόδρομοι. Η Αναγέννηση του 12ου αιώνα. Ο θεός Έρωτας.
4. Το ερωτικό μυθιστόρημα: παρουσίαση και ανάλυση κειμένων.
5. *Βασίλειος Διγενής Ακρίτης*.
6. *Πτωχοπροδρομικά ποιήματα*. Άλλα έργα μέχρι την Άλωση.
7. Η ποίηση μετά την Άλωση.
8. Κρητική Αναγέννηση: η περίοδος της προετοιμασίας.
9. Κρητική Αναγέννηση: η περίοδος της ακμής.
10. *Ερωτόκριτος*.
11. *Διήγησις Αλεξάνδρου μετά Σεμίραμης βασίλισσας Συρίας*.
12. *Διήγησις Αλεξάνδρου μετά Σεμίραμης βασίλισσας Συρίας*: συνέχεια.
13. Το *Δημοτικό Τραγούδι*. Η ποίηση μέχρι τις αρχές του 17ου αιώνα.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές θα γνωρίσουν τον νεοελληνικό ποιητικό λόγο και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, από τα πρώιμα φανερώματά του σε δημόδη γλώσσα κατά τη βυζαντινή εποχή μέχρι την κατάκτηση της Κρήτης από τους Τούρκους, το 1669. Θα

καταρτιστούν εισαγωγικά στα ζητήματα κριτικής και έκδοσης των κειμένων της περιόδου, καθώς και στη μελέτη της γλώσσας τους. Θα γνωρίσουν την ποικιλομορφία της πρώιμης νεοελληνικής ποίησης, τα είδη της και θα εξοικειωθούν με την προσέγγιση των κειμένων μέσω συστηματικών αναλύσεων. Επίσης, θα γνωρίσουν τις βασικές κατευθύνσεις της φιλολογικής έρευνας η οποία εξειδικεύεται στη συγκεκριμένη περίοδο της νεοελληνικής λογοτεχνίας, τις επί μέρους διαστάσεις της προβληματικής της, τα σημαντικά ζητήματα που την απασχόλησαν και όσα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σε σχέση με τα έργα της περιόδου.

ΥΝΕΦ244 Νεοελληνική Λογοτεχνία/ Γραμματεία (1914-1974)

Διδάσκ.: Αρσενίου Ελισάβετ

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η εποχή του Καρυωτάκη: ιστορία, πολιτική, ιδεολογία.
 2. Η διεθνής σκηνή - προμοντερνισμοί: συμβολισμός, αισθητισμός, παρνασσισμός, παρακμή.
 3. Τα φιλολογικά: οι νέο-ρομαντικοί και η ανανεωμένη παράδοση
 4. Υλικό και μορφή της ποίησης του Καρυωτάκη
 5. *Ο Πόνος του Ανθρώπου και των Πραγμάτων*
 6. *Νηπενθή* (1)
 7. *Νηπενθή* (2)
 8. *Ελεγεία και Σάτιρες* (1)
 9. *Ελεγεία και Σάτιρες* (2)
 10. Καρυωτακισμός: Βάρναλης και Ρίτσος.
 11. Εγγονόπουλος και Εμπειρικός.
 12. Σεφέρης και Αναγνωστάκης.
 13. Μεταπολεμική ποίηση: 2η μεταπολεμική γενιά και γενιά του 70.
-

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Το μάθημα αυτό, όπως φαίνεται κι από τον τίτλο του, έχει δύο πλευρές: τα κείμενα και τα παρακείμενα/ διακείμενα. Έτσι έχει διπλό σκοπό:

- την εξοικείωση των φοιτητών με την ποίηση του Καρυωτάκη και την εκ του σύνεγγυς ανάγνωσή της,
- την μελέτη και ανάλυση της φιλολογικής και κοινωνικής ατμόσφαιρας εντός της οποίας δημιουργήθηκαν, αλλά και της αντανάκλασης αυτής της ατμόσφαιρας σε ολόκληρο τον 20ο αιώνα. Με την μελέτη κειμένων και παρακειμένων οι φοιτητές αναπτύσσουν την αναλυτική και την συνθετική τους σκέψη επί του έργου και φαινομένου Καρυωτάκη, καθιστάμενοι ικανοί να αναλύσουν και να διδάξουν το έργο του ποιητή, αλλά και να τοποθετηθούν σε σχέση με στις σύγχρονες συζητήσεις πάνω σε αυτό.

ΕΕΝΕΦ 249 Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Κείμενα Ι (αρχές-1669)

[Πρώιμη Νεοελληνική Πεζογραφία (15ος αιώνας – τέλος 17ου)]

Διδάσκ.: Χελιδώνη Στεργιανή

1. Εισαγωγή στην πρώιμη νεοελληνική πεζογραφία. Το ζήτημα των αρχών. Τα είδη του πεζού λόγου.
2. Το ιστορικό και το πολιτισμικό πλαίσιο της περιόδου που εξετάζεται.
3. Οι συγγραφείς και τα κείμενα.

4. *Ο Ψωρικόλογος*:
5. *Σιντίπας*: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
6. *Σιντίπας*: συνέχεια.
7. *Βαρλάμ και Ιωάσαφ*: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
8. *Στεφανίτης και Ιχνηλάτης*: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
9. *Διήγησις Αλεξάνδρου του Μακεδόνα*: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
10. *Δημώδεις διηγήσεις και ανέκδοτα*: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
11. *Παπα-Λαυρέντιος: Διήγησις και οπτασία ωφέλιμος ορθοδόξου τινός Δημητρίου*: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
12. *Ιερόθεος Αββάτιος, Περί του μεγάλου σεισμού του εν τη Κεφαλληνία νήσω*: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
13. *Αισώπου μύθοι*: γραμματολογική παρουσίαση και σχολιασμός μύθων. Συμπεράσματα για την πεζογραφία της περιόδου που εξετάζεται.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος

Οι φοιτητές θα γνωρίσουν τα περιεχόμενα της Νεοελληνικής Γραμματείας σε Πεζό Λόγο από το 1453 έως το τέλος του 17ου αιώνα. Η κατάρτισή τους στην πεζογραφία της εποχής της τουρκοκρατίας θα στηρίζεται στη γνώση του ιστορικού πλαισίου, των γραμματολογικών δεδομένων, της σημειολογικής και της συγκριτικής θεώρησης των κειμένων καθώς και στη γνώση των ζητούμενων της έρευνας. Θα γνωρίσουν συγγραφείς και θα εξοικειωθούν με κείμενα της περιόδου, αντιπροσωπευτικά και ενδεικτικά των γενών και των ειδών του πεζού λόγου που καλλιεργήθηκαν.

ΕΕΝΕΦ253 Νεοελληνική Γραμματεία Ι
Διδάσκ.: Μαυρέλος Νικόλαος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. *Α' Μέρος: Η θεωρία και η ιστορία της κριτικής. Πρόλογος:* Η προϊστορία του όρου και της κριτικής πράξης (από τον Κάντ στον Hegel). Ορισμός και όρια της κριτικής πράξης σε σχέση με τη Λογοτεχνία. Μελέτη των κειμένων: Χ. Τασάκος, «Εισαγωγή» στο Immanuel Kant, *Η Κριτική της Κριτικής Ικανότητας*, εισ./μτφ./σχόλ. Χ. Τασάκος, Ροές, Αθήνα 2005, 11-12 και Ζεράρ Μπρα, *Ο Χέγκελ και η Τέχνη*, Πατάκης, Αθήνα 2000, 70-74.
2. Η σχέση με τη Θεωρία της Λογοτεχνίας ή/και την Αισθητική. Η σχέση με την Ιστορία της Λογοτεχνίας. Η συγκριτολογική μέθοδος και η Κριτική. Μελέτη των κειμένων: Γ. Αράγη («Η έννοια της λογοτεχνικής κριτικής», *Εκηβόλος* 6 (Χειμώνας 1981), 417-435, Γ.Ν. Παρίση, «Κριτική», λήμμα από το *Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, Πατάκης, Αθήνα 2007, 1169-1172 και Γ. Βελουδή, «Πόσο κριτική είναι η 'λογοτεχνική κριτική'», εφ. *Το Βήμα* 12-3-2000.
3. Μελέτη των κειμένων: Ν. Βαγενά, «Θεωρία ή κριτική;» (1987) και «Θεωρία ή κριτική; Β'» (1988) στο Ν. Βαγενά, *Η εσθήτα της θεάς. Σημειώσεις για την ποίηση και την κριτική*, Στιγμή, Αθήνα 1988, 87-107 και 173-214. Δ. Αγγελάτος, «Ο τελωνειακός ή ο διπλωμάτης; Ρόλοι για τη συγκριτική γραμματολογία/φιλολογία του σήμερα», εισαγωγή στο P. Brunel, Cl. Pichois, A.-M. Rousseau, *Τι είναι η συγκριτική γραμματολογία;*, πρόλ./μτφ./σημ. Δ.

- Αγγελάτος, Πατάκης, Αθήνα 1998, 11-34.
4. **Β' Μέρος: Η Ιστορία της Νεοελληνικής Κριτικής στην πράξη (ενδεικτικά κείμενα).** Σύντομη αναδρομή στην κριτική σκέψη από την Αρχαιότητα ως το Βυζάντιο και την Οθωμανική Εποχή. **Ο Κοραΐς και ο «κριτικός στοχασμός του»:** Η «Επιστολή προς Αλέξανδρον Βασιλείου» (1804).
 5. Ο πρόλογος του Κοραΐ στους Μύθους του Αισώπου («Περί Αισώπου και της παρούσης των αναφερομένων εις αυτόν μύθων εκδόσεως»: 1810). **Η διαμάχη Π. Σούτσου – Κ. Ασώπιου** (1853): Σούτσος, *Νέα Σχολή του γραφομένου λόγου*.
 6. Ασώπιος, *Τα Σούτσεια και Η διαμάχη Πολυλά – Ζαμπέλιου* και το σολωμικό έργο: *Πόθεν η κοινή λέξις τραγουδώ; Σκέψεις περί ελληνικής ποιήσεως* (1859).
 7. *Πόθεν η μυστικοφοβία του κ. Σπ. Ζαμπελίου. Στοχασμοί* (1860). **Η διαμάχη Ροΐδη – Βλάχου** (1877): «Δραματικός Αγών», «Περί συγχρόνου ελληνικής ποιήσεως».
 8. Ροΐδης, «Περί συγχρόνου εν Ελλάδι κριτικής» και Βλάχος «Ο νέος κριτικός» και «Περί νεωτέρας ελληνικής ποιήσεως».
 9. **Η διαμάχη Παλαμά – Εφταλιώτη και ο ρόλος του Ν. Επισκοπόπουλου** (1899): Εφταλιώτης, «Αληθινή και ψεύτικη τέχνη» - Παλαμάς, «Η Φαντασία και η Πατρίς».
 10. Επισκοπόπουλος, «Ιππόται της ελληνικής ψυχής». **Η διαμάχη Αποστολάκη – Βάρναλη:** Αποστολάκης, *Η ποίηση στη ζωή μας* (1923).
 11. Βάρναλης, *Ο Σολωμός χωρίς μεταφυσική* (1925)
 12. **Η διαμάχη Σεφέρη – Τσάτσου:** Τσάτσος, «Πριν από το ξεκίνημα» (1938), Σεφέρης, «Διάλογος πάνω στην ποίηση» (1938), Τσάτσος, «Ένας διάλογος για την ποίηση» (1938).
 13. Σεφέρης, «Δεύτερος διάλογος ή μονόλογος πάνω στην ποίηση» (1939). **Η μεταπολεμική κριτική ως και τις μέρες μας:** Μια σύντομη αναφορά.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Σκοπός του μαθήματος είναι στο πρώτο μέρος να οριστεί η έννοια της κριτικής, αλλά και να αναδειχθούν οι σχέσεις της τόσο με τη Θεωρία και την Ιστορία της Λογοτεχνίας όσο και με τη Συγκριτική Γραμματολογία.
- Στο δεύτερο μέρος θα επιχειρηθεί η εξέταση επιλεγμένων γνωστών κριτικών κειμένων που αποτέλεσαν σταθμό στην Ιστορία της Νεοελληνικής Κριτικής, από τον Κοραΐ ως και τη Γενιά του '30.

ΕΕΝΕΦ260 Εφαρμογές Συγκριτικής Γραμματολογίας II
Διδάσκ.: Βούλγαρη Σοφία

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή-Μύθος και μυθοκριτική-Λογοτεχνικός μύθος
2. Ο αρχαίος μύθος στη νεότερη ελληνική ποίηση
3. Κάτω από τη «σκιά του Ομήρου» I: Εισαγωγή- Κωστής Παλαμάς
4. Κάτω από τη «σκιά του Ομήρου» II: Άγγελος Σικελιανός Κ. Π. Καβάφης
5. Κάτω από τη «σκιά του Ομήρου» III: Η «μυθική μέθοδος» του Γιώργου Σεφέρη· Η ομηρική παράδοση στον Σεφέρη
6. Οι μεταμορφώσεις του Ελπίνορα I: Σεφέρης Ρίτσος, Σινόπουλος
7. Οι μεταμορφώσεις του Ελπίνορα II: Ρίτσος, Σινόπουλος
8. Ο μύθος του θάνατου θεού Πανός: Παλαμάς, Σικελιανός, Εμπειρίκος
9. Ο τραγικός μύθος στον Σεφέρη και τον Ρίτσο

10. Η αιώνια ζωή του Ορφέα I: Παλαμάς, Σικελιανός
11. Η αιώνια ζωή του Ορφέα II: Εγγονόπουλος, Ρίτσος
12. Η ανατροπή του μύθου στη μεταπολεμική και σύγχρονη ποίηση
13. Ανακεφαλαίωση-συμπεράσματα

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Εξοικείωση με την έννοια του μύθου, τη θεωρία, τις μεθόδους και τις τάσεις της μυθοκριτικής· κατανόηση της σημασίας του αρχαίου ελληνικού μύθου στη δυτική λογοτεχνία και τέχνη – τη δυτική κουλτούρα, γενικά
- Εξάσκηση στην εκ του σύνεγγυς συγκριτική ανάγνωση ποιητικών κειμένων
- Εμβάθυνση στη νεότερη ελληνική ποίηση και βαθύτερη κατανόηση του διαλόγου της τόσο με την αρχαία παράδοση όσο και με τη ευρωπαϊκή λογοτεχνία.

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

ΕΕΓΛΩ 334 Λεξική Σημασιολογία

Διδάσκ.: Γαβριηλίδου Ζωή

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή
2. Έννοιακές σχέσεις ως προς το σημαίνόμενο I (υπωνυμία, μερωνυμία)
3. Έννοιακές σχέσεις ως προς το σημαίνόμενο I I (συνωνυμία, πλησιωνυμία)
4. Έννοιακές σχέσεις ως προς το σημαίνόμενο III (αντίθεση)
5. Έννοιακές σχέσεις ως προς το σημαίνον (πολυσημία)
6. Έννοιακές σχέσεις ως προς το σημαίνον (ομωνυμία, παρωνυμία)
7. Γνωστική σημασιολογία
8. Η θεωρία του προτοτύπου
9. Μεταφορά
10. Μετωνυμία
11. Αλλαγή στη σημασία των λέξεων
12. Βαθμοί και επίταση στη γλώσσα I
13. Βαθμοί και επίταση στη γλώσσα I

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Ολοκληρώνοντας το μάθημα οι φοιτητές γνωρίζουν

- Θεωρητικά ζητήματα γύρω από την υπωνυμία, μερωνυμία, συνωνυμία, πλησιωνυμία, αντίθεση, πολυσημία, μεταφορά, μετωνυμία, επίταση

Και είναι σε θέση να:

- Διδάξουν τα αντίστοιχα φαινόμενα στην τάξη εφόσον προβλέπονται από τα Α.Π. Γλώσσας στο γυμνάσιο και το λύκειο
- Πραγματοποιούν βιβλιοπαρουσιάσεις και βιβλιοκριτικές
- Μικρές ερευνητικές εργασίες
- Παρουσιάσεις με χρήση νέων τεχνολογιών

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΕΒΙΣΤ413 Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία

Διδάσκ.: Τσουρής Κωνστανίνος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Ορισμοί. Πηγές. Βιβλιογραφία.
2. Ιδεολογία. Περιοδολόγηση.
3. Δυναστική Ιστορία.
4. Εδάφη. Λαοί. Γλώσσες.
5. Θρησκείες. Αιρέσεις.
6. Διοίκηση. Στρατός.
7. Νομοθεσία. Οικονομία.
8. Παιδεία. Πνευματική παράδοση.
9. Διάγραμμα σημαντικότερων γεγονότων 325-642.
10. Διάγραμμα σημαντικότερων γεγονότων 642-843.
11. Διάγραμμα σημαντικότερων γεγονότων 843-1025
12. Διάγραμμα σημαντικότερων γεγονότων 1025-1204.
13. Διάγραμμα σημαντικότερων γεγονότων 1204-1453.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές θα λάβουν μια γενική και συνοπτική εικόνα του Βυζαντινού Κράτους κατά περιόδους, των προβλημάτων που αντιμετώπισε, της συνεισφοράς του στην ευρωπαϊκή ιστορία και τον πολιτισμό, του ρόλου του στη διαμόρφωση της ταυτότητας των λαών της ανατολικής Ευρώπης, της συνεχούς εξελίξεως και των αδιάκοπων αλλαγών που το κράτος αυτό υπέστη.

ΕΕΙΣΤ417 Αρχαία Ελληνική Θρησκεία
Διδάσκ.: Χατζή Αικατερίνη

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΕΕΒΑΡΧ443 Εισαγωγή στη Βυζαντινή Αρχαιολογία
Διδάσκ.: Τσουρής Κωνσταντίνος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή. Περιοδολόγηση – Βιβλιογραφία -Πηγές.
2. Βυζαντινή Αρχιτεκτονική 325-642.
3. Βυζαντινή Αρχιτεκτονική 642-843.
4. Βυζαντινή Αρχιτεκτονική 843-1025.
5. Βυζαντινή Αρχιτεκτονική 1025-1204.
6. Βυζαντινή Αρχιτεκτονική 1204-1453.
7. Βυζαντινή Ζωγραφική 325-642.
8. Βυζαντινή Ζωγραφική 642-843.
9. Μεσοβυζαντινή Ζωγραφική. Μακεδόνες και Δούκες.
10. Μεσοβυζαντινή Ζωγραφική. Κομνηνοί.
11. Υστεροβυζαντινή Ζωγραφική.
12. Υστεροβυζαντινή Ζωγραφική.
13. Γλυπτική - Μικροτεχνία.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές θα αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη Βυζαντινή Αρχιτεκτονική και Ζωγραφική πρωτίστως. Στα τελευταία μαθήματα θα γίνουν αναφορές στη Γλυπτική και Μικροτεχνία. Στα μαθήματα παρουσιάζονται τα σημαντικότερα

μνημεία. Δίδεται σχετική έμφαση στα μνημεία του ελλαδικού χώρου. Εξετάζονται επίσης βυζαντινά κείμενα (πεζά και έμμετρα), τα οποία σχετίζονται αμέσως ή έμμέσως με την αρχιτεκτονική και την τέχνη.

- Οι φοιτητές θα αποκτήσουν την ικανότητα να χρονολογούν μνημεία και να τα εντάσσουν σε ρεύματα ή περιοχές βυζαντινής αρχιτεκτονικής και τέχνης.
- Οι φοιτητές 1. θα εξοικειωθούν οι φοιτητές με την επιστημονική ορολογία, 2. θα αποκτήσουν συνοπτική εικόνα του αντικειμένου της βυζαντινής αρχαιολογίας, 3. θα έρθουν αντιμέτωποι με εκτεταμένο εποπτικό υλικό, 4. θα εφοδιασθούν με προσόντα απαιτούμενα για την «πρόσληψη» και «μετάδοση» ενός μνημείου ή αρχαιολογικού χώρου βυζαντινής περιόδου και 5. θα αρχίσουν, θα ελέγξουν και θα πειραματιστούν –ενδεχομένως- με την «οικοδόμηση» των μαθημάτων περί βυζαντινής τέχνης.

ΕΕΒΑΡΧ445 Καθημερινή Ζωή στο Βυζάντιο
Διδάσκ.: Τσουρής Κωνσταντίνος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Ορισμοί.
2. Πόλη και χωριό. Ορολογία (Βυζαντινή και σύγχρονη).
3. Οχυρώσεις. Ορολογία (Βυζαντινή και σύγχρονη).
4. Δημόσια ύδρευση – Αποχέτευση – Απορρίμματα.
5. Πολεοδομία.
6. Σπίτια – Παλάτια – Ατομική ασφάλεια και ύδρευση.
7. Νεκροταφεία – Ταφές.
8. Οικιακός εξοπλισμός – Αγροτικός εξοπλισμός – Οικιακές ασχολίες - Χρόνος
9. Εμφάνιση: Καθημερινή και ειδικών περιστάσεων.
10. Εργαστήρια – Βιοτεχνία – Βιοτεχνική παραγωγή – Επαγγελματικές ασχολίες.
11. Διακίνηση ανθρώπων και προϊόντων - Ατομικές / Συλλογικές μετακινήσεις.
12. Πολυτέλειες.
13. Καθημερινότητα και κοινωνική διαστρωμάτωση.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές θα γνωρίσουν πολεοδομικά σύνολα, οχυρωματική αρχιτεκτονική, μικροτεχνήματα και αντικείμενα τεχνικής σχετιζόμενα με την καθημερινή ζωή, καθημερινές ασχολίες, επαγγελματικές δραστηριότητες. Θα αντιμετωπίσουν τη σιωπή των γραπτών πηγών επί θεμάτων καθημερινής ζωής και θα γνωρίσουν τα είδη των πηγών, τα οποία παρέχουν αυξημένο αριθμό σχετικών ειδήσεων.
- Επίσης θα γνωρίσουν πόλεις, ασφάλεια, ύδρευση, οικοδομικές τεχνικές, οδικό δίκτυο, συγκρότηση γειτονιάς, οικία, νεκροταφεία, ταφικά έθιμα, εργαστήρια, βιοτεχνία και βιοτεχνικά προϊόντα (κεραμικά, γυάλινα, μέταλλα, κοκάλινα, ξύλινα λίθινα κ.τ.λ.), επαγγελματικές ασχολίες, οικιακές ασχολίες, ατομική εμφάνιση καθ' ημέραν και σε ειδικές περιστάσεις, έθιμα του κύκλου της ζωής, επικοινωνίες, μετακινήσεις. Είδη πολυτελείας. Διακίνηση ανθρώπων και προϊόντων.
- Οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με την επιστημονική ορολογία, 2. θα αποκτήσουν συνοπτική εικόνα ενός ειδικού τομέα της βυζαντινής αρχαιολογίας και κοινωνικής ιστορίας, 3. θα έρθουν αντιμέτωποι με εκτεταμένο εποπτικό υλικό και 4. θα εφοδιασθούν με προσόντα απαιτούμενα για την «πρόσληψη» και «μετάδοση» ενός αντικειμένου, μνημείου ή αρχαιολογικού χώρου βυζαντινής περιόδου.

ΕΕΑΡΧ448 Επιγραφική
Διδάσκ.: Χατζή Αικατερίνη

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

ΕΕΠΑΙΔ535 Η διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Διδακτικές Ασκήσεις
Διδάσκ.: Κορρέ Ειρήνη

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η ιστορική εξέλιξη διδασκαλίας του μαθήματος
2. Φυσιογνωμία του μαθήματος: Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά διδασκαλίας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας από το πρωτότυπο και από μετάφραση
3. Το θεσμικό πλαίσιο διδασκαλίας του μαθήματος (ΑΠΣ, ΔΕΠΠΣ και λοιπό νομοθετικό πλαίσιο).
4. Η ερμηνευτική ως μέθοδος διδασκαλίας του μαθήματος.
5. Η διδασκαλία των κειμένων από μετάφραση. Η εξέταση των όρων οργάνωσης της διδακτικής εργασίας για την Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση.
6. Η διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας (μέθοδοι, μορφές διδακτικής εργασίας).
7. Σύγχρονα εργαλεία διδασκαλίας: σχέδιο δράσης, ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, διαφοροποιημένη διδασκαλία, νοητικοί χάρτες, εκπαιδευτικά λογισμικά.
8. Τα σχολικά εγχειρίδια του μαθήματος: έντυπο, ηλεκτρονικό, πολυτροπικό.
9. Η διδακτική εργασία στο έπος, στο δράμα και ο δειγματικός σχεδιασμός διδασκαλίας τους.
10. Η διδακτική εργασία στη λυρική ποίηση και ο δειγματικός σχεδιασμός διδασκαλίας της.
11. Η διδακτική εργασία στα ιστορικά, φιλοσοφικά και ρητορικά κείμενα και ο δειγματικός σχεδιασμός διδασκαλίας τους.
12. Το θέμα της αξιολόγησης του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών.
13. Παρουσιάσεις διδακτικών σεναρίων από τους φοιτητές.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Με το μάθημα αυτό επιδιώκεται οι φοιτητές να εξοικειωθούν με την ειδικότερη διδακτική εργασία στα Αρχαία Ελληνικά κείμενα τόσο από το πρωτότυπο όσο και από τη μετάφραση.
 - Να κατανοούν και να αξιοποιούν τις διδακτικές κατευθύνσεις του Αναλυτικού Προγράμματος κατά τη διδασκαλία.
 - Να καταστούν ικανοί να συνθέτουν σχέδιο, σενάριο διδασκαλίας αλλά και να διδάσκουν με μέθοδο. Να καταστούν ικανοί να αξιολογούν τη διδασκαλία τους αλλά και τους μαθητές τους.
-

2.1.4.2.3 Κλασική Ειδίκευση (Εαρινού Εξαμήνου 2013-14)

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΑΕΦ142 Αρχαία Ελληνική Γλώσσα (Ευθύ – Αντίστροφο)
Διδάσκ.: Μπουσές Σταμάτιος, Τσομής Γεώργιος

Τμήμα Α΄: Μπουσές Σταμάτιος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Ακολουθία χρόνων. Ερωτήσεις, προτροπές, απαγορεύσεις, απορίες, ευχές, δηλώσεις.
Κόσμος και Φύση.
Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).
2. Υποκείμενο.
Τόπος και Χρόνος
Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).
3. Κατηγορούμενο.
Το ανθρώπινο σώμα.
Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).
4. Αντικείμενο.
Ανθρώπινος Βίος
Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).
5. Ομοιόπτωτοι προσδιορισμοί.
Νους.
Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).
6. Ονοματικές προτάσεις.
Τέχνες και Επιστήμες.
Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).
7. Επιρρηματικοί, Ετερόπτωτοι, Εμπρόθετοι προσδιορισμοί.
Λόγος και γραφή.
Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).
8. Επιρρηματικές προτάσεις.
Φιλοσοφία.
Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).
9. Ειδικά είδη προτάσεων.
Αισθήματα, Χαρακτήρας.
Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).
10. Υποθετικές προτάσεις.
Θρησκεία.
Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).
11. Πλάγιος Λόγος.
Οικιακός βίος.
Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).
12. Σύνδεσμοι.
Κράτος.
Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).
13. Σχήματα λόγου.
Νόμος και Δικαιοσύνη

Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Εμπέδωση και εμπάθυνση της γνώσης της αρχαίας ελληνικής γλώσσας ανά τους αιώνες.
- Εξοικείωση στην αναδίφηση του λεξιλογίου των κειμένων.
- Κατανόηση μεταφραστικών κανόνων, οι οποίοι μπορούν να εφαρμοστούν σε κάθε αδιάκτο κείμενο.
- Μύηση στη μέθοδο προσέγγισης, κατανόησης και ερμηνείας αγνώστων κειμένων.
- Μύηση στη μέθοδο παραγωγής αρχαίων ελληνικών κειμένων σε προφορικό και γραπτό λόγο.
- Εξάλειψη της αβεβαιότητας στην γλωσσική έκφραση.

Τμήμα Β': Τσομής Γεώργιος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Αρχαίο ελληνικό κείμενο – μελέτη της δομής του, συντακτική ανάλυση και ακριβής μετάφραση / Αντίστροφο κείμενο και μεταφορά αυτού στην αρχαία αττική διάλεκτο έχοντας ως βάση και οδηγό το παραπάνω αρχαίο ελληνικό κείμενο / Το απαρέμφατο και η χρήση του – Επιμέρους ασκήσεις / Λεξιλόγιο
2. Κείμενο Ευθύ – Αντίστροφο (βλ. 1.) / Η μετοχή και η χρήση της – Επιμέρους ασκήσεις / Λεξιλόγιο
3. Κείμενο Ευθύ – Αντίστροφο (βλ. 1.) / Υποταγμένος λόγος – Δευτερεύουσες προτάσεις, εκφορά τους / Πρακτικοί συντακτικοί κανόνες, οι οποίοι διαρρυθμίζουν την εκφορά των προτάσεων στη Νέα Ελληνική και την αντιστοιχία αυτών με την Αρχαία Ελληνική α' μέρος / Λεξιλόγιο
4. Κείμενο Ευθύ – Αντίστροφο (βλ. 1.) / Υποταγμένος λόγος – Δευτερεύουσες προτάσεις, εκφορά τους / Πρακτικοί συντακτικοί κανόνες β' μέρος / Λεξιλόγιο
5. Κείμενο Ευθύ – Αντίστροφο (βλ. 1.) / Υποταγμένος λόγος – Δευτερεύουσες προτάσεις, εκφορά τους / Πρακτικοί συντακτικοί κανόνες γ' μέρος / Λεξιλόγιο
6. Κείμενο Ευθύ – Αντίστροφο (βλ. 1.) / Εκφορά του χρόνου και του τόπου / Λεξιλόγιο / Παραγωγή αρχαίου ελληνικού λόγου με δεδομένο θέμα βάσει των αρχαίων ελληνικών προγυμνασμάτων και ειδικότερα της χρείας
7. Κείμενο Ευθύ – Αντίστροφο (βλ. 1.) / Εκφορά του τρόπου, του οργάνου και του ποσού / Λεξιλόγιο / Παραγωγή αρχαίου ελληνικού λόγου με δεδομένο θέμα βάσει των αρχαίων ελληνικών προγυμνασμάτων και ειδικότερα της χρείας
8. Κείμενο Ευθύ – Αντίστροφο (βλ. 1.) / Εκφορά της αναφοράς, της αιτίας και του σκοπού / Λεξιλόγιο / Παραγωγή αρχαίου ελληνικού λόγου με δεδομένο θέμα βάσει των αρχαίων ελληνικών προγυμνασμάτων και ειδικότερα της χρείας
9. Κείμενο Ευθύ – Αντίστροφο (βλ. 1.) / Η σύνταξη των ρημάτων α' μέρος, Επιμέρους ασκήσεις / Λεξιλόγιο / Παραγωγή αρχαίου ελληνικού λόγου με δεδομένο θέμα βάσει των αρχαίων ελληνικών προγυμνασμάτων και ειδικότερα της χρείας
10. Κείμενο Ευθύ – Αντίστροφο (βλ. 1.) / Η σύνταξη των ρημάτων β' μέρος,

Επιμέρους ασκήσεις / Λεξιλόγιο / Παραγωγή αρχαίου ελληνικού λόγου με δεδομένο θέμα βάσει των αρχαίων ελληνικών προγυμνασμάτων και ειδικότερα της χρείας

11. Αντίστροφο κείμενο / Επιμέρους ασκήσεις / Υφολογικές παρατηρήσεις και εναλλακτικές λύσεις / Παραγωγή αρχαίου ελληνικού λόγου με δεδομένο θέμα βάσει των αρχαίων ελληνικών προγυμνασμάτων και ειδικότερα της χρείας / Λεξιλόγιο
12. Αντίστροφο κείμενο / Επιμέρους ασκήσεις / Υφολογικές παρατηρήσεις και εναλλακτικές λύσεις / Παραγωγή αρχαίου ελληνικού λόγου με δεδομένο θέμα βάσει των αρχαίων ελληνικών προγυμνασμάτων και ειδικότερα της χρείας / Λεξιλόγιο
13. Ευθύ και αντίστροφο κείμενο – Γενική επανάληψη / Παραγωγή αρχαίου ελληνικού λόγου με δεδομένο θέμα.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές θα αποκτήσουν την ικανότητα να μεταφράζουν ένα αδίδακτο αρχαίο ελληνικό κείμενο με ακρίβεια.
- Με τις ασκήσεις μεταφοράς κειμένου από τη Νεοελληνική στην Αρχαία Αττική διάλεκτο θα εμβαθύνουν στη γραμματική και τις συντακτικές ιδιαιτερότητες του αρχαίου ελληνικού λόγου και θα αναπτύξουν τεχνικές μεταφοράς νεοελληνικού κειμένου στην αρχαία αττική διάλεκτο και πρακτικούς συντακτικούς κανόνες, οι οποίοι θα διαρρυθμίζουν την εκφορά των προτάσεων στη Νέα Ελληνική και την αντιστοιχία αυτών με την Αρχαία Ελληνική.
- Παράλληλα θα εμπλουτιστεί το λεξιλόγιό τους σε σημαντικό βαθμό.

ΥΑΕΦ143

Δραματική Ποίηση

Διδάσκ.: Νικολαΐδου Σμαρώ (Τραγωδία), Σαρίσχουλη Παναγιώτα (Κωμωδία)

Τμήμα Α΄: Νικολαΐδου Σμαρώ

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγικά: α. Ο μύθος και η λατρεία του Διονύσου. β. Οι διονυσιακές καταβολές της τραγωδίας – Η παρουσία του Διονύσου στο αρχαίο δράμα (σωζόμενα έργα και αποσπάσματα).
2. α. Η ζωή και το έργο του Ευριπίδη. β. Η θέση των Βακχών στο έργο του Ευριπίδη και η σημασία τους για τη διαμόρφωση της φιλολογικής κριτικής. γ. Βάκχες και μεταθέατρο.
3. Ευρ. Βάκχες, 1-63
4. Ευρ. Βάκχες, 64-169
5. Ευρ. Βάκχες, 170-265
6. Ευρ. Βάκχες, 266-433
7. Ευρ. Βάκχες, 434-575
8. Ευρ. Βάκχες, 576-659
9. Ευρ. Βάκχες, 660-774
10. Ευρ. Βάκχες, 775-912
11. Ευρ. Βάκχες, 913-1042
12. Ευρ. Βάκχες, 1043-1199
13. Ευρ. Βάκχες, 1200-1392

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Το μάθημα προσφέρει μια εξειδικευμένη προσέγγιση της αρχαίας τραγωδίας με τη διδασκαλία της τραγωδίας Βάκχες του Ευριπίδη. Οι φοιτητές θα κατανοήσουν:

- Τη σύνδεση του Διονύσου με το θέατρο (γιατί ο Διόνυσος –και όχι άλλος θεός– έγινε προστάτης του αρχαίου δράματος).
- Τη σχέση τελετουργίας και δραματικότητας.
- Τον ιδιαίτερο ρόλο του χορού στις Βάκχες.
- Τη σημασία της ερμηνείας των Βακχών για τη διαμόρφωση της φιλολογικής κριτικής για τον Ευριπίδη ειδικά και την αρχαία τραγωδία γενικότερα.
- Το περιεχόμενο και τα όρια της σύγχρονης μεταθεατρικής θεωρίας.

Τμήμα Β΄: Σαρίσχουλη Παναγιώτα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. **i) Συνάντηση υποδοχής.** Προσωπική γνωριμία με τους φοιτητές. Συζήτηση για τις απαιτήσεις του μαθήματος. Ο διδάσκων παρουσιάζει μια γενική εισαγωγή στο αντικείμενο του μαθήματος, ένα σχεδιάγραμμα της πορείας των παραδόσεων και των απαιτήσεων του διδάσκοντα από τους φοιτητές. Οι φοιτητές λαμβάνουν έναν κατάλογο συγγραμμάτων διαρθρωμένο ανάλογα με τις επιμέρους ενότητες του μαθήματος. **ii) Εισαγωγική διάλεξη για την κωμωδία:** Αρχαία Κωμωδία, Πολιτική Κωμωδία, ο Μενάνδρος και η Νέα Κωμωδία.

2. **ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ** (βιογραφικά στοιχεία, εργογραφία).

3. **ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΒΑΤΡΑΧΟΙ** – Η πρώτη παράσταση – Τα Λήνια – Το κοινό – Το ιστορικό υπόβαθρο.

4. Η δράση του έργου και ο Λογοτεχνικός Αγών – Οι χαρακτήρες και ο χορός – Το Θέατρο, οι μάσκες και τα κουστούμια.

5. Κωμική τεχνική – Γλώσσα του Αριστοφάνη – Μέτρα, Μουσική, Απαγγελία, Χορός – Τυπική Δομή της αριστοφανικής κωμωδίας.

6. Η χειρόγραφη παράδοση του κειμένου – Απήχηση του Αριστοφάνη στην εποχή του και πρόσληψη σε μεταγενέστερους συγγραφείς.

7. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΣ: στ. **674-685** (Ωδή).

8. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΣ: στ. **686-705** (Επίρρημα).

9. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΣ: στ. **706-716** (Αντιωδή).

10. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΣ: στ. **718-737** (Αντεπίρρημα).

11. ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ: στ. **354-371**.

12. ΑΓΩΝ: στ. **895-904** (Ωδή).

13. ΑΓΩΝ: στ. 905-970 (Επίρρημα). Συμπεράσματα και τελική επισκόπηση της διδακτέας ύλης.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι παραδόσεις καλύπτουν τόσο ευρύτερους θεωρητικούς προβληματισμούς που αφορούν την αριστοφανική κωμωδία όσο και την εμπειριστατωμένη μελέτη των *Βατράχων*. Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να συμμετάσχουν στη συζήτηση επιστημονικών θεμάτων που προκύπτουν στη διάρκεια των παραδόσεων, έτσι ώστε να αναπτύξουν τις προσωπικές τους δυνατότητες κριτικής ανάλυσης του κειμένου.

ΥΑΕΦ144

Λυρική Ποίηση

Διδάσκ.: Μανακίδου Φλώρα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. α) Γενική εισαγωγή στην ελληνιστική περίοδο, σύντομη παρουσίαση των δυναστειών με έμφαση στην πτολεμαϊκή Αλεξάνδρεια (Μουσείον, Βιβλιοθήκη), και ιδιαίτερα την αλεξανδρινή φιλολογία. Γενική εισαγωγή στην ελληνιστική ποίηση. β) Σημαντικότεροι εκπρόσωποι και τάσεις, προβλήματα χρονολόγησης και σχέσης μεταξύ ποιητών. Καλλιμαχικοί και αντίπαλοι. Ο όρος ποιητής-λόγιος, φύσις και τέχνη, παράδοση και νεωτερικότητα, *ars allusiva*. Οι πρόδρομοι: Αντίμαχος Κολοφώνιος, Φιλίτας ο Κώος. Ανάγνωση επιλεγμένων σχετικών χωρίων.
2. Η θέση του Καλλίμαχου και οι βασικές του αισθητικές αρχές. Ανάγνωση επιλεγμένων σχετικών χωρίων. Σύγχρονες τάσεις της έρευνας.
3. Γενική εισαγωγή στους Ύμνους: πολιτική και ποιητική. Παρουσίαση των άλλων 4 Ύμνων. Ύμνος στον Απόλλωνα 1-15. Έμφαση σε προβλήματα γραφών, διάλεκτο, αφηγηματικές φωνές, μοντέλα και καλλιμαχική ποιητική τέχνη και συζήτηση της βιβλιογραφίας.
4. Ύμνος στον Απόλλωνα 16-54
5. Ύμνος στον Απόλλωνα 55-84
6. Ύμνος στον Απόλλωνα 85-113. Το ποιητολογικό μήνυμα.
7. Λουτρά 1-22
8. Λουτρά 23-55
9. Λουτρά 56-95
10. Λουτρά 96-118
11. Λουτρά 118-142
12. Συμπεράσματα: μία συγκριτική ανάγνωση των 2 Ύμνων, η σχέση με Κυρήνη.
13. Μια δοκιμή πτολεμαϊκής ανάγνωσης των 6 ύμνων και η εικόνα του αυλικού Καλλίμαχου μέσα από άλλα έργα του.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Στην εισαγωγική ενότητα οι φοιτητές θα αποκτήσουν γνώσεις πάνω στο ιστορικό πλαίσιο και τις βασικές αρχές και στοιχεία που καθορίζουν την νεωτερική ποίηση της ελληνιστικής εποχής και έμφαση θα δοθεί στις αισθητικές ιδέες του Καλλίμαχου σε αντιθετική σχέση προς τις πιο παραδοσιακές αρχές.
- Στο κυρίως τμήμα του μαθήματος οι φοιτητές θα μπορέσουν να ταυτίσουν τα κύρια μορφικά χαρακτηριστικά (ύφος, μέτρο; δακτυλικό εξάμετρο και ελεγειακό δίστιχο, διάλεκτος: επική και δωρική) και θα κληθούν να επεξεργαστούν μία πολύ περίπλοκη ποίηση που απαιτεί επίσης ενδελεχή γνώση της προηγούμενης λογοτεχνικής παράδοσης και των λογοτεχνικών ειδών (ομηρικά έπη, ομηρικοί Ύμνοι, Πίνδαρος, αττική τραγωδία κ.άλ.).
- Οι φοιτητές θα μάθουν την περίπλοκη φύση του καλλιμαχικού ποιητικού εργαστηρίου και θα εισαχθούν σε πιο γενικά θέματα όπως είναι η σχέση πολιτική, γεωπονητικής και ποιητικής, ο ρόλος του αυλικού ποιητή και η ανακατασκευή γενεαλογικών σχέσεων.
- Ένας δευτερεύων στόχος είναι να μάθουν να καταγίνονται με προβλήματα

γραφών και να χρησιμοποιούν κριτικά διαφορετικές εκδόσεις των ποιημάτων.

ΥΑΕΦ146 Ιστοριογραφία
Διδάσκ.: Μπουσές Σταμάτιος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή 1. 1-4
2. Κορίνθιοι 1. 88
3. Πεντηκονταετία 1. 95-98
4. Επιτάφιος 2. 41
5. Ο Λοιμός 2. 52-54
6. Μυτιλήνη 3. 40, 50
7. Κέρκυρα 3. 82-83
8. Κλέων 4. 19-20
9. Βρασίδας 4. 126.
10. Μηλίοι 5. 85-89
11. Αλκιβιάδης 6. 60-61
12. Επιστολή Νικίου 7. 14-15
13. Αντίδραση των Αθηνών μετά την ήττα 8. 1, 70

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Η γνώση της γραμματικής και του συντακτικού καθώς και του βασικού λεξιλογίου της αρχαίας ελληνικής.
- Η δεξιότητα χρήσης και ενσωμάτωσης τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας για τις φιλολογικές επιστήμες: Η αξιοποίηση με ορθό τρόπο του διαδικτύου, των βάσεων δεδομένων (π.χ. TLG, Perseus) καθώς και η γνώση του απαραίτητου λογισμικού είτε για την παραγωγή και μορφοποίηση κειμένου (Word) είτε για την ετοιμασία των προφορικών παρουσιάσεων στην τάξη (PowerPoint).

ΕΕΑΕΦ152 Παπυρολογία II
Διδάσκ.: Σαρίσχουλη Παναγιώτα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. **i) Συνάντηση υποδοχής.** Προσωπική γνωριμία με τους φοιτητές. Συζήτηση για τις απαιτήσεις του μαθήματος. Οι φοιτητές λαμβάνουν έναν κατάλογο συγγραμμάτων διαρθρωμένο ανάλογα με τις επιμέρους ενότητες του μαθήματος.
ii) Εισαγωγική διάλεξη για την αρχαία μαγεία.
2. **Η μαγεία στη φαραωνική και τη δημοτική Αίγυπτο.**
3. **Ελληνική μαγεία στην Αίγυπτο:** I. Πρώτες ανακαλύψεις και δημοσιεύσεις, II. Ιστορία των κειμένων, III. Χρονολόγηση, IV. Ύμνοι.
4. **Ξένα στοιχεία στην ελληνική μαγεία:** a) ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, b) ΜΙΘΡΑΪΚΑ ΚΑΙ ΠΕΡΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, c) ΒΑΒΥΛΩΝΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, d) ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΚΑΙ ΡΩΜΑΪΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, e) ΣΗΜΙΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, f) ΒΟΥΔΙΣΤΙΚΑ?
5. **Μαγεία και μάγοι στον ελληνορωμαϊκό κόσμο.** Παραδείγματα από έλληνες και λατίνους κλασικούς συγγραφείς.
6. **Μαγεία και μάγοι στον ελληνορωμαϊκό κόσμο.** Περαιτέρω παραδείγματα

από έλληνες και λατίνους κλασικούς συγγραφείς.

7. PGM I 1–42
 8. PGM IV 296-466
 9. PGM I 263-347
 10. Inscr. Mus. Louvre 204 = Suppl. Mag. I 6
 11. P. Köln inv. 1982 = Suppl. Mag. I 7
 12. P. Louvre E 7332 bis = Magica Varia 2
 13. Συμπεράσματα και τελική επισκόπηση της διδακτέας ύλης.
-

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Καθ' όλη τη διάρκεια της ελληνικής και ρωμαϊκής αρχαιότητας οι άνθρωποι χρησιμοποιούσαν τη μαγεία (κατάρες, ερωτικά ξόρκια και θεραπευτικά φίλτρα, αποτροπαϊκά φυλακτά κ.λπ.) έτσι ώστε να επηρεάσουν τον περιβάλλοντα κόσμο.
 - Το μάθημα εξετάζει τους «μάγους» του αρχαίου κόσμου, τις τεχνικές και τα μέσα που χρησιμοποιούσαν για να εξυπηρετήσουν την πελατεία τους.
 - Επιχειρείται η εξοικείωση των φοιτητών με την προβληματική της αρχαίας μαγείας (σε θρησκευτικό, πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο) τόσο μέσα από κείμενα της κλασικής γραμματείας όσο και μέσα από τα παπυρικά μαγικά κείμενα.
-

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΛΦ171

Πεζογραφία II

Διδάσκ.: Μαστρογιάννη Άννα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή I: Βίος και έργα του Σενέκα - ο θεσμός της αποθέωσης του αυτοκράτορα - η προσωπικότητα του Κλαυδίου - Αποκολοκύνθωσις: συγγραφέας, τίτλος, χρόνος συγγραφής, στόχοι, γλώσσα και ύφος, παράδοση του κειμένου - πρόσληψη
2. Εισαγωγή II: Η Μενίπεια σάτιρα και το λογοτεχνικό της υπόβαθρο - Σάτιρα και πολιτική - Σάτιρα και δράμα
3. §1: Προοίμιο
4. §2: Περιφράσεις για τη δήλωση του χρόνου και της μέρας
5. §3: Πριν το θάνατο του Κλαυδίου
6. §4: Ο θάνατος του Κλαυδίου – “laudes Neronis”
7. §5-7: Ο Κλαύδιος στον ουρανό
8. §8-11: Ουράνια συνέλευση
9. §10: Αγόρευση του Αυγούστου
10. §12: Η κηδεία και ο θρήνος για τον Κλαύδιο
11. §13-14: Κατάβαση στον Άδη
12. §15: Η δίκη και η τιμωρία του Κλαυδίου
13. Συμπεράσματα

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοήσουν το πολιτικό και ιδεολογικό πλαίσιο της νερόνειας περιόδου.
- προσεγγίσουν θέματα κριτικής του κειμένου.
- γνωρίσουν ορισμένες απόπειρες πρόσληψης της ρωμαϊκής πραγματικότητας από τον κινηματογράφο.

ΥΛΦ174 Μυθιστόρημα

Διδάσκ.: Παπαδοπούλου Ιωάννα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή
2. *Met.* 1.1
3. *Met.* 4.27-32
4. *Met.* 4.33-5.2
5. *Met.* 5.3-5.10
6. *Met.* 5.11-15
7. *Met.* 5.16-21
8. *Met.* 5.22-31
9. *Met.* 6.1-6
10. *Met.* 6.7-12
11. *Met.* 6.13-18
12. *Met.* 6.19-25
13. Πρόσληψη του έργου από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Με αφορμή την ενασχόληση με το έργο του Απουλήιου *Μεταμορφώσεις* (ή *Ο χρυσός γάιδαρος*) οι φοιτητές θα γνωρίσουν το λογοτεχνικό είδος του ρωμαϊκού μυθιστορήματος, ενώ ταυτόχρονα θα γίνει η εισαγωγή τους και στο αρχαίο ελληνικό μυθιστόρημα.
- Θα εμβαθύνουν στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του μυθιστορήματος του Απουλήιου (λογοτεχνικά πρότυπα, ειδολογικές προϋποθέσεις και συμβάσεις, φιλοσοφικό υπόβαθρο), το οποίο θα μπορούν να εντάξουν στα λογοτεχνικά, κοινωνικο-πολιτικά και ιδεολογικά πλαίσια των αυτοκρατορικών χρόνων.
- Θα εμπεδώσουν τις γνώσεις τους σε ζητήματα γραμματικής, συντακτικού και ύφους της λατινικής γλώσσας.
- Κυρίως όμως θα αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη γύρω από ζητήματα της σύγχρονης φιλολογικής κριτικής, όπως διακειμενικότητα, μετα-λογοτεχνικότητα, τεχνικές αφήγησης, λειτουργία και ερμηνεία του μύθου, πρόσληψη.
- Τέλος, θα είναι σε θέση να αξιολογήσουν τη συμβολή του ρωμαϊκού μυθιστορήματος στη δημιουργία και εξέλιξη του ευρωπαϊκού μυθιστορήματος.

ΕΕΛΦ175 Ρωμαϊκό Δράμα

Διδάσκ.: Παπαδοπούλου Ιωάννα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή στους σκοπούς του μαθήματος και παρουσίαση της ύλης και της βιβλιογραφίας- Γενική εισαγωγή στο ρωμαϊκό δράμα I: α) Το Δράμα μετά τον

- 4ο αι. π.Χ., β) Η ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας και το ρωμαϊκό δράμα (τραγωδία-κωμωδία) και γ) Οι εκπρόσωποι του ρωμαϊκού δράματος
2. Γενική εισαγωγή στη ρωμαϊκό δράμα II: α) Είδη ρωμαϊκού δράματος, β) Οι θεατρικές παραστάσεις (τόπος και χρόνος, αρχιτεκτονική ρωμαϊκού θεάτρου, συντελεστές: οργάνωση, κοινό, υποκριτές κλπ.), γ) Το ρωμαϊκό θέατρο και άλλα θεατρικά είδη (ελληνική τραγωδία, Νέα Κωμωδία, μίμοι)
 3. Η Ρωμαϊκή Κωμωδία: η αστική «κωμωδία ηθών» (θέματα-τύποι) – Η «βαρβαρική» κωμωδία του Πλαύτου - Εισαγωγή στη κωμωδία *Mostellaria*.
 4. Ανάλυση, σχολιασμός και ερμηνεία χαρακτηριστικών σκηνών του έργου.
 5. Ανάλυση, σχολιασμός και ερμηνεία χαρακτηριστικών σκηνών του έργου.
 6. Ανάλυση, σχολιασμός και ερμηνεία χαρακτηριστικών σκηνών του έργου.
 7. Ανάλυση, σχολιασμός και ερμηνεία χαρακτηριστικών σκηνών του έργου.
 8. Η νερόνια περίοδος – ο Σενέκας και η τραγωδία – γνωρίσματα της σενέκειας δραματουργίας- Εισαγωγή στον *Oedipus*.
 9. Ανάλυση, σχολιασμός και ερμηνεία χαρακτηριστικών σκηνών του έργου.
 10. Ανάλυση, σχολιασμός και ερμηνεία χαρακτηριστικών σκηνών του έργου.
 11. Ανάλυση, σχολιασμός και ερμηνεία χαρακτηριστικών σκηνών του έργου.
 12. Ανάλυση, σχολιασμός και ερμηνεία χαρακτηριστικών σκηνών του έργου.
 13. Επανάληψη-Πρόσληψη των δύο έργων-παρουσίαση εργασιών.
 - 14.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Με την ολοκλήρωση των σεμιναριακής υφής παραδόσεων οι φοιτητές θα κατανοήσουν τις ιδιαιτερότητες του ρωμαϊκού δράματος. Πιο συγκεκριμένα θα γνωρίζουν τη σημασία της «Κωμωδίας Ηθών», τα δραματουργικά γνωρίσματα του Πλαύτου ως κωμικού ποιητή και θεατρικού συγγραφέα και την εξέλιξη του κωμικού θεατρικού είδους από τη Νέα στη Ρωμαϊκή Κωμωδία με έμφαση στην ανανέωση/συνέχιση του είδους από τους Ρωμαίους κωμικούς ποιητές.
- Παράλληλα, μέσω της ανάλυσης του *Oedipus*, οι φοιτητές θα έχουν εμβαθύνει στη σενέκεια τραγωδία και θα έχουν εξοικειωθεί με τον επιστημονικό προβληματισμό στο πεδίο της κριτικής της σενέκειας δραματουργίας (π.χ. ενσυναίσθηση-empathy, παρουσίαση κινήτρων και παθών, ο ρωμαϊκός στωϊκισμός και η επίδρασή του στο έργο, η επιρροή της ρητορικής στον μύθο, τη διάνοια και το ήθος των ηρώων, ο ρόλος του Χορού, οι δευτερεύοντες χαρακτήρες, συσχετισμοί με τα πεζά έργα/φιλοσοφικά κείμενα του) και της θεατρικότητας των έργων του (είσοδοι και έξοδοι- stagecraft, η ανίχνευση γνωρισμάτων του αναγνωστικού δράματος και τα επιχειρήματα σχετικά με τη σκηνική διδασκαλία ή μη του έργου - 'closet-drama').

2.1.4.2.4 Βυζαντινή – Νεοελληνική Ειδίκευση (Χειμερινού Εξαμήνου 2013-14)

BYZANTINΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΒΦ271 Βυζαντινή Υμνογραφία
Διδάσκ.: Παπαγιάννης Γρηγόριος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. και 2. Γενική εισαγωγή. Όροι, εποχές, είδη, εκπρόσωποι.
3. Κοντάκιο (θεωρητική εισαγωγή)
4. 5. 6. Ανάγνωση – ανάλυση επιλεγμένων αποσπασμάτων ή και ολόκληρου Κοντακίου του Ρωμανού ή του Ακαθίστου
7. Τα προβλήματα του Ακαθίστου
8. Κανόνες (θεωρητική εισαγωγή)
9. 10. 11. Ανάγνωση – ανάλυση επιλεγμένων αποσπασμάτων ή και ολόκληρου Κανόνα (της εποχής των κυρίως μελωδών)
12. και 13. Ελάσσονα υμνογραφικά είδη. Μεταγενέστερη υμνογραφία (εποχή ποιητών)

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Γνωριμία με τα είδη και τους εκπροσώπους της Βυζαντινής Υμνογραφίας, με τα desiderata, τις επιστημονικές μεθόδους και τα εργαλεία της Βυζαντινής Φιλολογίας στο χώρο αυτό.
- Απώτερος στόχος να μπορούν να προσεγγίσουν τα κείμενα της υμνογραφίας, να αναγνωρίσουν τα χαρακτηριστικά τους, το ιδιαίτερο διακειμενικό πλαίσιο τους, τις μετρικές ιδιαιτερότητές τους και τα προβλήματα που αναφέρονται κατά την κριτική έκδοσή τους.

ΕΕΒΦ275 Βυζαντινή Επιστολογραφία
Διδάσκ.: Τζιάτζη Μαρία

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η Βυζαντινή Επιστολογραφία (τύποι επιστολών, θεωρία της βυζαντινής επιστολής)
Αποσπάσματα κειμένων: Δημητρίου Φαληρέως, Τύποι έπιστολικοί, Λιβανίου σοφιστού Έπιστολιμαίοι χαρακτήρες, Βασιλείω Λιβάνιος (έπιστ. 4), Έκ τών Δημητρίου Περί Έρμηνείας: Πώς δεί έπιστέλλειν
2. Θεωρία της βυζαντινής επιστολής (συνέχεια), χαρακτηριστικά, τρόπος παράδοσης
κείμενο: Γρηγορίου Ναζιανζηνού έπιστ. 51 <Νικοβούλω>
3. Μέγας Βασίλειος
κείμενο: έπιστ. 12 και 13 (Όλυμπίω), 19 (Γρηγορίω έταίρω) και 300 (Πατρι σχολαστικού παραμυθητική)
4. Γρηγόριος Ναζιανζηνός, κείμενο: έπιστ. 5 Βασιλείω, Συνέσιος ο Κυρηναίος, κείμενο: έπιστ. 16 Τη Ύπατία
5. Θεόδωρος Στουδίτης και η οικονομομαχία
κείμενο: έπιστ. 63 Άβολίω και Ίωάννη μονάζουσιν και 315 Τιμοθέω τέκνω
6. Ο πατριάρχης Φώτιος ως λόγιος και επιστολογράφος
κείμενο: έπιστ. 4 Παρθενίω άσηκρηήτις και έπιστ. 47 Άλεξάνδρω κόμητι

7. Θεόδωρος μητροπολίτης Κυζίκου και Κωνσταντίνος Ζ΄ Πορφυρογέννητος: η φιλία και η πολιτική τους σύμπραξη
κείμενο: Δύο αμοιβαίες επιστολές
8. Ο Μιχαήλ Ψελλός, μια πολιτική φυσιογνωμία χωρίς ηθικούς ενδοιασμούς
κείμενο: Πρὸς τὸν βασιλέα τὸν Διογένην μετὰ <τὸ> τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐκκοπῆναι ἐπιστολὴ παραμυθητικὴ
9. Ἰωάννης Τζέτζης
κείμενο: ἐπιστολὴ ιζ΄ Πρὸς τινὰ γραμματικόν και ἐπιστ. Τῷ ἡγουμένῳ τῆς Παντεπόπτου
10. Νικηφόρος Χοῦμνος
κείμενο: <Τῷ πρωτοβεστιαρίῳ τῷ Μουζάλωνι> ἐπιστ. 2 και 3
11. Δημήτριος Κυδώνης
κείμενο: ἐπιστ. 205 (viro religioso) και 291 (amico praedilecto)
12. Μανουήλ Καλέκας
κείμενο: ἐπιστ. <Τῷ βασιλεῖ>
13. Ἰωσήφ Βρυέννιος
κείμενο: ἐπιστ. Ἰωάννη: μια συμβολή

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές θα γνωρίσουν το λογοτεχνικό είδος της βυζαντινής επιστολογραφίας μέσα από μια διεξοδική εισαγωγή και στη συνέχεια θα διδαχτούν αρκετές επιστολές (ανάμεσά τους και αμοιβαίες) γραμμένες από επιφανείς βυζαντινούς λογίους και αριστοτέχνες του είδους από όλες τις περιόδους της βυζαντινής λογοτεχνίας.
- Ὑστερα ἀπὸ μὴ σύντομη εισαγωγή στὴν προσωπικότητα και τὸ ἔργο του κάθε ἐπιστολογράφου θα προχωροῦμε στὴ μετάφραση και τὸ σχολιασμό τῆς ἀντίστοιχης ἐπιστολῆς.
- Εἶναι ἐπιθυμητὴ ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ τῶν φοιτητῶν στὸ μάθημα, εἰδικά στὴ μετάφραση και τὴ γραμματικὴ ἀνάλυση.

ΕΕΒΦ279

Βυζαντινὴ Ἀγιολογία

Διδάσκ.: Κωνσταντινίδου Μαρία

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εἰσαγωγή. Ἡ ἀγιολογία ὡς λογοτεχνία. Εἶδη και τυποὶ τῶν ἀγιολογικῶν κειμένων. Προέλευση και ἐξέλιξη στὶς τρεῖς περιόδους τοῦ Βυζαντίου. Ἡ ἱστορία και τὰ εργαλεῖα τῆς ἀγιολογικῆς ἐρευνας.
2. Ἡ λατρεία τῶν ἁγίων στὸ Βυζάντιο. Τὰ ἀγιολογικὰ κείμενα ὡς ἱστορικὴ πηγή. Κατηγορίες ἁγίων στα κείμενα (στυλίτες, σαλοῖ, στρατιωτικοί κτλ.)
3. Οἱ πατέρες τῆς ἐρήμου: ὁ βίος τοῦ Μ. Ἀντωνίου.
4. Οἱ βίοι τοῦ Ἁγίου Συμεῶν τοῦ Στυλῆτη (1ο μέρος).
5. Οἱ βίοι τοῦ Ἁγίου Συμεῶν τοῦ Στυλῆτη (2ο μέρος).
6. Οἱ γυναῖκες ὡς ἡρωίδες ἀγιολογικῶν κειμένων: ὁ βίος τῆς Ἁγίας Θέκλας (1ο μέρος).
7. Ὁ βίος τῆς Ἁγίας Θέκλας (2ο μέρος).
8. Οἱ συλλογές θαυμάτων στὶς τρεῖς περιόδους τοῦ Βυζαντίου: ἐπιλεγμένα κείμενα (1ο μέρος).
9. Οἱ συλλογές θαυμάτων στὶς τρεῖς περιόδους τοῦ Βυζαντίου: ἐπιλεγμένα κείμενα (2ο μέρος).
10. Οἱ συλλογές θαυμάτων στὶς τρεῖς περιόδους τοῦ Βυζαντίου: ἐπιλεγμένα

κείμενα (3ο μέρος).

11. Μηνολογία: ο Συμεών Μεταφραστής.
12. Αστικός χώρος και αγιολογικά κείμενα: οι άγιοι της Θεσσαλονίκης.
13. Η αναβίωση της Παλαιολόγειας περιόδου: ξαναγράφοντας τους βίους αγίων.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές θα έχουν μια γενική εποπτεία της αγιολογικής λογοτεχνίας σε όλη τη διάρκεια του Βυζαντίου.
- Θα έχουν εξοικειωθεί με το ύφος και τη γλώσσα των αγιολογικών κειμένων, τα επιμέρους είδη της αγιολογίας καθώς και τους πιο σημαντικούς συγγραφείς και κείμενα.
- Θα είναι σε θέση να μεταφράζουν επιστημονικά τα σχετικά κείμενα και να τα τοποθετούν στο λογοτεχνικό και ιστορικό τους περιβάλλον.

ΕΕΒΦ283 Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Ποίησης και Πεζογραφίας
Διδάσκ.: Tocci Raimondo

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η βιογραφία του Μιχαήλ Ψελλού
2. Μια πρώτη προσέγγιση στο έργο του Μιχαήλ Ψελλού
3. Η Χρονογραφία του Μιχαήλ Ψελλού I
4. Η Χρονογραφία του Μιχαήλ Ψελλού II
5. Ο Μιχαήλ Ψελλός και οι σύγχρονοί του
6. Ρητορική στο Βυζάντιο
7. Ρητορική και συγγραφική ταυτότητα (authorship) στο Βυζάντιο I
8. Ρητορική και συγγραφική ταυτότητα (authorship) στο Βυζάντιο II
9. Μιχαήλ Ψελλός: παράσταση εαυτού (self-representation) I
10. Μιχαήλ Ψελλός: παράσταση εαυτού II
11. Μιχαήλ Ψελλός: παράσταση εαυτού III
12. Από την ρητορική στη λογοτεχνία
13. Η προσωπικότητα του Μιχαήλ Ψελλού

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του έργου και της προσωπικότητας του Μιχαήλ Ψελλού.
- προσεγγίσουν μέσω του έργου του Μιχαήλ Ψελλού τους τρόπους παράστασης εαυτού ενός βυζαντινού συγγραφέα.
- αναζητήσουν, διαβάσουν και χρησιμοποιήσουν τη βιβλιογραφία που απαιτείται για μια γραπτή εργασία.
- οργανώσουν τη δομή και να προβούν στη σύνταξη γραπτής εργασίας.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΝΕΦ242 Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία (1669-1830)
Διδάσκ.: Βούλγαρη Σοφία

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή: το κοινωνικο-ιστορικό πλαίσιο· πνευματικά ζητήματα και αιτήματα της περιόδου 1669-1830

2. Ο ευρωπαϊκός Διαφωτισμός: γένεση, ιστορία, αρχές και στόχοι
3. Ο «νεοελληνικός Διαφωτισμός»: όροι, προϋποθέσεις και ιδιαιτερότητες, εκπρόσωποι, φιλοσοφικές και αισθητικές απόψεις, υποδοχή
4. Η αφηγηματική πεζογραφία της περιόδου: προϋποθέσεις και περιορισμοί για τη μελέτη της, είδη
5. Ο διάλογος με την αρχαία παράδοση και τις ξένες λογοτεχνίες της Δύσης και της Ανατολής· ο ρόλος της μετάφρασης
6. Θεωρίες και απόψεις για την πλασματική πεζογραφία
7. Η θεωρία του Κοραή για τη «μυθιστορία»: το γλωσσικό ζήτημα
8. Αισθηματική πεζογραφία
9. Η επίδραση των ανατολικών αφηγημάτων
10. Αφηγήματα με κοινωνική, ηθογραφική και ηθολογική οπτική
11. Αφηγήματα με κωμικούς ήρωες και αντιήρωες: Αίσωπος, Μπερτόλδος, Παπατρέχας
12. Αφηγήματα με θέμα την περιπλάνηση και τη μύηση· «ιστορικά» αφηγήματα
13. Ανακεφαλαίωση/συμπεράσματα

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

-
- Γνωριμία με μια περιοχή της νεοελληνικής γραμματείας και λογοτεχνίας που παραμένει σχετικά άγνωστη και ανεξιχνίαστη – ειδικότερα με τη διαμόρφωση και την εξέλιξη της αφηγηματικής πλασματικής πεζογραφίας κατά την περίοδο 1669-1830.
 - Γνωριμία με το ευρύτερο (ευρωπαϊκό) πολιτικό, φιλοσοφικό και αισθητικό πλαίσιο του Διαφωτισμού.
 - Κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων του λεγόμενου «Νεοελληνικού Διαφωτισμού» και των συνθηκών πρόσληψης των ευρωπαϊκών ιδεών από τον ελληνισμό της Τουρκοκρατίας.
 - Εξοικείωση με τις ιστορικές και κοινωνικές συνθήκες κάτω από τις οποίες αναδύθηκε, καθώς και τις θεωρητικές και αισθητικές βάσεις πάνω στις οποίες στηρίχθηκε η αφηγηματική πεζογραφία της εποχής.
 - Εμβάθυνση στον διάλογο τόσο με την αρχαία παράδοση όσο και με τις δυτικές και ανατολικές γραμματείες, μέσα από τον οποίο διαμορφώθηκε και αναπτύχθηκε η νεοελληνική πλασματική πεζογραφία.
 - Κατανόηση των παραμέτρων του γλωσσικού ζητήματος, εξοικείωση με τις γλωσσικές βαθμίδες της πεζογραφίας της εποχής.

ΥΝΕΦ243 Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία (1830-1914)

Διδάσκ.: Μαυρέλος Νικόλαος

Περιεχόμενα μαθήματος:

-
1. Η έννοια “νεοτερικότητα”. Γενικά για τον 19ο αιώνα ως εποχή μετάβασης προς τη νεοτερικότητα.
 2. Η πνευματική κίνηση τον 19ο αι.: Φιλοσοφία, Τέχνη, Επιστήμες, Βιομηχανία, Υλικός Πολιτισμός.
 3. Ο Χέγκελ στη Φιλοσοφία και ο Μπωντλαίρ στην τέχνη. Γενική εισαγωγή στις θεωρίες τους για το νεοτερικό.
 4. Ο Μπωντλαίρ και ο “Ζωγράφος της μοντέρνας ζωής”. Προσέγγιση του κειμένου.
 5. Όψεις νεοτερικότητας στα κινήματα από το 1850-1910: Συμβολισμός,

Ρεαλισμός, Νατουραλισμός, Αισθητισμός, Ιμπρεσιονισμός, Σετσεσιονισμός, Εξπρεσιονισμός μέχρι τα πρωτοποριακά κινήματα του καθαυτού Μοντερνισμού (Φουτουρισμός, Ντανταϊσμός, Κυβισμός, Βορτικισμός, Λεττρισμός, Υπερρεαλισμός, Μοντερνισμός ως κίνημα, Πρωτογονισμός). Οι νεωτερισμοί στην Τεχνική, το Περιεχόμενο-Θέμα, τη Δομή, τον Τρόπο, το Είδος, τη Λειτουργία (μετά ή άνευ σκοπού του καλλιτέχνη) και την Πρόσληψη της Τέχνης.

6. Ο Ροϊδης και οι απαρχές της νεοτερικότητας στην Ελλάδα (ομοιότητες και διαφορές με Δυτικούς). Ροϊδης, “Ορέστης και Πυλάδης”.
7. “Άγιος Σώστης” και “Καϊνίται”
8. “Αιτναίαι Αναμνήσεις”, “Δημοσιογραφικόν δελτίον (Ασμοδαίος 21-9-1875)” και “Ο διαβάτης”
9. Το θέμα του Ρεαλισμού και του Νατουραλισμού στην Ελλάδα σε σχέση με τη νεοτερικότητα. Η Ηθογραφία: το πρόβλημα του όρου και των συναφών: Αθηναιογραφία – Επαρχιώτικη Ηθογραφία – Χρονογράφημα – Οδοιπορικό – Εικόνα κλπ. 1) Α.Γ.Η. και μετάφραση της *Νανάς*, 2) Το Διαγώνισμα της Εστίας και η συν αυτό παραγωγή, 3) Η παραλογοτεχνική παραγωγή, 4) Τα μεγάλα έργα του Ρεαλισμού και Νατουραλισμού στην Ελλάδα και 5) Ο κριτικός και θεωρητικός λόγος περί νεοτερικότητας από τους Έλληνες. Παπαδιαμάντης, “Ο ξεπεσμένος Δερβίσης”
10. Μητσάκης, “Θεάματα στου Ψυρρή” και Βουτυράς, “Παραρλάμα”. Ο Συμβολισμός, ο Αισθητισμός και η νεοτερικότητα στη μορφή και τις ειδολογικές ταυτότητες. Οι πρώτοι συμβολιστές και η διαφορά τους από τη Δύση (Παλαμάς, Καβάφης, Επισκοπόπουλος, Ροδοκανάκης, Στεφάνου κλπ.).
11. Επισκοπόπουλος, “Εφιάλης” και *Έρημες ψυχές*
12. Ροδοκανάκης, “Ιουδήθ και Ολοφέρνης” και Καβάφης, “Εις το φως της ημέρας”
13. Ανακεφαλαίωση.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

-
- Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι φοιτητές την Νεοελληνική πεζογραφία το β' μισό του 19ου αιώνα και των αρχών του εικοστού. Η εξέταση θα γίνει συγκριτικά με κείμενα άλλων εθνικών λογοτεχνιών και σε σχέση με την είσοδο των βασικών κινήματων που επικρατούν στο λογοτεχνικό στερέωμα την προαναφερθείσα περίοδο.
 - Κεντρικός θεματικός άξονας είναι η περιγραφή του αστικού τοπίου, σε συνάρτηση με την ιδεολογία της νεοτερικότητας και πώς αυτά υλοποιούνται σε κείμενα που εντάσσονται σε διαφορετικά κινήματα.
 - Σκοπός είναι επίσης να γνωρίσουν οι φοιτητές κείμενα που δεν διδάσκονται στο σχολείο, αλλά ούτε και στα εισαγωγικά μαθήματα, κατόπιν έρευνας σε εφημερίδες και περιοδικά.
 - Ως μάθημα ειδίκευσης, τους δίνει την ευκαιρία να εκπονήσουν εργασίες με μεγάλη βιβλιογραφία και να παρουσιάσουν τόσο μελέτες όσο και λογοτεχνικά κείμενα, προσεγγισμένα υπό το φως των μελετών που διάβασαν.

ΕΕΝΕΦ248 Νεοέλληνες Συγγραφείς IV (1930 κ.ε.)

Διδάσκ.: Αρσενίου Ελισάβετ

Περιεχόμενα μαθήματος:

-
1. Εικόνα, εικονικότητα και εικονολογία. Ντελέζ και Φουκώ. Η ποιητική της «χώρας».
 2. Οδυσσέας Ελύτης: λεκτόν και γλωσσοεικόνα.
 3. Νικόλας Κάλας: μετεικόνιση.

4. Ανδρέας Εμπειρικός: πεζά κείμενα.
5. Γλωσσοκεντρισμός.
6. Η ποιητική της σιωπής: το διαφορετικό. Μια αντι-δυτική παράδοση. Η έννοια της αγωνίας.
7. Νίκος Εγγονόπουλος: ο πυροτεχνουργός και το διαφορετικό.
8. Μίλτος Σαχτούρης: αγωνία και σιωπή.
9. Γυναικεία γραφή: Μαντώ Αραβαντινού και Ελένη Βακαλό.
10. Ο Νάνος Βαλαωρίτης και η παράδοση του υπερρεαλισμού: νεο- και μετα-υπερρεαλισμός.
11. Μπητ ρεαλισμός.
12. Εικονοσηματική ποίηση.
13. Ποιητική παράσταση: προφορικότητα και επιτελέσεις.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Σκοπός μας στο μάθημα αυτό είναι:

-
- Η εξοικείωση των φοιτητών με μεγάλο μέρος της νεοελληνικής πρωτοποριακής λογοτεχνικής παραγωγής από την δεκαετία του 30 και έπειτα.
 - Η ανάδειξη των χαρακτηριστικών της λογοτεχνικής πρωτοπορίας.
 - Η εισαγωγή σε θεωρητικά συστήματα που ανέπτυξαν κεντρικές θέσεις για την αισθητική και ιδεολογία της πρωτοπορίας.
 - Η παρουσίαση στους φοιτητές των εργαλείων προσέγγισης και ερμηνείας τέτοιων κειμένων.
 - Η εξέταση του περιβάλλοντος που εξέθρεψε πρωτοποριακά λογοτεχνικά φαινόμενα σε συσχετισμό και αντιδιαστολή με τους κατεστημένους άξονες λογοτεχνικής παραγωγής.
-

ΕΕΝΕΦ249 Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Κείμενα Ι (αρχές-1669)

Διδάσκ.: Χελιδώνη Στεργιανή

Περιεχόμενα μαθήματος:

-
1. Εισαγωγή στην πρώιμη νεοελληνική πεζογραφία. Το ζήτημα των αρχών. Τα είδη του πεζού λόγου .
 2. Το ιστορικό και το πολιτισμικό πλαίσιο της περιόδου που εξετάζεται.
 3. Οι συγγραφείς και τα κείμενα.
 4. *Ο Ήρωικολόγος*:
 5. *Σιντίπας* : γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
 6. *Σιντίπας* : συνέχεια.
 7. *Βαρλαάμ και Ιωάσαφ*: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
 8. *Στεφανίτης και Ιχνηλάτης*: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
 9. *Διήγησις Αλεξάνδρου του Μακεδόνα*: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
 10. *Δημώδεις διηγήσεις και ανέκδοτα*: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
 11. *Παπα-Λαυρέντιος: Διήγησις και οπασία ωφέλιμος ορθοδόξου τινός Δημητρίου*: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
 12. *Ιερόθεος Αββάτιος, Περί του μεγάλου σεισμού του εν τη Κεφαλληνία νήσω*: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.

13. *Αισώπου μύθοι*: γραμματολογική παρουσίαση και σχολιασμός μύθων. Συμπεράσματα για την πεζογραφία της περιόδου που εξετάζεται.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές θα γνωρίσουν τα περιεχόμενα της Νεοελληνικής Γραμματείας σε Πεζό Λόγο από το 1453 έως το τέλος του 17ου αιώνα. Η κατάρτισή τους στην πεζογραφία της εποχής της τουρκοκρατίας θα στηρίζεται στη γνώση του ιστορικού πλαισίου, των γραμματολογικών δεδομένων, της σημειολογικής και της συγκριτικής θεώρησης των κειμένων καθώς και στη γνώση των ζητούμενων της έρευνας. Θα γνωρίσουν συγγραφείς και θα εξοικειωθούν με κείμενα της περιόδου, αντιπροσωπευτικά και ενδεικτικά των γενών και των ειδών του πεζού λόγου που καλλιεργήθηκαν.

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

ΕΕΓΛΩ326 Διαλεκτολογία

Διδάσκ.: Καμπάκη Πηνελόπη

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Προσπάθεια ορισμού της έννοιας «διαλεκτολογία» Διάλεκτος –Ιστορικά-Χρησιμότητα της διαλεκτολογίας
2. Διαλεκτοποίηση: Εισαγωγή- Παράγοντες διαλεκτοποίησης
3. Γλωσσογεωγραφία ή γλωσσική γεωγραφία : Προσπάθεια ορισμού της έννοιας ‘γλωσσογεωγραφία’-Γλωσσικοί άτλαντες- Η διαλεκτολογική/γλωσσογεωγραφική έρευνα
4. Γενικά Χαρακτηριστικά διαλέκτων και ιδιωμάτων
5. Διάλεκτοι και ιδιώματα της νέας ελληνικής: Ιστορικά -Διαίρεση των νεοελληνικών ιδιωμάτων
6. Γενικά Χαρακτηριστικά: Φωνητική – Φωνολογία

Μορφολογία-Σύνταξη-Λεξιλόγιο

7. Διάλεκτοι: Η ποντιακή διάλεκτος
8. Διάλεκτοι: Καπαδοκική & τσακόνικη
9. Διάλεκτοι: Η κατωιταλική
10. Διάλεκτοι: Κυπριακή & κρητική
11. Ιδιώματα: 1. Τα αιγαιοπελαγίτικα: τα ιδιώματα του ΝΑ Αιγαίου -τα ιδιώματα του ΒΑ Αιγαίου 2. Τα ιδιώματα του Ιονίου πελάγους ή τα επτανησιακά ιδιώματα 3. Τα ιδιώματα της Πελοποννήσου
12. Τα ιδιώματα Βόρειας Ελλάδας & Μικρασίας: (Α) Τα βόρεια (βορειοελλαδικά) ιδιώματα (Β) Τα ημιβόρεια ιδιώματα (Γ) Τα ιδιώματα της Μικρασίας
13. Περί του γλωσσικού ιδιώματος της Θράκης - Το γλωσσικό ιδίωμα της Σαμοθράκης
14. Συμπεράσματα / Διδακτικές προεκτάσεις

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Ο σκοπός του μαθήματος είναι να δώσει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του ΤΕΦ, τις πρώτες και βασικές γνώσεις στην επιστήμη της διαλεκτολογίας καθώς και μερικά στοιχεία των εκατοντάδων νεοελληνικών διαλέκτων, που

εξαφανίζονται ταχύτατα κάτω από την ισοπεδωτική επίδραση της Κοινής ΝεοΕλληνικής (ΚΝΕ).

- Να βοηθήσει να εξοικειωθούν με το αντικείμενο μιας και δεν έχουν ουδεμία προηγούμενη επαφή, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, όπως φοιτητές και φοιτήτριες που έχουν τη μεγάλη τύχη να εκτίθενται σε κάποιο ιδίωμα, μένουν, λ.χ., στην περιοχή του Έβρου, στην Κύπρο, στην Κρήτη, στη Δυτική Μακεδονία, στο οικογενειακό περιβάλλον ομιλείται η ποντιακή και γενικά στην ιδιαίτερη πατρίδα τους επιβιώνει ακόμη κάποιο πολύτιμο νεοελληνικό (και όχι μόνο) ιδίωμα.
- Να δώσει στους φοιτητές και μια άλλη προοπτική ενός, πιθανόν, παρωχημένου, κατά τη γνώμη τους, μαθήματος, συνδέοντάς το με ότι πιο σύγχρονο υπάρχει στη γλωσσολογική έρευνα, όπως υπολογιστική γλωσσολογία και μαθηματικά μοντέλα. Εννοείται ότι εισαγωγή των μαθηματικών μοντέλων διατηρείται σε όσο το δυνατόν απλούστερη μορφή και περισσότερο ως εργαλείο μελλοντικής έρευνας, προκειμένου να μη διαταραχτεί ο κύριος στόχος του μαθήματος που είναι η καταρχήν εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών μας με την επιστήμη της διαλεκτολογίας και με τις νεοελληνικές διαλέκτους.
- Επιπλέον, μέσα στο πλαίσιο της εξοικείωσης με το αντικείμενο και τη δημιουργία κινήτρων, οι φοιτητές/τριες θα κληθούν να παρουσιάσουν εργασίες με υλικό που θα ενθαρρυνθούν να συγκεντρώσουν οι ίδιοι/ες και να το παρουσιάσουν μέσα στην τάξη.

ΕΕΓΛΩ336 Γραμματισμός και Σχεδιασμός Γλωσσικού Μαθήματος

Διδάσκ.: Γαβριηλίδου Ζωή

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η επικοινωνιακή μέθοδος, η έννοια του πλαισίου
2. Η διαφοροποιημένη παιδαγωγική και η διαθεματικότητα.
3. Η κειμενοκεντρική θεωρία: Είδη κειμένων και διδακτικές προεκτάσεις
4. Το κείμενο ως διαδικασία και ως προϊόν
5. Η θεωρία του Γραμματισμού των Γραμματισμών και των πολυγραμματισμών
6. Ο κριτικός Γραμματισμός
7. Διγλωσσία και διαχείριση διαφορετικότητας στην τάξη
8. Στρατηγικές εκμάθησης
9. Η έννοια του Αναλυτικού Προγράμματος: Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών για τη γλώσσα στο Γυμνάσιο
10. Σχεδιασμός ενότητας, διδακτικό σενάριο,
11. πρότζεκ
12. καταιγισμός ιδεών, debate
13. Αξιολόγηση και Πορτφόλιο
- 14.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Στο τέλος του μαθήματος ο φοιτητής είναι σε θέση:

- Να σχεδιάζει ενότητες με βάση τα νέα αναλυτικά προγράμματα σπουδών.
- Να συντονίζει project.
- Να δουλεύει ομαδοσυνεργατικά στην τάξη.
- Να εφαρμόζει διαφοροποιημένη παιδαγωγική.
- Να ετοιμάζει φακέλους υλικού για τη διδασκαλία της γλώσσας.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΕΙΣΤ409

Ελληνιστική - Ρωμαϊκή Ιστορία

Διδάσκ.: Χατζή Αικατερίνη

ΕΕΒΙΣΤ412

Βυζαντινή Ιστορία. Υστεροβυζαντινή Περίοδος. Βυζάντιο και Δύση

Διδάσκ.: Τσουρής Κωνσταντίνος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Πηγές. Βιβλιογραφία. Προβλήματα και τάσεις της σύγχρονης έρευνας. Σχέσεις Βυζαντινού και Δύσης κατά τον 11ο και 12ο αιώνα. Η Άλωση του 1204.
2. Λατινικά κρατικά μορφώματα στην Ανατολή πριν και μετά το 1204. I.
3. Λατινικά κρατικά μορφώματα στην Ανατολή πριν και μετά το 1204. II.
4. Ορθόδοξα κρατικά μορφώματα στην Ανατολή πριν και μετά το 1204.
5. Ο αγώνας για την ανακατάληψη της Κωνσταντινούπολης.
6. Η παλινορθωμένη Αυτοκρατορία. 1261-1453.
7. Πολεμικές συγκρούσεις στην Ανατολή. 1204-1261.
8. Οι προσπάθειες για την παλινόρθωση της Λατινικής Αυτοκρατορίας μετά το 1261.
9. Συγκρούσεις μεταξύ λατινικών και ορθοδόξων κρατών της Ανατολής. Συγκρούσεις Λατίνων και Ορθοδόξων της Ανατολής με δυνάμεις από τη Δύση. Η κυριαρχία των Ιταλικών ναυτικών δημοκρατιών.
10. Η άνοδος των Οθωμανών Τούρκων. Λατινικές και ορθόδοξες Σταυροφορίες για την απόκρουση της οθωμανικής επέκτασης. Η Άλωση του 1453.
11. Διπλωματία. Συνοικέσια. Οικονομικές συναλλαγές.
12. Τέχνες και Γράμματα. Έλληνες λόγιοι στη Δύση.
13. Ο δρόμος για την Ένωση των Εκκλησιών.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές θα γνωρίσουν τη διαδικασία αδιάκοπης παρακμής του Βυζαντινού κράτους κατά την υστεροβυζαντινή περίοδο, τις σχέσεις του με τη Λατινική Δύση και τα λατινικά κρατικά μορφώματα που αναπτύχθηκαν στο χώρο της άλλοτε Βυζαντινής αυτοκρατορίας.

Θα αποκτήσουν:

- εικόνα των επιδράσεων που δέχθηκε και άσκησε ο βυζαντινός κόσμος στη Δύση σε κάθε τομέα της ζωής και
- τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνέπειες που είχε αυτή η όσμωση στην ορθόδοξη Ανατολή.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΕΕΑΡΧ442

Κλασική Αρχαιολογία

Διδάσκ.: Χατζή Αικατερίνη

ΕΕΒΑΡΧ444

Μνημειακή Τοπογραφία

Διδάσκ.: Τσουρής Κωνσταντίνος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Ορισμοί. Περιοδολόγηση. Γεωγραφικά δεδομένα.
2. Διάγραμμα ιστορίας Α΄.

3. Διάγραμμα ιστορίας Β΄.
4. Αρχαιολογικοί χώροι.
5. Οικιστική ιστορία.
6. Νομός Έβρου Α΄.
7. Νομός Έβρου Β΄.
8. Νομός Ροδόπης.
9. Νομός Ξάνθης.
10. Νομός Καβάλας.
11. Νομός Δράμας.
12. Νομός Σερρών Α΄.
13. Νομός Σερρών Β΄.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές θα γνωρίσουν τις πηγές της μνημειακής τοπογραφίας. Έμφαση δίδεται στα περιηγητικά και λοιπών συναφών κείμενα.
- Προσδιορίζεται γεωγραφικά ο τόπος. Φυσικά και πολιτικά όρια. Δίδονται διαγράμματα ιστορίας κατά περιόδους, διοικητικής και εκκλησιαστικής οργάνωσης, οικονομίας (παραγωγή και εμπόριο), οδικού δικτύου.
- Οι φοιτητές θα γνωρίσουν τα μνημεία κατά θέση αρχίζοντας από το Ορμένιο και τελειώνοντας στο Σιδηρόκαστρο. Η παρουσίαση ακολουθεί το κύριο και δευτερεύον οδικό δίκτυο (Εγνατία οδός και κάθετοι προς αυτήν).

ΕΕΒΑΡΧ446 Ελληνικές Επιγραφές 4ου – 19ου αιώνα
Διδάσκ.: Τσουρής Κωνσταντίνος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή στη Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Επιγραφική.
- 2-3. Υλικό. Τεχνική Σύνθεση – διάταξη. Μορφή – χαρακτήρας γραμμάτων. Μεγάλα και μικρά γράμματα. Περιεχόμενο. Συντομογραφίες, συμπλέγματα, σύμβολα. Αρχές έκδοσης – σύμβολα. Πληροφορίες επιγραφών.
4. Επιγραφές περιόδου 325-842.
- 5-6-7. Επιγραφές περιόδου 842-1204.
- 8-9. Επιγραφές περιόδου 1204-1453.
- 10-11. Επιγραφές περιόδου 1453-1669.
12. Επιγραφές περιόδου 1669-1830.
13. Επιγραφές περιόδου 1830-1900.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές θα γνωρίσουν τον κόσμο των επιγραφών, θα αποκτήσουν την ικανότητα να διαβάζουν επιγραφές, να τις μεταγράφουν επιστημονικά, να αξιολογούν το περιεχόμενό τους, να τις χρονολογούν και να αντλούν πληροφορίες χρήσιμες σε διάφορους τομείς των ανθρωπιστικών σπουδών.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

ΕΕΠΑΙΔ533 Διδακτική Φιλολογικών Μαθημάτων: Η Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση – Διδακτικές Ασκήσεις
Διδάσκ.: Κορρέ Ειρήνη

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Σταθμοί στην καθιέρωση και εξέλιξη της διδασκαλίας της Νεοελληνικής Γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
2. Η οργάνωση του Αναλυτικού Προγράμματος και το μάθημα της Μητρικής Γλώσσας.
3. Αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών της Νεοελληνικής Γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση(1984-2012).
4. Συντεταγμένες της διδασκαλίας της Νεοελληνικής Γλώσσας βάσει των ΑΠΣ και ΔΕΠΠΣ ΤΟΥ 2003.
5. Επικοινωνιακή διδασκαλία: Από τη θεωρία στην πράξη. Εφαρμογές διδασκαλίας.
6. Γλώσσα και Λογοτεχνία. Διδακτική Αξιοποίηση της σχέσης Γλώσσας και Λογοτεχνίας. Λογοτεχνία και Μητρική Γλώσσα. Η λογοτεχνία ως μαρτυρία και κριτήριο γλώσσας.
7. Λογοτεχνία και διδασκαλία της γλώσσας. Η ανάγνωση της λογοτεχνίας. Προβληματική για το διδακτικό προσανατολισμό της.
8. Προγράμματα Σπουδών και Διδασκαλία της Λογοτεχνίας. Βασικές κατευθύνσεις των Αναλυτικών Προγραμμάτων. Σκοπός και στόχοι της διδασκαλίας της.
9. Από τη Θεωρία της Λογοτεχνίας στην πράξη της Διδασκαλίας: Θεωρία και Πράξη της Ερμηνευτικής /Δειγματικές προσεγγίσεις. Νέα Κριτική θεωρία /Δειγματικές προσεγγίσεις.
10. Από τη Θεωρία της Λογοτεχνίας στην πράξη της Διδασκαλίας: Θεωρία της Πρόσληψης και πρότυπο αισθητικής ανταπόκρισης / Δειγματικές εφαρμογές Κοινωνιοκριτική θεωρία και διδακτική πράξη.
11. Η διδασκαλία σε τάξεις αναγνωστικά ανομοιογενείς.
12. Το παράδειγμα της Ποιητικής: Από την ερμηνεία στη χρήση των κειμένων. Τα δίκτυα των αναγνώσεων και η άσκηση των μαθητών σε διαφορετικές πρακτικές ανάγνωσης: συνεξέταση κειμένων στην τάξη, κοινότητες μελέτης, σχέδια δράσης.
13. Παρουσίαση εργασιών από τους φοιτητές.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Με τη διδασκαλία του μαθήματος αυτού οι φοιτητές επιδιώκεται να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα που αφορούν τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
 - Να συνδέσουν την πολυεπιστημονική προσέγγιση της Γλώσσας με τη διδακτική πράξη.
 - Να αξιοποιήσουν διδακτικά τη σχέση Γλώσσας και Λογοτεχνίας.
 - Να αξιοποιήσουν τις θεωρίες λογοτεχνίας στη διδασκαλία του μαθήματος στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
-